

ЗВІТУЮТЬ ЕКОНОМІСТИ УКРАЇНИ

Для громадської організації «Спілка економістів України» минулий 2017 рік став черговим успішним кроком на шляху реалізації статутних завдань, помітним доробком у розвиток економічної науки та практики ринкового господарювання, започаткування нових проектів наукового економічного осмислення актуальних напрямів та пріоритетних сфер відродження національної економіки в умовах глобальних викликів, з урахуванням інтересів України та її міжнародних зобов'язань в контексті європейської інтеграції та участі у різноманітних міжнародних угодах економічного спрямування.

Спілка економістів України залишається одним із найпотужніших в інтелектуальному, дослідницькому та теоретико-прикладному сенсі інститутів громадянського суспільства, що своїми повсякденним здобутками підтримує і примножує кращі традиції і надбання вітчизняної економічної науки у сфері реформування економічних відносин, спрямованого на відродження економіки країни, зростання її конкурентоспроможності у світі, розвитку внутрішнього виробництва, насамперед на основі реконструктивного підходу щодо оновлення техніко-технологічної бази реального сектора, створення передумов для реалізації конкурентних переваг України на нових сегментах світових ринків, забезпечення відновних та випереджаючих темпів зростання у всіх сферах економічної діяльності, зокрема щодо налагодження випуску експортно-орієнтованої продукції і послуг, поліпшення показників платіжного балансу та забезпечення інтересів національної безпеки і економічного суверенітету держави.

ІСТОРИЧНА ДОВІДКА ПРО СПІЛКУ ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ

Історично витоки Спілки економістів України беруть свій початок із подій майже 35-річної давнини, коли на берегах існуючої на той час спільноти радянських республік набула поширення затребувана суспільством практика створення при науково-дослідних інститутах, великих підприємствах, інших наукових установах науково-економічних та науково-технічних об'єднань громадян (товариств), що діяли виключно на громадських засадах. Їхня місія полягала у тому, аби з'ясувати причини наростаючих застійних процесів в усіх сферах життя суспільства, деградації колишньої системи адміністративно-державного управління та визначити подальші ефективні напрями економічного розвитку.

У липні 1982 р. на I-й Установчій конференції було створено Науково-економічне товариство (НЕТ). Обрано Правління і ревізійну комісію. Головою Правління НЕТ обрали **Дзися Георгія Васильовича** – заступника Голови Держплану УРСР, який і виступив ініціатором створенням цього товариства.

Георгій Васильович, як людина енергійна, рішуча, і, головне, прозора, далекоглядна прекрасно розумів, що об'єднання кадрового науково-економічного і технічного потенціалу України конче необхідне для вирішення майбутніх складних завдань розвитку економіки.

Георгій Васильович Дзись об'єднав одностайно, створив ядро товариства – людей небайдужих, які прагнули працювати на розвиток вітчизняної економіки, на благо українського народу. Варто згадати їх. Це **Оскольський Валентин Володимирович, Ярош Микола Федорович, Павлов Володимир Іванович, Пахомов Юрій Миколайович, Павленко Анатолій Федорович, Симоненко Валентин Костянтинович, Соколенко Станіслав Іванович, Фокін Вітольд Пав-**

лович, Воротіна Людмила Іванівна, Мунтіян Валерій Іванович, Осауленко Олександр Григорович, Саблук Петро Трохимович, Паровишніков Ігор Петрович. На жаль, чотирьох з цих фундаторів Спілки – Павлова В.І., Пахомова Ю.М., Павленка А.Ф., Соколенка С.І. – вже немає серед нас, але світла пам'ять про їхню звитягу назавжди збережеться в серцях багатьох людей, і не лише нашої країни.

16 липня 1990 р. парламентом була прийнята Декларація про державний суверенітет України, яка, зокрема, проголосила економічну самостійність України. А вже 3 серпня 1990 р., з дня його прийняття, набрав чинності Закон Української РСР «Про економічну самостійність Української РСР», що визначив зміст та основні цілі економічної самостійності нашої держави, серед яких – забезпечення умов життя народу України, гідних сучасної цивілізації, задоволення його соціальних і культурних запитів; підпорядкування суспільного виробництва потребам та інтересам людини, створення умов для вільної творчої праці й самоствердження особи; соціальна захищеність кожного громадянина України; зростання національного багатства; розвиток науки, досягнення передового технологічного рівня виробництва; підвищення престижу підприємливості та сумлінної праці.

14 листопада 1990 р., у зв'язку з прийняттям цих доленосних для нашої держави актів, Правління НЕТ було реорганізоване у громадську організацію «Спілка економістів України».

Спілка економістів України – це неурядова, неполітична, добровільна міжгалузева громадська організація, що об'єднує в своїх лавах талановитих і відомих в країні вчених-економістів, наукових та інженерно-технічних працівників підприємств та установ різних галузей економіки, працівників державних органів та органів місцевого самоврядування, фінансових і банківських установ, викладачів, аспірантів і сту-

дентів вищих навчальних закладів економічного профілю, а також представників колективних членів.

На початку 90-х років в економічній літературі починають формуватися засади нової концепції господарювання, що бере за вихідний пункт приватновласницький інтерес. У центр уваги економічної теорії постають питання роздержавлення власності, його способи, методи та завдання. Переосмислюється природа ринкових відносин, соціально-економічного устрою суспільства. Вирішуються проблеми трансформації соціалістичної економіки в ринкову.

Показовим є витяг з пункту 2 постанови Ради Міністрів Української РСР від 8 січня 1991 р. №5 «Про економічний і соціальний розвиток Української РСР у 1991 році», який свідчить про величезний обсяг наукової роботи, що належало виконувати Спілці економістів України, а саме, адаптувати промисловість України до ринкових умов господарювання:

«Міністерствам і відомствам УРСР, облвиконкомам, Київському і Севастопольському міськвиконкомам зосередити зусилля на розв'язанні визначених на 1991 рік Верховною Радою Української РСР таких найважливіших завдань розвитку економіки республіки:

стабілізація соціально-економічної ситуації за рахунок оздоровлення фінансів, кредитного і грошового обігу, збалансування доходів і витрат населення, нормалізації споживчого ринку на основі розширення виробництва товарів народного споживання і надання платних послуг, збереження існуючих господарських зв'язків між підприємствами, зміцнення договірної, фінансової та трудової дисципліни;

поступовий перехід до ринкової економіки на базі роздержавлення та приватизації власності, проведення активної антимонопольної політики, створення рівних економічних і правових умов для функціонування різних форм власності і господарювання, розвитку конкуренції та підприємництва».

Постанову підписали Голова Ради Міністрів УРСР Вітольд Фокін та Керуючий справами Ради Міністрів УРСР Володимир Пехота.

Інститут громадянського суспільства під назвою «Спілка економістів України», який започаткований Георгієм Васильовичем Дзісем понад двадцять п'ять років тому, успішно працює і нині. Це свідчить про те, що не даремні були його зусилля і сподівання, і що послідовники першого Президента Спілки з честю втілюють в життя його задуми та ініціативи.

Спілка економістів України діє як неприбуткова організація зі всеукраїнським статусом, до складу якої нині входять понад 30 тисяч членів, об'єднаних у регіональні та місцеві осередки, що утворені в усіх областях України та у місті Києві. Вищим органом Спілки є З'їзд, що скликається один раз на сім років, у якому беруть участь делегати від регіональних (обласних) осередків.

У період між З'їздами вищим органом Спілки, що здійснює керівництво її діяльністю, є Правління, що здійснює свої повноваження у формі відкритого пленарного засідання, яке скликається Президентом Спілки по мірі необхідності, але не рідше одного разу на рік. До складу Правління З'їздом обираються голови правлінь обласних організацій (регіональних осередків) Спілки, члени Президії Правління Спілки, відомі вчені, підприємці, фахівці-економісти.

Членами Спілки можуть бути громадяни України, іноземні громадяни, які визнають статутні вимоги Спілки та працюють або навчаються за економічними напрямками, а також колективи підприємств, НДІ, установ, ВНЗ, громадських організацій, діяльність яких відповідає меті та завданням Спілки. Колективні члени реалізують свої права через своїх представників.

Метою створення та діяльності Спілки згідно зі Статутом є сприяння консолідації науково-технічного потенціалу

економічної та науково-технічної громадськості України, що спрямована на вирішення завдань з розвитку економіки, прискорення науково-технічного прогресу і на цій основі підвищення ефективності господарювання в умовах ринкових відносин, сприяння зростанню матеріального добробуту населення, збагачення його духовності, а також задоволення та захист соціальних, наукових, економічних, вікових, національно-культурних та інших спільних інтересів своїх членів.

Завданнями Спілки є:

- пропаганда серед широких верств населення України економічних знань, а також мети та завдань Спілки;
- широке залучення вчених-економістів та інших фахівців, діяльність яких спрямована на розвиток економічної науки і практики, до сприяння розвитку ринкових відносин в Україні з метою підвищення добробуту населення країни;
- надання членам Спілки методологічної та організаційної допомоги у вирішенні питань, пов'язаних з їхньою професійною діяльністю;
- сприяння розвитку економічної науки, участь у впровадженні в практику господарювання передового вітчизняного і зарубіжного досвіду ведення бізнесу, маркетингу, планування, обліку і контролю, економічного аналізу із застосуванням сучасних систем обробки інформації, економіко-математичних та інших прогресивних методів дослідження економічних процесів;
- сприяння концентрації наукової діяльності вчених на розробці умов і економічних механізмів для забезпечення екологічного благополуччя країни, чистоти навколишнього природного середовища шляхом зменшення викидів шкідливих речовин в атмосферу, ріки і моря;
- сприяння гласності і всебічному висвітленню у засобах масової інформації позитивного досвіду підприємництва, аналітичних оглядів з економічної тематики тощо;

- розробка і подання в установленому порядку до органів державної влади і органів місцевого самоврядування пропозицій і рекомендацій з актуальних питань економічного розвитку країни, управління об'єктами державної власності тощо;

- сприяння вдосконаленню методів господарювання, фінансової і банківської політики, страхової справи та з інших важливих питань підприємницької діяльності і соціального розвитку України і її регіонів;

- співробітництво з органами державної влади і органами місцевого самоврядування, із закордонними партнерами, благодійними фондами, спілками, асоціаціями, іншими організаціями і окремими громадянами;

- сприяння проведенню аналізу та відбору найбільш перспективних і актуальних пропозицій з проблем економічної політики, організації господарської діяльності в умовах ринкової економіки та участь у фаховій експертизі проектів нормативно-правових актів з питань управління, обліку, фінансів, статистики та інших у встановленому законодавством порядку;

- заснування засобів масової інформації, здійснення видавництва наукової та виробничої літератури через створені підприємства і організації згідно з чинним законодавством;

- висунення і подання робіт з питань економіки на здобуття Державних премій;

- подання кандидатур активних членів Спілки на обрання академіками та членами-кореспондентами галузевих Академій наук, присвоєння почесних звань «Заслужений економіст України», «Заслужений діяч науки і техніки України», нагородження орденами і медалями України та надання інших заохочень відповідно до чинного законодавства;

- забезпечення соціально-професійного захисту своїх членів, надання їм наукової, юридичної, інформаційної, фі-

нансової, матеріальної та іншої допомоги і підтримки при виконанні ними завдань, передбачених цим Статутом.

Для досягнення мети і реалізації своїх статутних завдань Спілка в установленому чинним законодавством порядку:

- інформує громадськість про діяльність Спілки та її регіональних осередків;

- здійснює організацію та проведення конференцій, зустрічей, семінарів, диспутів, виконання наукових робіт та їх публікацію за участю фахівців зарубіжних країн, а також міжнародних неурядових організацій з питань, що відповідають завданням Спілки;

- здійснює міжнародне співробітництво, встановлює і підтримує прямі міжнародні контакти і зв'язки з організаціями інших країн;

- здійснює співробітництво з іноземними неурядовими і міжнародними організаціями з дотриманням законів України та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

- залучає юридичних та фізичних осіб до діяльності Спілки;

- популяризує та пропагує діяльність Спілки через засоби масової інформації або іншим способом, що не суперечить чинному законодавству України;

- здійснює представництво та захист законних інтересів членів Спілки в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, в господарських, міжнародних організаціях, а також в судах та в інших органах вітчизняної, зарубіжної, у тому числі міжнародної, юрисдикції.

Для здійснення цілей і завдань, визначених Статутом, Спілка користується правом:

- бути учасником цивільно-правових відносин, набувати майнових і немайнових прав відповідно до законодавства;

- представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси своїх членів у державних та громадських органах, бути позивачем і відповідачем у судах, у тому числі й у судах інших держав та міжнародних судових органах;

- створювати госпрозрахункові установи і організації із статусом юридичної особи, засновувати підприємства;

- залучати і використовувати грошові та інші матеріальні внески вітчизняних та зарубіжних фізичних і юридичних осіб;

- брати участь у громадському і політичному житті країни, проводити масові заходи (збори, мітинги, демонстрації тощо);

- звертатися у порядку, визначеному законом, до органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб з пропозиціями (зауваженнями), заявами (клопотаннями), скаргами;

- одержувати в порядку, визначеному законом, публічну інформацію, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, необхідну для реалізації своїх цілей і завдань;

- брати участь у порядку, визначеному законодавством, у розробленні проектів нормативно-правових актів, що видаються органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування і стосуються сфери діяльності Співки та важливих питань державного і суспільного життя;

- брати участь у здійсненні державної регуляторної політики відповідно до закону, вносити пропозиції та подавати звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування і вимагати їх розгляду по суті;

- вільно розповсюджувати інформацію і пропагувати свої ідеї та цілі;

- брати участь визначеному законодавством порядку у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади і органами місцевого самоврядування для проведення консультацій з громадськими об'єднаннями та підготовки рекомендацій з питань, що стосуються економічної політики, підприємництва, соціального та регіонального розвитку, шляхом делегування своїх представників до складу таких органів.

Понад чвертьвікова діяльність Спілки економістів України – це період творчої роботи її центральних керівних органів, якими є Правління і Президія, наукових секцій, керівних органів регіональних і місцевих осередків, їх підрозділів, колективних та індивідуальних членів Спілки.

За період діяльності Спілки проведено 5 з'їздів, 25 пленумів, тисячі наукових конференцій, економічних форумів, круглих столів та лекцій. Узагальнені пропозиції їх учасників щодо розв'язання актуальних проблем розвитку економіки та соціальної сфери країни і її регіонів та щорічні звіти про діяльність Спілки невідкладно надсилаються Адміністрації Президента України, Верховній Раді України, Уряду, міністерствам і відомствам, а також керівникам органів місцевого самоврядування для розгляду і можливої реалізації.

Найбільш вагомий вклад у діяльність Спілки вносять такі відомі, і не лише в Україні, вчені-економісти – члени Правління Спілки, як-то: віце-президент СЕУ, науковий керівник Секції, академік НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України, д.е.н., проф. **Геєць В.М.**, науковий керівник Секції, Герой України, д.е.н., проф. **Саблук П.Т.**, Герой України, член-кореспондент НАНУ, д.е.н. **Симоненко В.К.**, науковий керівник Секції, академік НААН України, д.е.н., проф. **Хвесик М.А.**, науковий керівник Секції, академік АЕН України, д.е.н., проф. **Воротіна Л.І.**, науковий керівник Секції, академік АЕН України, д.е.н., проф. **Кравців В.С.**, науковий

керівник Секції, член-кореспондент НАН України, д.е.н., проф. **Войнаренко М.П.**, науковий керівник Секції, д. пед. наук, проф. **Федорченко В.К.**, віце-президент СЕУ, академік АЕН України, Заслужений діяч науки і техніки України, д.е.н., проф. **Бершеда Є.Р.**, віце-президент СЕУ, доцент **Яцюк Г.В.**, д.е.н., проф. **Мозговий О.М.**, перший віце-президент СЕУ, Заслужений економіст України, академік АЕН України **Ярош М.Ф.**, Вчений секретар СЕУ, академік АЕН України, к.е.н. **Гуменюк В.В.** та багато інших.

Нині Спілку очолює академік АЕН України, Заслужений економіст України, Почесний доктор, професор **Оскольський Валентин Володимирович**, якого на V з'їзді СЕУ 1 листопада 2016 р. втретє обрано Президентом Спілки економістів України. В.В. Оскольський – відомий вчений і громадський діяч – є автором більш як 100 наукових праць, в тому числі монографій та навчальних посібників, який з часу створення (1991 р.) очолює першу в країні Українську фондову біржу. В січні 2011 р. на XX ювілейних зборах Міжнародної спілки економістів Оскольського В.В. обрано членом Координаційної ради цієї міжнародної громадської організації.

* * *

Найбільш значущою подією звітного року у житті Спілки економістів України став **черговий, XI Пленум Правління Спілки**, який відбувся 29 вересня 2017 р. у місті Києві. Його учасники розглянули запропоноване Президією Спілки питання «Про перспективи, проблеми і завдання розвитку сфери туризму і рекреації в Україні», приділивши особливу увагу висвітленню місця туристично-рекреаційної галузі в економіці України та світу, аналізу стану і проблем її розвитку, зокрема в контексті реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, а також застосуванню сучасних форм реалізації проектів у сфері туризму і рекреації,

зокрема в частині транскордонного співробітництва, публічно-приватного партнерства, кластеризації, створення туристично-рекреаційних зон тощо.

Окремо дискутувалися питання забезпечення соціально-економічної ефективності інвестицій у розвиток туристично-рекреаційного потенціалу країни, розвитку окремих видів туризму, зокрема сільського, комунікативного аспекту стратегій просування туристичного продукту.

Учасники Пленуму констатували визначальну роль туризму для розвитку економіки України і створення позитивного іміджу України в світі, окреслили коло проблем, що впливають на розвиток галузі і мають бути вирішені за допомогою виваженої стратегічної політики, державної підтримки, сприяння місцевих громад і ефективного регіонального брендингу.

За результатами роботи Пленуму прийнято відповідну постанову, якою:

1) схвалено Рекомендації XI Пленуму Правління Спілки економістів України щодо перспектив, проблем і завдань розвитку сфери туризму і рекреації в Україні; 2) створено окрему наукову секцію Спілки «Туризм і рекреаційні ресурси України», керівником якої обрано члена Правління Федорченка Володимира Кириловича (за його згодою);

3) рекомендовано керівникам регіональних та Київської міської осередків Спілки провести конференції, семінари, круглі столи, тематичні дискусії та тренінги з питань розвитку стійкого туризму та сфери рекреації в Україні;

4) доручено Президії Правління Спілки:

- забезпечити опублікування матеріалів Пленуму (доповідей та наукових статей учасників і схвалених рекомендацій) у формі окремого науково-практичного видання;

- направити матеріали Пленуму Адміністрації Президента України, Секретаріату Верховної Ради і Кабінету Мініс-

трів України, міністерствам і відомствам, до повноважень яких належить розвиток сфери туризму і рекреації, регіональним та Київському міському осередкам Спілки економістів України для відома і використання в роботі.

Визначені постановою завдання протягом звітнього року виконані, матеріали XI Пленуму Спілки економістів України вийшли друком як науково-практичне видання і направлені всім визначеним адресатам.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНИ ЗА ПІДСУМКАМИ 2017 РОКУ¹

Загальноєкономічні показники. Номінальний ВВП за 2017 рік становив 2982,9 млрд грн і зріс порівняно з 2016 р. на 2,5% (табл.1).

Таблиця 1

Валовий внутрішній продукт України

Роки	Обсяг ВВП, млрд грн	У постійних цінах 2010 року, % до відповідного періоду попереднього року	
		зміна обсягу	зміна дефлятора
2010	1079,3	4,1	13,7
2011	1300,0	5,5	14,2
2012	1404,7	0,2	7,8
2013	1465,2	0,0	4,3
2014	1586,9	– 6,6	15,9
2015	1988,5	– 9,8	38,9
2016	2385,4	2,4	17,1
2017	2982,9	2,5	-

Джерело: Держстат України

За уточненими даними Держстату України, торік у загальному обсязі валової доданої вартості (у фактичних цінах) найбільшу частку становлять оптова і роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 421,368 млрд грн; переробна промисловість – 369,452 млрд грн; сільське, лісове та рибне господарство – 305,194 млрд грн.

¹ Дані Держкомстату України. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Дані наведені без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

У законі про Державний бюджет України на 2018 рік зростання реального ВВП закладається на рівні 3%, а Національний банк України прогнозує прискорення економічного зростання у 2018 році до 3,4%.

Промисловість. У 2017 р., порівняно з 2016 р., індекс промислової продукції становив 99,9%. У добувній промисловості і розробленні кар'єрів випуск продукції зменшився на 5,8%, зокрема у добуванні кам'яного та бурого вугілля – на 16,3%, металевих руд – на 6,3%. Водночас у добуванні інших корисних копалин та розробленні кар'єрів випуск продукції збільшився на 11,3%, добуванні сирової нафти та природного газу – на 0,2%. За 2017 р. видобуто 20,1 млрд м³ природного газу, 1,5 млн т сирової нафти, випущено (видобуто) 60,5 млн т концентратів залізрудних неагломерованих, 24,8 млн т кам'яного вугілля.

У переробній промисловості індекс промислової продукції становив 104%, у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції – 106,3%, у виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності випуск продукції збільшився на 2,8%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафто перероблення випуск промислової продукції зменшився на 15%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції індекс промислової продукції становив 117,4%, а випуск основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів збільшився на 4,3%.

На підприємствах із випуску гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції індекс виробництва становив 106,6%.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування, випуск про-

дукції зменшився на 0,4%, зокрема у виробництві чавуну, сталі та феросплавів – на 9,3%. Разом із цим на підприємствах із виробництва труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі випуск продукції збільшився на 27,3%, іншої продукції первинного оброблення сталі – на 3%, готових металевих виробів – на 10,2%, дорогоцінних та інших кольорових металів – на 15,9%.

За 2017 р. виплавлено 20,1 млн т чавуну, 21,5 млн т сталі з напівфабрикатами, отриманими безперервним литтям, випущено 11,7 млн т прокату готового чорних металів, 1,2 млн т труб та трубок, профілів порожнистих, зі сталі.

У машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, індекс промислової продукції становив 107,3%. За 2017 р. вироблено 5 тис. тракторів для сільського та лісового господарства, 981 верстат для оброблення деревини, корка, кістки, ебоніту, твердих пластмас і матеріалів твердих подібних, 6,1 тис. валків до прокатних станів, 929 засобів автотранспортних для перевезення 10 і більше осіб, 24,2 тис. причепів та напівпричепів інших для перевезення вантажів, 6,8 тис. вагонів вантажних та вагонів-платформ, залізничних або трамвайних, несамохідних.

У постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря випуск промислової продукції скоротився на 6,5%. За 2017р. вироблено 157,1 млрд кВт·год електроенергії, у т.ч. атомними електростанціями – 85,6 млрд кВт·год, тепловими – 59,6 млрд кВт·год.

Сільське господарство. За попередніми даними, індекс сільськогосподарської продукції у 2017 р. порівняно із 2016 р. становив 97,3%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 96,1%, у господарствах населення – 98,8%.

Індекс продукції рослинництва порівняно із 2016 р. склав 96,4%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 94,8%, у господарствах населення – 98,9%.

У 2017 р. виробництво зернових і зернобобових культур становило 61,3 млн т (у вазі після доробки), що на 7,3% менше порівняно із попереднім роком, а середня врожайність зерна становила 42,3 ц з 1 га (на 8,2% менше, ніж у 2016 р.).

Індекс продукції тваринництва у 2017 р. порівняно з 2016 р. становив 99,6%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 100,6%, господарствах населення – 98,7%.

За розрахунками, на 1 січня 2018 р. поголів'я великої рогатої худоби складало 3,6 млн голів (на 1,5% менше, ніж на 1 січня 2017 р.), свиней – 6,1 млн (на 8,2% менше), овець і кіз – 1,3 млн (на 0,1% більше), птиці всіх видів – 205,1 млн голів (на 1,7% більше). Населенням утримувалось 68% загальної кількості великої рогатої худоби, у т.ч. корів – 77%, свиней – 46%, овець і кіз – 86%, птиці всіх видів – 45%.

Будівництво. У 2017 р. підприємствами країни виконано будівельних робіт на суму 101,1 млрд гривень. Індекс будівельної продукції у 2017 р. порівняно із 2016 р. становив 120,9%. Будівництво будівель зросло на 16,1%, у т.ч. житлових та нежитлових – на 11,7% та 20,2% відповідно, інженерних споруд – на 26,3%.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення становили 73,2% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонти – 17,1% та 9,7% відповідно.

Зовнішня торгівля товарами. У січні–листопаді 2017 р. експорт товарів становив 39,5 млрд дол. США, імпорт – 44,7 млрд дол. США. Порівняно із січнем–листопадом 2016 р. експорт збільшився на 20,6% (на 6753,4 млн дол.), імпорт – на 27,5% (на 9634,8 млн дол.). Негативне сальдо становило 5,2 млрд дол. США (у січні–листопаді 2016 р. негативне сальдо складало 2,3 млрд дол. США).

Обсяг експорту товарів до країн ЄС становив 40,3% від загального обсягу експорту та збільшився порівняно із січ-

нем–листопадом 2016 р. на 3,7 млрд дол. США, або на 30,4%. Найбільші обсяги експорту до країн ЄС складали продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості – 31,8% від загального обсягу експорту, недорогоцінні метали та вироби з них – 21,4%, механічні та електричні машини – 14,1%. Найвагоміша частка експорту до країн-членів ЄС припадає на Польщу, Італію, Німеччину та Нідерланди.

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки, засобів наземного транспорту, крім залізничного. Зменшилась частка механічних машин, пластмаси, полімерних матеріалів, фармацевтичної продукції.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 18,8 млрд дол. США, або 42,1% від загального обсягу та збільшився проти відповідного періоду 2016 р. на 3,5 млрд дол. США, або на 22,8%.

Найбільшу частку в імпорті товарів із країн ЄС складають електричні та механічні машини (21,0%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (17,1%), мінеральні продукти (15,2%), засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби (10,8%), товари агропромислового комплексу та харчової промисловості (9,6%). Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії та Франції.

Внутрішня торгівля. Товарооборот підприємств оптової торгівлі (юридичних осіб) у 2017 р. становив 1931,8 млрд грн, а його фізичний обсяг збільшився порівняно з 2016 р. на 2,8%.

Оборот роздрібною торгівлю, який включає дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2017 р. стано-

вив 816,6 млрд грн, що у порівнянних цінах на 8,8% більше від обсягу попереднього року.

Транспорт. У 2017 р. вантажооборот підприємств транспорту становив 343,1 млрд ткм, ними перевезено 635,9 млн т вантажів, що становить, відповідно, 105,8% та 101,8% від обсягів 2016 р.

У 2017 р. залізничним транспортом перевезено 339,5 млн т вантажів, що на 1,1% менше, ніж за попередній рік.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за 2017 р. виконано вантажооборот в обсязі 41,2 млрд ткм та перевезено 175,6 млн т вантажів, що, відповідно, на 8,4% та на 4,7% більше, ніж у 2016 році.

Водним транспортом у 2017 р. перевезено вантажів у обсязі 5,9 млн т, що на 11,9% менше, ніж у попередньому році. Порівняно з 2016 р. обсяги закордонних перевезень вантажів зменшилися на 21,3%.

У 2017 р. вантажооборот авіаційного транспорту становив 272,7 млн ткм, ним перевезено 82,1 тис. т вантажів, що, відповідно, на 20,5% та на 10,5% більше, ніж за 2016 рік.

У 2017 р. усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 99,3 млрд пас.км, послугами пасажирського транспорту скористалися 4647,2 млн пасажирів, що становить, відповідно, 107,4% та 100,3% від обсягу 2016 р.

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) за 2017 р. у цілому становив 113,7% (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка цін
(у %, грудень до грудня попереднього року)

	2013	2014	2015	2016	2017
Споживчі ціни	0,5	24,9	43,3	12,4	13,7
Ціни виробників промислової продукції	1,8	31,8	25,4	35,7	16,5

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали за 2017 р. на 17,7% (3,3% у 2016 р.). Найбільше (в 1,6 раза) зросли ціни на сало. На 34,5–15,8% стали дорожчими фрукти, м'ясо та м'ясопродукти, овочі, молоко та молочні продукти, яйця, масло, хліб, рис. Водночас на 28,8% подешевшали гречані крупи, на 7,4% – цукор.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 10,6%, що пов'язано з підвищенням тарифів на утримання будинків та прибудинкових територій на 47,5%, електроенергію – на 28,1%, водопостачання – на 20,2%, каналізацію – на 15,1%.

Зростання цін у сфері охорони здоров'я на 7,5% відбулося за рахунок подорожчання амбулаторних послуг на 14,9% та послуг лікарень на 12,7%.

Ціни у сфері транспорту підвищилися на 16,7% головним чином через подорожчання транспортних послуг на 22,7% і палива та мастил на 20,0%.

Індекс цін виробників промислової продукції за 2017 р. становив 116,5% (за 2016 р. – 135,7%).

У добувній промисловості і розробленні кар'єрів ціни зросли на 30,4%, переробній промисловості – на 18,5%, у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – на 4,0%.

Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України за січень-вересень 2017 р. зросли на 2062,2 млн дол.

США (1501,0 млн дол. США у 2016 році), або на 5,9%, і склали на 1 жовтня 2017 р. 39719,8 млн дол. США (табл.3). На початок жовтня 2017 р. найбільше інвестицій надійшло з Кіпру (10201,5 млн дол. США, або 25,7% приросту за 9 місяців 2017 р.), Нідерландів (6560,7 млн дол. США, або 16,5%), Російської Федерації (4393,2 млн дол. США, або 11,1%), Великобританії (2193,0 млн дол. США, або 5,5%).

Таблиця 3

Прямі інвестиції в економіці України

Роки	Обсяг з початку інвестування, на 1 січня відповідного року, млн дол. США	Приріст, зни- ження (-), за відповідний рік	
		млн дол. США	у %
2010	38992,9	6377,1	16,4
2011	45370,0	2827,6	6,2
2012	48197,6	3507,7	7,3
2013	51705,3	1998,7	3,9
2014	53704,0	-	-
		12978,6	24,2
2015	40725,4	- 4570,9	-
			11,2
2016	36154,5	1501,0	4,2
2017	37655,5	-	-
на 1.10.2017	39871,3	2215,8	5,9

Джерело: Держстат України

Державний та гарантований державою борг України². За оперативними даними Міністерства фінансів

² Розмір державного та гарантованого державою боргу розраховується у грошовій формі, як непогашена номінальна вартість боргових зобов'язань у валюті кредиту (позики). Стан державного та гарантованого державою боргу визначається у гривнях та дол. США за курсом Національного банку України на останній день звітного періоду та включає операції за цей день.

України³ станом на 31 грудня 2017 р. державний та гарантований державою борг України становив 2 141,67 млрд грн або 76,31 млрд дол. США, у тому числі зовнішній борг – 1 375,00 млрд грн (64,20% від загальної суми державного та гарантованого державою боргу) або 48,99 млрд дол. США, внутрішній борг – 766,68 млрд грн (35,80%) або 27,32 млрд дол. США.

Державний борг України становив 1 833,71 млрд грн (85,62% від загальної суми державного та гарантованого державою боргу) або 65,33 млрд дол. США, у тому числі державний зовнішній борг – 1 080,31 млрд грн або 38,49 млрд дол. США, державний внутрішній борг – 753,40 млрд грн або 26,84 млрд дол. США.

Гарантований державою борг України становив 307,96 млрд грн (14,38%) або 10,97 млрд дол. США, в тому числі: гарантований зовнішній борг – 294,69 млрд грн або 10,50 млрд дол. США; гарантований внутрішній борг – 13,28 млрд грн або 0,47 млрд дол. США.

Співвідношення державного і гарантованого державою боргу до ВВП вперше з 2011 р. зменшилося в порівнянні з попереднім роком (з 80,9% на кінець 2016 р. до 71,8% на кінець 2017 р.). Це свідчить про те, що баланс поступово наближається до оптимального значення в 60% співвідношення державного і гарантованого державою боргу до ВВП.

Валовий зовнішній борг України⁴ у 2017 р. зріс на 3,06 млрд дол. США і становив на кінець року 116,6 млрд

³ Державний та гарантований державою борг України за станом на 31.12.2017 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <https://www.minfin.gov.ua/news/borg/derzhavnyi-borh-ta-harantovanyi-derzhavoiu-borh>

⁴ Валовий зовнішній борг розраховується в дол. США і включає як державний борг (Уряду і НБУ), так і недержавний (банки, національні та акціонерні компанії тощо).

дол. США, відношення валового зовнішнього боргу України до ВВП скоротилося за рік з 121,7% до 106,0% (табл. 4).

Таблиця 4

**Динаміка валового зовнішнього боргу
і ВВП України⁵**

Рік	Валовий зовнішній борг (на 31 грудня відповідного року), млн дол. США	Зростання, зниження (-) боргу, проти відповідного періоду попереднього року		ВВП за рік, млн дол. США*	Валовий зовнішній борг / ВВП, %
		млн дол. США	%		
2006	54 512,0	-	-	107 753,0	50,6
2007	79 955,0	25 443,0	46,7	142 719,0	56,0
2008	101 659,0	21 704,0	27,1	179 992,0	56,5
2009	103 396,0	1 737,0	1,7	117 228,0	88,2
2010	117 343,0	13 947,0	13,5	136 419,0	86,0
2011	126 236,0	8 893,0	7,6	163 160,0	77,4
2012	135 065,0	8 829,0	7,0	175 781,0	76,8
2013	142 079,0	7 014,0	5,2	183 310,0	77,5
2014	126 308,0	-15 771,0	-11,1	131 805,0	95,8
2015	118 729,0	-7 579,0	-6,0	90 615,0	131,0
2016	113 518,0	-5 211,0	-4,4	93 270,0	121,7
2017	116 578,0	3 060,0	2,7	110 000,0	106,0

*Розмір ВВП в доларах США — за даними Світового банку.

[Електронний ресурс]. — Доступний з: <http://www.worldbank.org>

Платіжний баланс України. Згідно з повідомленням НБУ, третій рік поспіль платіжний баланс України зведено з профіцитом⁶. Більш того, за попередніми даними НБУ, у 2017 році профіцит платіжного балансу істотно зріс порівняно з 2016 роком – з 1,3 млрд дол. США до 2,6 млрд дол. США.

⁵ Валовий внутрішній продукт. [Електронний ресурс]. — Доступний з: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/2017>

⁶ Профіцит платіжного балансу України істотно зріс у 2017 році. Прес-реліз НБУ. [Електронний ресурс]. — Доступний з: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=63075631&cat_id=55838

Завдяки профіциту зведеного платіжного балансу, отриманню у квітні 2017 р. чергового траншу від МВФ та купівлі Національним банком на тлі сприятливої ситуації на валютному ринку 1,3 млрд дол. США під час проведення валютних інтервенцій міжнародні резерви України⁷ збільшилися на 21% до 18,8 млрд дол. США або 3,6 місяця імпорту майбутнього періоду станом на кінець 2017 р.

За підсумками 2017 р. дефіцит поточного рахунку становив 3,8 млрд дол. США та практично відповідав рівню попереднього року (3,5 млрд дол. США).

Ринок праці. Середньомісячна кількість економічно активного населення віком 15–70 років (дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності в середньому за 9 місяців 2017 р.) становила 17,9 млн осіб, з яких 16,2 млн були зайняті економічною діяльністю, а решта (1,7 млн) – безробітні, тобто особи, які не мали роботи, але активно її шукали як самостійно, так і за допомогою державної служби зайнятості. Рівень зайнятості населення становив: у віці 15–70 років – 56,3%, а в працездатному віці – 64,7%. Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років становив 9,4%, а працездатного віку – 9,7%.

За даними державної служби зайнятості, кількість зареєстрованих безробітних на кінець грудня 2017 р. становила 354,4 тис. осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 80,2%. Більше половини від загальної кількості безробітних становили жінки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні на кінець грудня 2017 р. становив 1,4% населення працездатного

⁷ У 2017 році міжнародні резерви зросли на 21%. Прес-реліз НБУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=61838762&cat_id=55838

віку (1,5% на кінець грудня 2016 р.), у сільській місцевості – 2,1%, у міських поселеннях – 1,0%.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю в грудні 2017 р., становила 237,5 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 2331 грн, що дорівнює 72,8% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (3200 грн).

Кількість вакансій, заявлених роботодавцями до державної служби зайнятості, у грудні 2017 р. порівняно із листопадом зменшилася на 17,3 тис., або на чверть (25,6%), і на кінець місяця становила 50,4 тис. одиниць.

В Україні значно загострилась проблема трудової міграції, відтік робочих рук з України набуває критичних обсягів. Достовірної статистики немає, оскільки лівова частка ринку міжнародного працевлаштування перебуває в тіні, але за деякими оцінками, на роботу за кордон виїхало від 1,3 до 2,3 млн українців. З них близько 40% трудиться в Польщі. За іншими даними, за кордоном працює до 6 мільйонів наших співвітчизників⁸, причому лише у Польщі – навчається і працює понад 1 млн чоловік⁹.

За останніми оцінками Національного банку України на основі даних Національного банку Польщі обсяг переказів із Польщі в Україну офіційними та неофіційними каналами за 2017 рік склала 3123 млн дол. США¹⁰, що дорівнює близько 3% обсягу вітчизняного ВВП. І це при тому, що Польща — аж

⁸ Як зупинити трудову міграцію [Електронний ресурс]. – Доступний з: <https://minfin.com.ua/ua/2018/04/06/32988816/>

⁹ В 2017 році українці переказали із Польщі суму, яка дорівнює 4% ВВП. [Електронний ресурс]. – Доступний з: <https://minfin.com.ua/ua/2018/03/27/32971599/>

¹⁰ Національний банк удосконалив методику підрахунку обсягу приватних грошових переказів Україну та уточнив їх оцінки за 2015-2017рр. Прес-реліз НБУ. [Електронний ресурс]. – Доступний з: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=66326691&cat_id=55838

ніяк не лідер за показником переказів від заробітчан в Україну. За даними НБУ, найбільші обсяги валюти надійшли з Росії та США, а всього обсяг грошових переказів з-за кордону в Україну за 2017 рік досяг 9,3 млрд дол. США (для порівняння: у 2015 р. – 7 млрд., у 2016 р. – 7,5 млрд дол. США).

На думку багатьох експертів, у майбутньому ситуація тільки погіршиться. Європейські країни відкрито заявляють, що зацікавлені в притоці дешевої робочої сили з України. Вони різними способами спрощують доступ на свої ринки для наших працівників і готові оформляти легальні трудові візи. Найактивніше діють країни Східної Європи (Польща, Чехія, Угорщина) і Прибалтики (Литва). Наприклад, в Польщі розраховують, що вже в цьому році число наших заробітчан там подвоїться і досягне 2 мільйонів.

Доходи населення. У 2017 році **розмір середньомісячної номінальної** заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 7104 грн і порівняно з 2016 р. збільшився на 37,1%. До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися працівники професійної, наукової та технічної діяльності, сфери інформації та телекомунікацій, фінансових та страхових установ, авіаційного транспорту, а серед промислових видів діяльності – підприємств добувної промисловості і розроблення кар'єрів, з виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,4–4,4 рази.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався на підприємствах поштової та кур'єрської діяльності, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, тимчасового розміщування й організації харчування, водопостачання; каналізації, поводження з відходами, текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матері-

алів і не перевищував 76,2% від середнього рівня по економіці.

Середній розмір оплати праці в усіх регіонах був вище рівня мінімальної заробітної плати, разом з тим лише у трьох з них заробітна плата перевищила середню по Україні: м. Київ – 11135 грн, Донецька область – 7764 грн та Київська – 7188 грн. Найнижчий рівень заробітної плати, який не перевищував 80% від середнього по економіці, спостерігався в Тернопільській, Чернівецькій та Чернігівській областях.

Індекс реальної заробітної плати у 2017 р. порівняно з попереднім роком становив 119,1%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати за 2017 р. збільшилася на 32,2%, або на 577,4 млн грн, і на 1 січня 2018 р. становила 2368,4 млн грн, що дорівнює 3,4% фонду оплати праці, нарахованого за грудень 2017 р.

Заборгованість перед працівниками економічно активних підприємств за цей період зросла на 13,8%, або на 154,2 млн грн, і на початок січня 2018 р. становила 1272,4 млн гривень.

У регіональному розрізі найбільше зростання суми заборгованості за цей період зафіксовано в Донецькій (на 151,1 млн грн), Черкаській (на 91,9 млн грн), Запорізькій (на 56,7 млн грн) та Рівненській (на 50,2 млн грн) областях.

Кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, на 1 січня 2018 р. становила 118,7 тис. осіб, або 1,6% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 10718 грн, що на 22,1% перевищує середню заробітну плату за грудень 2017 р.

Соціальний захист. У січні–грудні 2017 р. призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг 8809,3 тис. домогосподарств, із них у міських поселеннях – 6026,5 тис., у сільській місцевості – 2782,8

тис. домогосподарств, а загальна сума таких субсидій за рік становила 3980,1 млн грн, з неї у міських поселеннях – 2811,1 млн, у сільській місцевості – 1169,0 млн гривень.

Крім того, у 2017 р. 811,5 тис. домогосподарств було призначено субсидії готівкою на відшкодування витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, з них у міських поселеннях – 158,6 тис., у сільській місцевості – 652,9 тис. домогосподарств, а загальна сума таких субсидій за рік склала 2247,3 млн гривень.

На кінець грудня 2017 р. заборгованість населення зі сплати за газопостачання становила 12,4 млрд грн, за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 11,1 млрд грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 3,0 млрд грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 1,8 млрд грн, за вивезення побутових відходів – 0,4 млрд грн, за електроенергію – 3,6 млрд гривень.

Населення. Чисельність наявного населення в Україні, за оцінкою, на 1 грудня 2017 р. становила 42403,0 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2017 р. чисельність населення зменшилася на 181,5 тис. осіб.

Порівняно із січнем–листопадом 2016 р. обсяг природного скорочення збільшився на 25,1 тис. осіб.

Кількість живонароджених у січні–листопаді 2017 р. становила 336,5 тис. осіб, померлих – 525,9 тис. осіб.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОБЛАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (РЕГІОНАЛЬНИХ ОСЕРЕДКІВ) СПІЛКИ ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ

Згідно зі Статутом Спілки економістів України до її складу, як всеукраїнської громадської організації, входять регіональні (обласні) осередки (організації), що утворюються і діють в областях та місті Києві. Їхня діяльність спрямовується на виконання статутних завдань Спілки та забезпечує якнайширше представництво інтересів економічної громадськості країни у проведенні наукових і прикладних досліджень, їх практичному застосуванні, розробці пропозицій органам влади і органам місцевого самоврядування з актуальних питань соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Обласними та Київською міською організаціями СЕУ протягом 2017 р. проведена велика робота у сфері фундаментальних і прикладних наукових досліджень, педагогічної діяльності та підготовки кадрів в умовах реформування системи освіти, розробки прогнозів і програм соціально-економічного розвитку регіонів, пропагування сучасних економічних знань та цивілізованих методів ведення господарської діяльності, надання населенню та представникам ділових кіл науково-методичної і консультативної допомоги у розвитку підприємництва та застосуванню актів законодавства з урахуванням нових міжнародних договорів України щодо вільної торгівлі, укладених з Європейським Союзом та іншими державами, поширення знань щодо сучасної цифрової економіки, роботи фондового ринку та торговельної й інвестиційної діяльності в умовах функціонування мережевих систем ведення бізнесу і застосування новітньої технології блокчейн, вирішення різних питань розвитку сільських територій та формування і забезпечення діяльності об'єднаних територіальних громад, розробки науково обґрунтованих заходів та пропозицій для органів влади щодо надання всебічної допомоги і підтримки у

вирішенні життєво необхідних проблем вимушених переселенців з тимчасово окупованих територій Донецької і Луганської областей та Криму, а також у багатьох інших напрямках фахового забезпечення політики економічного і соціального розвитку країни.

Члени обласних організацій СЕУ постійно брали активну участь у роботі різних наукових форумів, всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, промислових виставок і презентацій інвестиційних ініціатив для регіонів, підготовці та експертизі проєктів концепцій і програм регіонального розвитку, обміні досвідом роботи з рядом зарубіжних наукових установ, організацій, господарських структур, насамперед в частині виконання проєктів транскордонного співробітництва і застосування кращої практики роботи органів місцевого самоврядування тощо

Про проведену значну роботу обласних організацій Співки економістів України у 2017 році свідчать вагомі результати такої роботи, що подані нижче.

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н., професор Погріщук Б.В.)

Діяльність Вінницької обласної організації Співки економістів України у 2017 р. проводилась за основними статутними напрямками – виробнича, наукова, педагогічна робота, що знайшло своє відображення в активному обговоренні результатів наукових досліджень на конференціях різного рівня, у плідній просвітницькій діяльності, в проведенні актуальних наукових досліджень різних складових економіки країни та регіону тощо.

Членами Вінницької обласної організації СЕУ протягом звітного року було організовано та проведено низку наукових заходів на базі Вінницького навчально-наукового інституту економіки Тернопільського національного економічного університету (ВННІЕ ТНЕУ), а саме:

20 квітня 2017 р. була проведена Всеукраїнська науково-практична конференція на тему: «Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів». Безпосередньо в роботі 5-ти наукових секцій конференції брали участь 434 учасника, з них: 31 – доктори наук, професори, 83 – кандидати наук, доценти, 46 – викладачі, аспіранти, здобувачі, 274 – студенти. За результатами роботи конференції був виданий збірник доповідей учасників конференції у двох томах – Розвиток освіти, науки, економіки в умовах інтеграційних процесів: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 20 квітня 2017 р.: у 2-х т. – Тернопіль: Крок, 2017. – Томи I, II ч.1 та II ч.2. У збірнику опубліковано 406 тез доповідей.

Протягом року було проведено 8 наукових семінарів, присвячених таким питанням:

- основні принципи інноваційного розвитку підприємства;

- збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством;
- корпоративні фінанси як домінанта фінансової науки;
- медіація як захід швидкого та ефективного вирішення спору;
- правові засади розвитку України як Європейської держави;
- облік доходів за сферами відповідальності у будівництві;
- автоматизація аналізу дотримання фінансових нормативів діяльності кредитних спілок;
- роль адвокатури в системі захисту прав людини.

За звітний період відбулося 5 круглих столів на теми: «Інноваційно-інвестиційний потенціал господарства регіону», «Пріоритети формування адаптивного механізму фінансової стратегії сталого розвитку підприємства», «Європейські стандарти прав людини у правовій системі України», «Актуальні проблеми обліку, аналізу і аудиту», «Зайнятість і працевлаштування молоді – проблеми і шляхи вирішення в сучасних умовах».

Протягом 2017 р. членами Вінницької обласної організації СЕУ (особисто і у співавторстві) було опубліковано 170 наукових праць загальним обсягом – 144,01 друк. аркушів. В тому числі у фахових виданнях вийшли друком 69 статей загальним обсягом 30,32 друк. арк.; у міжнародних наукометричних базах даних – 46 статей загальним обсягом 20,07 др. аркушів. У зарубіжних виданнях опубліковано 5 статей (1,7 друк. арк.). Кількість опублікованих тез доповідей на наукових конференціях – 88, що складає 22,51 друк. аркушів.

Видано 2 навчальні посібники з грифом «Рекомендовано Вченою радою ТНЕУ» загальним обсягом 30,25 друк. арк., а саме:

- Ясишена В.В., Волинець В.І. Методологія наукових досліджень і викладання облікових дисциплін. Тернопіль: Крок, 2017. – 231 с.;

- Зарішняк І.М. Соціологія та психологія: навч. пос. Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2017. – 308 с.

Видано п'ять монографій, загальним обсягом 48,83 друк. арк., а саме:

- Погріщук Г. Б. Інноваційно-орієнтований розвиток сільськогосподарського виробництва на засадах екологізації. Тернопіль: Крок., 2016. – 426 с.;

- Погріщук Г.Б., Мельник В.І., Погріщук О.Б. *Strategis estimations and vectors of ukraine's social and economic development in the conditions of european integration and the world partnership*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom. 2017. – 357 с.;

- Підгаєць С.В., Мельник А.Ф. Державно-приватне партнерство в системі інститутів національної економіки: механізми розвитку. Тернопіль: «Економічна думка ТНЕУ». 2017.– 279 с.;

- Розвиток системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю: інтегрований ракурс проблем: колективна монографія. (колектив авторів; за заг. ред. проф. Бутинця Ф. Ф.). Житомир: ПП «Рута», 2017. – 400 с.;

- Сірко А.В. Актуальні проблеми соціально-орієнтованої економіки: Колективна монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В.В. – Харків: «Смугаста типографія», 2017.– 391 с.

У 2017 р. членом Вінницької обласної організації СЕУ було захищено 1 докторську дисертацію (дисертація Погріщук Галини Борисівни на тему «Інноваційно-екологічний розвиток аграрного сектора економіки: теорія, методологія, практика») за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Активну участь члени Вінницької обласної організації СЕУ беруть в дослідженнях ряду наукових тем, зокрема:

1) «Механізм управління фінансовою безпекою підприємства в інтеграційних умовах» (термін виконання 09.2017 р. – 12.2017 р., науковий керівник – к.е.н., доцент Погріщук Галина Борисівна);

2) «Удосконалення системи управління маркетинговою діяльністю підприємства» (термін виконання 01.12.2017 р. – 30.04.2018 р., науковий керівник – к.е.н., доцент Ціхановська Олена Михайлівна);

3) «Удосконалення обліково-інформаційного забезпечення для потреб менеджменту» (термін виконання 25.04.2016 р. – 30.05.2017 р., науковий керівник - к.е.н., доцент Гордолова Наталія Василівна);

4) «Методика оцінки інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємства» (термін виконання 27.04.2017 р. – 27.10.2017 р., науковий керівник – к.е.н., доцент Вільчинська Олена Миколаївна);

5) «Удосконалення порядку оформлення звітної документації підприємства до фіскальних органів» (термін виконання 23.10.2017 р. – 30.03.2018 р., науковий керівник – к. юрид. наук., доцент Світлак Ірина Іванівна).

У звітному році Вінницька обласна організація СЕУ провела 21 науково-практичний захід, серед яких наукові конференції, семінари, «круглі столи», до участі у науковій роботі залучалися 295 студентів. На базі ВННІЕ ТНЕУ активно функціонує 9 студентських наукових гуртків, де займаються 219 студентів. За всебічної підтримки та сприяння членів Вінницької обласної організації СЕУ студенти опублікували 281 наукову працю, з них самостійно опубліковано 254 тези доповідей. Результатом такої науково-просвітницької роботи стало одержання двох нагород за результатами конкурсів та олімпіад.

Перспективними напрямками подальшої роботи Вінницької обласної організації СЕУ визначено активізацію громадської роботи, яка буде спрямована на: виховання майбутнього покоління економістів (науковців та практиків); участь у створенні програм соціально-економічного розвитку Вінниччини; поглиблення досліджень інноваційно-орієнтованого розвитку сільськогосподарського виробництва на засадах екологізації, туристичного та рекреаційного потенціалу Поділля, як перспективного напрямку формування інвестиційної привабливості регіону; удосконалення системи економічної освіти; дослідження інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств області; участь у спільних проектах з Вінницькою обласною державною адміністрацією та муніципальними органами тощо.

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – Президент Волинської ТПП Смолич О.В.,
вчений секретар – к.е.н., доцент Науменко Н.С.)*

Протягом звітнього періоду керівництво Волинської торгово-промислової палати (колективний член СЕУ) та члени Волинської обласної організації СЕУ спрямовували свою діяльність на виконання контрольної програми року, розширення та поліпшення надання послуг, налагодження і активізацію ділових взаємовідносин з представниками бізнесу Волині а також з іноземними інституціями.

Протягом 2017 р. проведено 4 засідання Президії та річну Конференцію членів палати, на яких були розглянуті 24 питання, пов'язані з діяльністю Волинської ТПП. Разом з тим, протягом минулого року було проведено три засідання Волинської обласної організації СЕУ, на яких розглянуто близько 35 питань, пов'язаних з подальшим удосконаленням діяльності обласного осередку СЕУ, організації та проведення

наукових конференцій, навчальних семінарів, видавничої діяльності тощо.

З метою розширення міжнародного співробітництва в 2017 році Волинською ТПП були підписані меморандуми про співпрацю з Торгово-промисловою палатою Південного Верхнього Рейну (м. Фрайбург, Німеччина) та Дніпропетровською торгово-промисловою палатою.

Цілеспрямована діяльність усіх підрозділів та п'яти представництв Волинської ТПП, впровадження організаційних заходів, продуманість стратегії розвитку палати дозволили успішно реалізувати річну програму економічного та соціального розвитку Волинського регіону.

В центрі уваги Волинської обласної організації СЕУ, у тому числі керівництва та Президії Волинської ТПП, перебували питання розширення кола членів СЕУ та палати. За звітний період проведено декілька семінарів та конференцій, у яких на безкоштовній основі взяли участь члени Волинської ТПП та Волинської обласної організації СЕУ. Підприємствам області постійно надавались консультації, на веб-сайті палати розміщувались їхні комерційні пропозиції. Крім того, більше 120 підприємств – членів Волинської ТПП взяли участь у різноманітних міжнародних заходах (конференціях, виставках, форумах) які проходили в Польщі, Білорусії, Німеччині.

Розвиток міжнародних економічних відносин є пріоритетним напрямком діяльності Волинської ТПП та Волинської обласної організації СЕУ. Протягом року було організовано міжнародні заходи для бізнесу регіону, метою яких було сприяння налагодженню контактів із закордонними партнерами, продовжувалася практика активної співпраці з бізнес організаціями і торговими палатами світу, участі у проектах зі сприяння розвитку підприємництва та проведення ділових зустрічей.

У 2017 р. були організовані поїздки для представників бізнесу Волині на міжнародні виставки, а саме: на Fruit Logistica 2017 – 25-й міжнародний ярмарок торгівлі і транспортування фруктів і овочів, орієнтований на виробників, оптових і роздрібних продавців, імпортерів і експортерів овочів і фруктів, а також на пакувальні і транспортні компанії (9 лютого); на виставку провідних китайських постачальників продукції «China Homelife Show 2017» (6–8 червня, м. Варшава, Польща).

Постійно розширюється географія ділового співробітництва підприємств області шляхом організації міжнародних заходів. У січні 2017 р. відбулася щорічна міжнародна зустріч у форматі B2B «Бізнеспартнерство-2017». Учасниками події стали представники дипломатичних установ іноземних держав та ділових кіл України, Республіки Польща, Республіки Білорусь, Хорватії, Сербії, Чехії загальною чисельністю 100 осіб. Представники бізнесу ознайомилися з економічним потенціалом Волинського регіону, комерційними пропозиціями потенційних партнерів, представили свої фірми, товари та послуги, обмінювались досвідом, а також обговорювали подальші кроки для започаткування взаємовигідної співпраці.

Участь у міжнародних заходах дає можливість представникам бізнесу регіону знайти нові контакти та активізувати торгівельно-економічну діяльність. Співпраця з дипломатичним корпусом та палатами іноземних держав полягала в наступному:

- 4 січня 2017 р. Волинська ТПП приймала делегацію з Республіки Польща у складі президента Палати підприємців і працедавців центральної Польщі м. Лодзь, члена ради палати та радника воеводи з питань співпраці з Волинським регіоном. Обговорювалися питання щодо розширення контактів

між бізнесом Волині та Лодзінського воєводства. За результатами зустрічі підписана угода про співробітництво;

- 2 березня Волинську ТПП відвідали представники бізнесу та торгово-промислової палати Іраку. Обговорювалися питання виходу підприємств Волині на ринки Іраку, співпраці між палатами та бізнесом;

- 10 квітня 2017 р. Волинську ТПП в рамках робочого візиту відвідав Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Хорватія в Україні Томіслав Відошевіч з Першим секретарем Посольства Єленою Періч та радником Віталієм Запужняком;

- 23 травня 2017 р. Волинську ТПП з офіційним візитом відвідали Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Індія в Україні Пан Manoj Kumar Bharti, голова економічної місії Посольства Республіки Індія в Україні Пан Ghotu Ram Meena;

- 23 травня 2017 р. у Волинській ТПП перебувала делегація Українсько-Сербської ділової палати на чолі з президентом Мирославом Гочаком та члени Ради директорів палати;

- 30 травня 2017 р. Волинську ТПП відвідали бізнесмени з Ірану. До засідання долучилися представники місцевої влади та бізнесу регіону;

- 9 листопада 2017 р. Волинську торгово-промислову палату в рамках робочого візиту відвідали Надзвичайний і Повноважний Посол Австрії в Україні пані Герміне Поппелер та Почесний консул Австрії у Львові – пан Марікіян Мальський;

- в період з 05 по 08 грудня 2017 р. керівництво Волинської ТПП, в рамках ділового візиту, перебувало в Республіці Польща. Відбулися зустрічі з віце-консулом України в Кракові, з керівництвом Хжановської та Краківської торгових палат, а також Палати підприємців та роботодавців Центральної Польщі. Метою даного візиту стало налагодження зв'язків з

торгово-промисловими палатами сусідньої країни, обмін досвідом, обговорення спільних проектів для подальшої їх реалізації.

У звітному році одним з напрямків діяльності був розвиток міжнародних економічних зв'язків шляхом організації бізнес-місій, участь в яких сприяє формуванню сприятливого іміджу компанії та успішному пошуку ділових партнерів. Так, 23 березня делегація волинських бізнесменів на чолі з представником Волинської ТПП взяли участь у бізнес-місії до Гданська (Республіка Польща) та Стокгольма (Швеція). В рамках місії відбулись презентації, ділові зустрічі та переговори. Співорганізатором поїздки виступив давній партнер палати, Канцелярія Господарча ЕПДА у місті Гданську (Республіка Польща).

Починаючи з липня 2017 р. Волинська ТПП розпочала реалізацію проекту «Зелені рішення для сталого розвитку Волині» в рамках Програми підтримки «зеленої модернізації» економіки. Даний проект впроваджується Волинською ТПП спільно з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit), яке фінансується урядом Німеччини. В рамках проекту було проведено ряд освітніх заходів, спрямованих на популяризацію впровадження підприємствами області енергоефективного та більш чистого виробництва. Зокрема, було проведено навчання з підготовки консультантів по програмі «Рентабельне та ресурсоефективне управління ресурсами» (PREMA) за німецькою програмою, в основі якої лежить залучення зовнішнього експерта (консультанта) для оптимізації роботи підприємства.

В період з 18 по 25 жовтня 2017 р. фахівці Волинської ТПП пройшли курси підвищення кваліфікації на тему «Енергетичний Аудит» за напрямком «Енергетика та енергетичне

машинобудування», що проходили в місті Дніпро, та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації.

З метою поширення практики більш енергоефективного та більш чистого виробництва організовані курси: «Енергоефективне та більш чисте виробництво: підходи та практики». В 2017 р. 20 представників бізнесу Волині стали учасниками 2 циклів цього курсу, ще 3 цикли заплановані на 2018 рік. Курси розроблені на основі норвезької моделі, яка передбачає можливість навчання фахівців підприємства, з поєднанням проектною роботи, яку вони здійснюють безпосередньо на підприємстві та за підтримки експертів. Метою курсів є запровадження ресурсоефективного виробництва.

Також були організовані міжрегіональні візити провайдерів зелених послуг Волині та Дніпра для обміну досвідом в рамках програми сприяння розвитку зеленої економіки: 13 вересня 2017 р. – у м. Дніпро, 10 жовтня 2017р. – у м. Луцьк. В розвиток цього напрямку роботи 22 листопада 2017 р. було створено при Волинській ТПП комітет суб'єктів господарювання, що надають «зелені» консалтингові послуги, так званий «Комітет провайдерів».

В період з 26 листопада по 1 грудня 2017 р. керівництво Волинської ТПП у складі делегації представників Волині разом із керівництвом Волинської обласної ради, облдержадміністрації, міськрад Луцька і Нововолинська та Державного агентства з енергоефективності відвідали Німеччину в рамках ознайомчого візиту по Програмі зеленої економіки, що реалізується GIZ. Основною темою поїздки стало ознайомлення з поняттям «Циркулярна економіка» та кращими прикладами її впровадження в Німеччині, налагодження контактів, зокрема досягнуто попередньої домовленості з потенційним партнером щодо будівництва сміттєпереробного заводу у м. Нововолинськ.

Волинська ТПП є членом відкритої партнерської платформи «Fit for partnership with Germany» – німецько-української програми підготовки управлінських кадрів. У 2017 р. Програму підготовки управлінських кадрів успішно пройшли керівники підприємств Волині – ТзОВ «Торговий Дім Аванта», ТОВ «АБМ-Трейд», КП «Луцькводоканал», Спільне українсько-англійське підприємство у формі ТзОВ «Західна нафтова група». Учасники отримали цінний досвід та інформацію від успішних німецьких підприємств, а також ознайомились з сучасним обладнанням і технологіями та отримали можливість безпосереднього контакту з потенційними діловими партнерами. В межах партнерської платформи у квітні 2017 р. організована бізнес-майстерня «Готуємося до співпраці з Німеччиною», яка була проведена на базі Волинської ТПП експертами програми GIZ «Fit for Partnership with Germany». За результатами цього заходу у 2018 р. ще 13 керівників волинських підприємств зможуть пройти стажування в Німеччині. Підсумки свідчать про гарні перспективи: після закінчення Програми початкові контакти переросли в конкретні проекти співпраці. Успішні результати і можливі майбутні перспективи стали темами щорічних семінарів для випускників Програми. У засіданнях координаційного комітету беруть участь організації-замовники і партнери, які отримують можливість аналізувати результати і активно управляти подальшим ходом Програми.

В рамках співпраці з Європалатою здійснюються наступні заходи:

- Президент Волинської ТПП, Голова правління Волинської обласної організації СЕУ О. В. Смолич став учасником навчального курсу на тему: «Стратегічне планування організацій з підтримки бізнесу (в рамках проекту EastInvest II, який фінансувався Європалатою) у травні 2017 р. в м. Вестерхам, Німеччина. Навчальний курс був представлений експер-

тами ЄС та включав практичні тренінги, метою яких була допомога керівникам у розробці чітких стратегій для успішного функціонування їхніх організацій, подальшої підтримки місцевих МСП і створення кращого бізнес-середовища у своєму регіоні;

- в липні 2017 р. керівник відділу зовнішніх зв'язків І. Галімска відвідала торгово-промислову палату м. Севілья, Іспанія. Це стало можливим в рамках програми обміну між організаціями підтримки бізнесу (BSO Exchange) по проекту East Invest II. Участь у програмі дала можливість ознайомитись зі специфікою роботи палати та перейняти успішний досвід її функціонування;

- в жовтні 2017 р. керівник підприємства-члена Волинської ТПП «АртефакСТ» А.М. Сірук та віце-президент палати В.В. Киричук взяли участь у бізнес-форумі Східного партнерства «Цифрова економіка» під патронатом президента Естонії.

Волинська ТПП залучена до Програми американського уряду SABIT. Президент Волинської ТПП, Голова правління Волинської обласної організації СЕУ О.В. Смолич став фіналістом програми SABIT «Регіональний економічний розвиток», розробленої фахівцями Міністерства торгівлі США, та пройшов стажування в США в період з 21 жовтня по 9 листопада 2017 р. Програма стажування включала ознайомлення зі специфікою роботи національної торгової палати та регіональних торгових палат США, бізнес інкубаторів, центрів малого бізнесу, а також інших організацій та органів влади, функціонування інфраструктури підтримки підприємництва, університетів тощо.

Протягом 2017 р., за участю членів Волинської обласної організації СЕУ, було проведено 20 заходів з питань застосування новел законодавства у сфері оподаткування та звітності, бухгалтерського обліку, пенсійної реформи, зовнішньоеко-

номічної діяльності, аудиту, юридичного супроводу бізнесу тощо. Крім того, 5 грудня 2017 р. відбувся семінар «Управління ризиками в процесі виходу компаній на зовнішні ринки: основні ризики безпеки зовнішньоекономічного співробітництва вітчизняних та іноземних партнерів», спікером якого виступив Ю.І. Когут – директор Бюро протидії комерційним злочинам та корупції ICC Ukraine, Голова Правління Асоціації сприяння бізнес-співпраці України та ЄС, Голова правління Ліги протидії кібертероризму та інформаційним війнам а також генеральний директор ТОВ «Консалтингова компанія «СІДКОН».

Разом з Волинським обласним центром підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ, організацій були проведені курси навчання та підвищення кваліфікації за тематикою «Правові та практичні аспекти публічних закупівель в Україні» для бюджетних установ та організацій, які є замовниками торгів. За результатами цих заходів видані свідоцтва встановленого зразка. Крім того, спільно з ТОВ «Закупки Пром УА» (м Київ) 23 березня 2017 р. проведено семінар на тему «Як перемогти у закупівлях» для підприємців, які здійснюють продаж своєї продукції через системи електронних державних закупівель ProZorro або тільки мають намір це робити. Всього у 2017 р. підвищили свою кваліфікацію в межах програми освітньої діяльності 350 осіб.

Діяльність Волинської обласної організації СЕУ у 2017 р. проводилась за основними статутними напрямками – виробнича, наукова, педагогічна робота – що знайшло своє відображення: в активному обговоренні результатів наукових досліджень на конференціях різного рівня; у освітній діяльності з формування сучасного економічного мислення представни-

ків різних ланок місцевого бізнесу; в проведенні актуальних науково-практичних досліджень тощо.

В період з березня по грудень 2017 р. члени Волинської обласної організації СЕУ брали активну участь в наступних науково-практичних і педагогічних заходах:

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Менеджмент, фінанси та аудит: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку» (9–10 травня 2017 р., м. Одеса, Центр економічних досліджень та розвитку);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Бізнес та його розвиток в умовах ринкової економіки: проблеми та перспективи» (12–13 травня 2017 р., м. Одеса, Центр економічних досліджень та розвитку);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Інфраструктура фінансового ринку: формування та перспективи розвитку умов інноваційної економіки» (12–13 квітня 2017 р., м. Київ, Київський економічний науковий центр);

- Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні напрямки розвитку економіки і менеджменту на підприємствах України» (12–13 квітня 2017 р., м. Одеса, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова. Інститут математики, економіки та механіки);

- XI Міжнародна науково-практична конференція студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (16–17 травня 2017 р., м. Луцьк, СЛУ ім. Лесі Українки);

- XXII Міжнародна науково-практична конференція «Перспективи розвитку економіки України: теорія, методологія, практика» (24–25 травня 2017 р., м. Луцьк, СЛУ ім. Лесі Українки);

- Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Економічна система в умо-

вах інтеграційних процесів: стан та перспективи» (26–27 травня 2017 р., м. Київ, Аналітичний центр «Нова економіка»);

- Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні шляхи стабілізації фінансово-економічного стану країни» (26–27 травня 2017 р., м. Львів, Громадська організація «Львівська економічна фундація»);

- II міжнародна науково-практична конференція «Актуальні наукові проблеми. Розгляд, рішення, практика» (26–27 травня 2017 р., м. Одеса, ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України);

- Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний фундамент розвитку національної економіки» (2–3 червня 2017 р., м. Київ, ТНУ ім. В.І. Вернадського);

- Міжнародна науково-практична конференція «Українсько-польське партнерство: сьогодення та перспективи» (26–27 червня 2017 р., м. Луцьк-Світязь, СНУ ім. Лесі Українки);

- Міжнародна науково-практична конференція «Економічний потенціал сталого розвитку України: сучасний стан, тенденції та проблеми відтворення» (22–23 грудня 2017 р., м. Львів, Громадська організація «Львівська економічна фундація»);

- Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічні підсумки 2017 р.: реалії та перспективи розвитку України: сучасний стан, тенденції та проблеми відтворення» (22–23 грудня 2017 р., м. Київ, Аналітичний центр «Нова економіка»);

- XXXII Міжнародна наукова конференція «Актуальні наукові дослідження в сучасному світі» (26–27 грудня 2017 р., м. Переяслав-Хмельницький, ДПУ імені Г. Сковороди. ВТ «Інститут суспільної трансформації»).

За звітний період видано навчальний підручник з грифом МОН України – Бабець І.Г., Полякова Ю.В., Мокій О.А.

Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності: підручник / [Ю.В. Полякова, О.А. Мокій та ін.] / за заг. ред. І.Г. Бабець, А.І. Мокія. – Запоріжжя: Кругозір, 2016 – 496 с.

У звітному році представники Вінницької обласної організації СЕУ організували і провели 14 наукових конференцій, семінарів, круглих столів; до участі у науковій роботі було залучено близько 30 студентів. На базі кафедри «Міжнародних економічних відносин та управління проектами» факультету Міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки активно функціонує 6 студентських наукових гуртків, в роботі яких беруть участь близько 100 студентів. За всебічної підтримки та сприяння членів Волинської обласної організації СЕУ студенти самостійно публікують наукові праці (статті та тези доповідей). Результатом такої науково-просвітницької роботи стала перемога О. Тетерук на всеукраїнській науковій економічній олімпіаді за напрямом «Міжнародні економічні відносини» на тему: «Механізм впливу міжнародних економічних санкцій на національну економіку (на прикладі Російської Федерації)».

Перспективними напрямками подальшої роботи Волинської обласної організації СЕУ визначено активізацію громадської роботи, яка буде спрямована на виховання майбутнього покоління економістів; участь у створенні програм соціально-економічного розвитку Волині; поглиблення досліджень туристичного та рекреаційного потенціалу Волині, як перспективного напрямку формування інвестиційної привабливості регіону; удосконалення системи економічної освіти, дослідження інноваційно-інвестиційного потенціалу підприємств області, участь у спільних проектах з Волинською обласною державною адміністрацією та муніципальними органами влади тощо.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – д.е.н., професор,
Заслужений економіст України Швець В.Я.)*

Протягом 2017 р. члени Дніпропетровської обласної організації СЕУ систематично брали участь у організації і проведенні семінарів, тренінги на некомерційній основі щодо економічних питань розвитку економіки України.

Спільно з ДВНЗ «Національний гірничий університет»:

- активізовано співпрацю з представниками сучасного бізнес-середовища міста, проведено цикл тематичних майстер-класів Головою комітету з підтримки експорту Регіональної ради підприємців у Дніпропетровській області Снітківцем І.Г.;

- організовано зустріч професорсько-викладацького складу та студентів Навчально-наукового інституту економіки з першим заступником голови правління Таскомбанку Володимиром Дубеєм з питань роботи фінансово-промислового сектора України;

- проведено зустріч студентів – випускників 4 курсу з керівником Дніпровської міської організації роботодавців Галаганом О.В. з питань успішного працевлаштування;

- проведено XII Міжнародну науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених «MAJESTY OF MARKETING»;

- ініційовано відкриття секції «Менеджмент» у складі відділення «Економіка» Малої Академії Наук України (МАН України), для чого залучено біля 15 осіб, а також проведено Всеукраїнський семінар представників МАН України з різних регіонів на базі лабораторії з логістики з використанням сучасних ресурсних можливостей;

- започатковано проект співпраці викладачів та студентів з Дніпропетровською обласною торгово-промисловою

палатою та Дніпровською міською організацією роботодавців;

- реалізується програма співпраці з Бранденбурзьким технічним університетом, метою якої є інтегрування до освітніх програм магістратури елементів сталого розвитку;

- організовано і проведено семінар «Кайдзен: від слів до справи або як успішно застосовувати в Україні».

Членами обласної організації СЕУ за матеріалами наукових досліджень опубліковано більше 50 наукових і навчальних праць.

ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н., професор Цал-Цалко Ю.С.)

У 2017 р. Житомирська обласна організація СЕУ продовжувала роботу щодо дослідження стану економічного розвитку територіальної громади Житомирської області, зокрема в частині теоретичного обґрунтування формування доходів і видатків регіонів на рівні області, районів, міст, об'єднаних територіальних громад та окремих сільських територій, брала участь у практичних розробках програм соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання і окремих галузей та у підготовці здобувачів вищої освіти.

Члени обласної організації СЕУ займали активну позицію в роботі Громадської ради при Житомирській обласній державній адміністрації (Цал-Цалко Ю.С.), Громадської ради при державній фіскальній службі в Житомирській області (Мороз Ю.Ю.). Крім того, Мороз Ю.Ю. була обрана членом Громадської ради при міському голові м. Житомира.

В процесі реалізації завдань обласної організації СЕУ її члени працювали над питаннями:

- економічного механізму розвитку територіальних громад та забезпечення їх діяльності в умовах самофінансування;

- залучення інвестицій з країн Європейського Союзу та їх ефективного використання в Житомирській області;

- інтеграції облікової Директиви 2013/34/ЄС «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств» в облікову політику українських підприємств;

- впровадження положень Закону України «Про аудит фінансової звітності і аудиторську діяльність» в систему ведення бізнесу в Україні;

- розвитку неприбуткових сільськогосподарських кооперативів, зокрема обліку їх фінансових результатів в умовах реалізації положень Податкового кодексу України;

- ліквідації тіньової економіки в лісгосподарській галузі, особливо в системі комунальних підприємств.

Отримані у звітному році результати роботи в царині згаданих питань знайшли відображення у ряді висновків членів організації, зокрема з проблем:

1) класифікаційних підходів до видів підприємств, які зафіксовані в новому Законі України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», що суперечать ст. 55 Господарського кодексу України і створює колізії у сфері правового визначення належності підприємств до відповідних класифікаційних видів. Це, насамперед, не дозволяє чітко приймати рішення щодо положень інших нормативних документів, які використовують класифікаційні ознаки суб'єктів господарювання, щодо вирішення проблеми надання державної допомоги на відновлення платоспроможності підприємств;

2) протидії поширенню тіньової економіки у сфері обігу лісопродукції в Україні, що ускладнюється відсутністю зако-

нодавчої бази формування єдиної системи контролю деревини, яка охоплює усіх лісокористувачів і забезпечує стеження лісопродукції по усім ланцюгам від виробника до споживача на внутрішньому ринку. Висловлена думка про те, що законодавчо-правові засади функціонування електронного обліку деревини є незадовільними, оскільки на сьогодні в Україні немає жодного законодавчого документа, який би унормовував запровадження цієї системи на національному, а не відомчому рівні. Залишається невирішеним питання включення до системи контролю руху деревини інших, окрім державних, постійних лісокористувачів, особливо комунальної форми власності.

3) формування доходів і витрат обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів відповідно до вимог Податкового кодексу України з урахуванням того, що такі кооперативи Кодекс відносить до неприбуткових організацій та встановлює для них заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб, а також передбачає імперативну норму щодо передачі активів неприбуткової організації у разі її ліквідації одній або кільком іншим неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету. У зв'язку з цим членами обласної організації СЕУ запропоновано ряд підходів в організації обліку доходів і витрат, які дозволяють обслуговуючим сільськогосподарським кооперативам зберігати статус неприбуткової організації з урахуванням специфіки їхньої діяльності.

Протягом звітного року здійснювалась активна співпраця з головним в Україні спеціалізованим виданням для бухгалтерів, керівників та юристів підприємств агропромислового сектора економіки – «Баланс-агро». Зокрема, у 2017 р.

членами обласної організації СЕУ у виданні «Баланс-агро» було опубліковано ряд практичних консультацій з питань:

- організації бухгалтерського обліку на підприємствах аграрного сектора економіки України (в 2-х частинах);
- обліку у неприбуткових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативах;
- обліку у фермерських господарствах;
- обліку основних засобів на підприємствах аграрного сектора економіки;
- організації і ведення управлінського обліку витрат на виробництво;
- обліку у бюджетних закладах;
- організації обліку на лісгосподарських підприємствах щодо руху деревини і формування витрат.

Житомирська обласна організація СЕУ брала активну участь в організації конкурсу «Юний податківець», згідно з регламентом якого виконувались творчі роботи за такими номінаціями:

- 1) якби керівником Державної фіскальної служби був(ла) я – на тему «Три кроки покращення роботи Державної фіскальної служби і три кроки ДФС назустріч бізнесу»;
- 2) творча науково-практична робота на тему «Податки – це гроші, які повертаються кожному громадянину України»;
- 3) віршовані твори про податки;
- 4) в прозі про податки (оповідання, новела, стаття, нарис, інтерв'ю, байка, казка, біографія, гумореска, есе, фейлетон тощо);
- 5) про податки у фарбах (малюнки, плакати);
- 6) роботи про податки (рекламні, анімаційні, мультимедійні, художні), створені за допомогою комп'ютерної графіки (растрової, векторної, фрактальної, тривимірної);
- 7) уроки про податки (конкурс для вчителів);

8) вільна тема: «Виконання податкового обов'язку і використання податків для формування добробуту громадян очима випускника (вчителя) школи».

Член обласної організації СЕУ проф. Юлія Мороз взяла участь у Громадській школі дієвих практик (CiSEP) і одержала сертифікат за рівнем А «Основи Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС/Поглибленої та Всеосяжної Зони Вільної Торгівлі (УА/ПВЗВТ)». Крім того проф. Юлія Мороз одержала сертифікат учасника семінару-тренінгу з підготовки проектів Еразмус + КА 1 – ICM.

Ряд фахівців – членів організації брали участь в регіональній програмі Центру реформ фінансової звітності Світового банку за напрямом «Національні ініціативи щодо зміцнення освіти в сфері бухгалтерського обліку».

Житомирська обласна організація СЕУ бере участь у діяльності Інформаційно-дорадчого центру з обліку і оподаткування, який створено при кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту Житомирського національного агро-екологічного університету. Члени організації і студенти спеціальності «Облік і оподаткування» у Міжнародний день бухгалтера 10 листопада 2017 р. провели масове свято найпрестижнішої економічної професії за участю п'яти професійних команд з наставниками. Зокрема, командами було представлено систему бухгалтерського обліку в країнах Європейського Союзу.

Члени організації мають не лише фахові надбання, але й збагачують культуру країни своїми творчими успіхами. Так, кандидат наук, викладач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування і аудиту Житомирського національного агро-екологічного університету Світлана Вітер видала поетичну збірку «На берегах душі», на сторінках якої розмістила власний митецький доробок різних періодів свого творчого життя.

АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ ЗАКАРПАТТЯ

*(Голова Асоціації – д.е.н., професор,
член-кор. НАН України Мікловда В.П.)*

Асоціація економістів Закарпаття свою діяльність у 2017 р. зосереджувала на дослідженні результативності функціонування трикутника знань в регіоні. У рамках даної проблеми членами Асоціації узагальнено теоретичну базу щодо концепції трикутника знань і виявлено, що саме на регіональному рівні найбільш імовірно можна впливати на підвищення активності у трикутнику знань, оскільки цей рівень має дотичність до прямої взаємодії освіти, досліджень і суб'єктів господарювання, формування інноваційних кластерів, створення наукових та технологічних парків, функціонування інноваційної культури.

Систематизовано акти законодавства за критерієм їх відповідності опорним точкам трикутника знань (освіта, дослідження, реципієнти інновацій), а також проаналізовано нормативну базу трикутника знань щодо організаційно-інституційного, фінансового і кадрового забезпечення в розрізі вказаних його опорних точок та зв'язків (освіта – підприємства, освіта – дослідження, дослідження – підприємства), та встановлено, що:

а) надання послуг у сфері вищої освіти здійснюється вищими навчальними закладами (ВНЗ) та, вибірково, у закладах НАН України (аспірантура та докторантура), що регламентується відповідним законодавством, та самостійно здійснюється економічними суб'єктами господарювання за їхньою потребою у форматі підвищення кваліфікації без необхідності законодавчого регулювання. На регіональному рівні додаткове законодавче регулювання не здійснюється;

б) створення наукових і прикладних розробок законодавчо врегульовано стосовно ВНЗ, академічних і дослідних

структур, а також самостійно здійснюється економічними суб'єктами господарювання за їхньою потребою у форматі власних науково-дослідних та проектувальних робіт без необхідності законодавчого регламентування. На регіональному рівні додаткове законодавче регулювання не здійснюється;

в) трансфер знань і готових технічних і технологічних розробок забезпечується всередині спеціальних структур, таких як наукові та технологічні парки, між їхніми резидентами, між їхніми резидентами і материнським ВНЗ, або між їхніми резидентами та зовнішніми організаціями, між закладами НАН України, галузевих академій наук, ВНЗ, науковими установами і організаціями та підприємствами.

На основі аналізу законодавчого забезпечення також виявлено, що такі формування, як інноваційні кластери, технологічні платформи, стартапи, бізнес-ангели майже не охоплені відповідним нормативним регулюванням, а венчурне фінансування практично не сфокусовано на інноваційній діяльності, тому вони мають слабкий вплив на перебіг подій у даній сфері в поточних інституційних умовах України.

Як і в попередні роки, члени Асоціації брали участь у підготовці Програми економічного і соціального розвитку Закарпатської області на 2018 рік.

28–29 квітня 2017 р. разом з Ужгородським національним університетом проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні економічні, соціальні та екологічні детермінанти активізації розвитку країни та її регіонів».

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – Президент Запорізької ТПП,
к.е.н., академік УАН, Заслужений економіст України
Шамілов В.І.)*

Протягом 2017 р. Запорізька обласна організація СЕУ свою діяльність спрямовувала на забезпечення наукового та інформаційного підґрунтя для пошуку резервів зростання конкурентоспроможності економіки регіону, підвищення його інвестиційної привабливості та зростання соціальної складової.

Одними із важливих напрямів роботи були: участь членів обласної організації в розробці економічних, соціальних програм розвитку та науково-технічних проектів міського і обласного рівнів, активізація підприємницької діяльності та підвищення конкурентоспроможності регіону і України в цілому, зокрема за рахунок розвитку зовнішньоекономічних зв'язків бізнес-структур.

Крім того, протягом звітного періоду Запорізька обласна організація СЕУ проводила системну роботу з підтримки та розвитку підприємництва, розширення міжнародних зв'язків, впровадження інновацій і залучення інвестицій в економіку Запорізької області шляхом активної участі в стратегічному плануванні та виконанні ключових програм регіонального розвитку, таких як: Комплексна Програма розвитку малого підприємництва в Запорізькій області, Програма сприяння розвитку малого та середнього підприємництва у місті Запоріжжі, Стратегія залучення інвестицій в економіку Запорізької області.

З метою підтримки зацікавленості потенційних інвесторів в українському ринку, презентації та освоєння новітніх технологій і наукових досягнень, розширення коопераційних зв'язків за підтримки Запорізької обласної державної адміні-

страції, Запорізької обласної ради, Запорізької міської ради та інших регіональних установ і організацій було проведено:

- міжрегіональний форум «Діалог між внутрішньо переміщеними особами та приймаючою громадою щодо працевлаштування ВПО в Запоріжжі» (16 лютого 2017 р., співорганізатор – обласна організація СЕУ), який відбувся за підтримки Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні, Посольства Швейцарії в Україні та мав на меті сприяти діалогу між спільнотою внутрішньо переміщених осіб, місцевим бізнесом та керівництвом області;

- перший спеціалізований міжнародний Запорізький екологічний форум «Еко Форум - 2017» (30 травня – 1 червня 2017 р.). Географія Форуму включала представників 12 областей України, експертів із Канади, Німеччини, Франції. У роботі пленарної сесії, семи спеціалізованих секцій для представників бізнесу, освітян взяли участь більш як 120 українських та зарубіжних експертів. Під час проведення заходу були представлені екологічна виставка, комунікаційна платформа «ЕкоОко», дитяча еколокація.

- другий міжнародний форум «InCo Forum-2017» (12 жовтня 2017 р., виставковий центр «Козак-Палац»), присвячений актуальним питанням кооперації об'єднаних територіальних громад і бізнесу. У форумі взяли участь представники близько 50 країн світу. До Запоріжжя завітали 27 Надзвичайних та Повноважних Послів в Україні від Болгарії, Грузії, Казахстану, ОАЕ, Узбекистану, Хорватії, Чорногорії та багатьох інших країн, представництва ЄС в Україні. Спікери форуму – більш як 40 авторитетних українських і зарубіжних експертів з питань децентралізації, енергоефективності, бізнес-стратегій, представники міжнародних донорських організацій ПРООН, USAID, U-LEAD, Фонд «Відродження», GIZ (Німеччина).

Центром Підтримки Бізнесу за підтримки Європейського Банку Реконструкції та Розвитку в рамках ініціативи «EU4Business» Європейського Союзу протягом 2017 р. було проведено низку заходів та зустрічей для підприємств Запорізького регіону, а саме:

- аграрний форум «Посилення можливостей сільгоспвиробників малого та середнього сектору через розвиток плодоовочівництва та вирощування нових нішевих культур» (1 – 2 листопада 2017 р.), що об'єднав власників, керівників агропромислових підприємств, експертів та громадськість;

- конференція на тему: «Розвиток туристичної привабливості регіону через підвищення ефективності діяльності МСБ сектору HoReCa» (5 грудня 2017 р.), яка привернула увагу провідних українських і зарубіжних експертів готельно-ресторанного сервісу.

За участю експертів світового рівня були проведені тренінги «Ключі до фінансового менеджменту» (серія тренінгів «Жінки в бізнесі») та «Експортна практика і торгове фінансування (просунутий рівень)», які були присвячені експортній практиці і торговому фінансуванню та основам фінансового менеджменту. Також відбулися зустрічі-презентації з консультантами ЄБРР, покликані ознайомити компанії регіону з можливостями надання фінансової підтримки та грантів на консалтингові проекти.

Загалом у вищезазначених заходах ініціативи EU4Business взяли участь понад 700 учасників.

Забезпечення ефективної співпраці із підприємницьким середовищем здійснювалось через діяльність клубів, кластерів, громадських рад, проведення семінарів, конкурсів і консультаційних зустрічей. За звітний період відбулося ряд засідань, зокрема: Клубу підприємців АПК, Клубу професійних бухгалтерів, Кластеру енергоефективності, Клубу якості. Їх проведення сприяло підтримці постійного діалогу з бізне-

сом та органами державної влади, обговоренню проблемних питань підприємництва.

У 2017 р. за участю обласної організації СЕУ організовано та проведено виставки у форматі b2b, які проходили в співпраці з авторитетними галузевими відомствами, організаціями та асоціаціями. Такі галузеві зустрічі стали традиційними для запорізького краю, насамперед, завдяки виставковим заходам для фахівців: «Машинобудування. Металургія», «Литво», «Композити та склопластики», «Агротехсервіс», «Енергія».

У звітному році набули подальшого розвитку нові виставкові проекти туристичного та екологічного напрямів. Заходи пройшли у партнерстві з профільними асоціаціями, органами міської та обласної влади, привернули увагу українських та закордонних експертів до наявних проблем регіону.

В партнерстві з Запорізькою ТПП на технічній базі виставкового центру «Козак-Палац» продовжили успішно розвиватися та стали візитними картками Запоріжжя такі проекти, як книжковий фестиваль «Книжкова Толока», всеукраїнський форум молодих спеціалістів «IT-Forum» та «Туристичний Форум».

Ключовими напрямами освітньої діяльності у 2017 р. були:

- 1) зовнішньоекономічна діяльність, нові правила торгівлі, розширення ринків збуту. Продовжилася співпраця з Запорізькою митницею в частині організації курсів митних брокерів. Проведено підвищення кваліфікації по роботі з програмним комплексом «MD office». Спільно з представництвом ЄС в Україні проведено семінар «Як вийти на ринки ЄС: можливості, шляхи, інструменти», у якому прийняли участь більш 50 осіб з підприємств Запорізького та сусідніх регіонів;

2) в рамках роботи Міжгалузевого центру професійної освіти надано консультаційні послуги з ліцензування освітньої діяльності установ професійно-технічної освіти з підприємствам;

3) спільно з Запорізькою регіональною Асоціацією спеціалістів з нерухомості України проведено перший в Україні курс для ріелторів–початківців «Сучасний ріелтор»;

4) роз'яснювальні освітні заходи щодо новацій законодавства. Продовжувалася співпраця з професійними асоціаціями та державними установами (Державною фінансовою інспекцією, Запорізькою митницею ДФС, Департаментом екології та природних ресурсів Запорізької обласної державної адміністрації, Виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України в Запорізькій області, Запорізьким обласним центром зайнятості, головним управлінням пенсійного фонду в Запорізькій області, головним управлінням Держпраці у Запорізькій області, Виконавчою дирекцією фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності в Запорізькій області), результатом якої стало проведення 8 навчальних заходів, в яких прийняли участь більш ніж 120 організацій і підприємств Запорізького регіону.

Протягом 2017 р. по окремих напрямках і програмах координувалась робота з іншими науковими, промисловими та громадськими організаціями. В підготовці згаданих вище програм брали участь провідні фахівці обласної організації СЕУ, Міжнародної академії фінансів та інвестицій, ряд відомих вчених та працівників центральних органів виконавчої влади, Міністерства фінансів України та інші науковці.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – голова Ланчинської селищної ради об'єднаної територіальної громади Надвірнянського р-ну Івано-Франківської області, канд. наук з держ. управління Попович В.В.)

Протягом 2017 р. правлінням Івано-Франківської обласної організації СЕУ були розглянуті такі основні питання:

- обговорення законопроектів, що стосуються регулювання податкової, митної, бюджетної політики;

- про основні прогностичні макроекономічні показники розвитку області до проекту Програми соціально-економічного та культурного розвитку на 2018 р.;

- про напрями реалізації у 2018 р. заходів Програми розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності області до 2020 р.;

- про підготовку пропозицій щодо основних завдань і заходів проекту Регіональної цільової програми розвитку малого та середнього підприємництва в Івано-Франківській області на 2017–2018 роки;

- про перспективи підприємницького потенціалу обласного центру та області в цілому, обмін досвідом щодо поточного стану справ в економіці, пошук шляхів врегулювання кризових явищ в економіці держави, що порушувалися на міжнародному економічному форумі в місті Івано-Франківську;

- теоретичні і практичні аспекти фінансового регулювання економіки в умовах нестабільності та кризи;

- енергозбереження та альтернативні джерела енергетики – важливі складові економічного регулювання енергоефективності регіону.

У звітному періоді члени обласної організації СЕУ брали участь у багатьох заходах, нарадах, семінарах тощо. Серед них слід відзначити такі заходи:

1) Голова правління Івано-Франківської обласної організації СЕУ Володимир Попович 2-3 березня 2017 р. виступив перед учасниками тренінгу «Підготовка проектів до Державного фонду регіонального розвитку», що проводився спільно з представниками проекту «Партнерство для розвитку міст»;

2) 21 лютого 2017 р. В.Попович брав участь в установчому засіданні представників інституцій громадянського суспільства, які ввійшли до складу Громадської ради з питань соціально-економічного розвитку при департаменті економічного розвитку, промисловості та інфраструктури облдержадміністрації.

3) В. Попович брав участь у засіданні спостережної ради проекту ПРОМІС, яке відбулося 26 квітня 2017 р. у м. Києві. На засіданні представники Посольства Канади в Україні, Федерації канадських муніципалітетів, за сприяння якої реалізується проект ПРОМІС, керівники та експерти проекту, представники Мінекономіки та Мінрегіонбуду України, 16-ти міст-партнерів обговорили підсумки другого року реалізації проекту в Україні;

4) 27 квітня 2017 р. в приміщенні Центру розвитку підприємництва «Бізнес-інкубатор» Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу відбулося засідання ради громадської організації «Ділові люди Прикарпаття», у якому брав участь В.Попович;

5) 10 травня 2017 р. в Івано-Франківській обласній державній адміністрації відбулося засідання круглого столу під назвою «Основні аспекти залучення інвестицій та розвитку бізнесу на рівні об'єднаних територіальних громад» на якому В. Попович акцентував увагу на перших кроках, які мають зробити громади задля залучення інвестицій та міжнародної технічної допомоги, розробки стратегій розвитку і планів соціально-економічного розвитку територій, налагодження комунікацій, підготовки проектних пропозицій, створення

сприятливого середовища для бізнесу та іншої роботи з метою поліпшення рівня життя мешканців громад;

6) 15 травня 2017 р. представники правління обласної організації СЕУ брали участь у круглому столі «Будуймо Європу в Україні», який відбувся в приміщенні Івано-Франківської обласної державної адміністрації та мав на меті поширення європейських цінностей і підвищення рівня обізнаності українців щодо розвитку відносин в освітній, інформаційній та культурній сферах;

7) В. Попович 28 травня 2017 р. виступив на економічній конференції в місті Калуші в рамках святкування 580-ї річниці з часу першої згадки про місто.

8) 29–30 травня 2017 р. В.Попович здійснив навчальний візит у складі делегацій Івано-Франківської, Хмельницької, Чернігівської, Вінницької областей на Закарпаття «Ефективний проектний менеджмент для розвитку сільських територій, залучення інвестицій та реалізація проектів» в рамках реалізації проекту U-LEAD з Європою «Підтримка децентралізації в Україні»;

9) 13 вересня 2017 р. в приміщенні Івано-Франківської обласної державної адміністрації відбулася зустріч з представниками Донецької та Луганської областей, які представляли інтереси громадських організацій, обласних, районних адміністрацій та міських рад. Під час зустрічі В. Попович ознайомив присутніх із економічним, інвестиційним та туристичним потенціалом області, а також зі «Стратегією розвитку Івано-Франківської області на період до 2020 року»;

10) 13 червня 2017 р. В. Попович презентував розроблення інвестиційного паспорта області спільно з проектом «Партнерство для розвитку міст», за підтримки Федерації канадських муніципалітетів. В рамках цього заходу створено робочу групу з підготовки інвестиційного паспорта Івано-Франківської області і проведено її організаційне засідання,

на якому затверджено план розроблення інвестиційного паспорта;

11) 12 жовтня 2017 р. вчений секретар Івано-Франківської обласної організації СЕУ Назар Косаревич брав участь у VI Міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем» і виступив з доповіддю на тему: «Ресурсний потенціал розвитку громади»;

12) 11 жовтня 2017 р. Н. Косаревич брав участь у відкритті нової наукової школи доктора економічних наук, професора Данилюка М. О. (ІФНТУНГ) «Наукові засади ефективної діяльності суб'єктів господарювання»;

13) протягом звітнього року Н. Косаревич брав участь у робочих зустрічах щодо надання практичної-консультаційної допомоги у питаннях фінансово-бюджетного планування та ефективного використання коштів бюджетів об'єднаних територіальних громад.

КИЇВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління - Голова бюджетної комісії
Боярської міськради Київської області Панюта В.І.)*

Протягом 2017 р. відбулись 4 засідання правління Київської обласної організації СЕУ, на яких розглядалися актуальні питання економічного життя Київської області. Одним із головних пріоритетів у роботі правління було надання всебічної практичної допомоги громадам області з питань проведення економічного обґрунтування необхідності та доцільності об'єднання громад згідно урядової політики децентралізації влади. Члени правління з виїздом на місця надавали таку допомогу громадам, сприяли залученню до цього місцевих осередків СЕУ.

Така робота системно була організована у місті Боярка та селі Забір'я Києво-Святошинського району, де разом із спеціалістами обласного офісу реформ проведені всі необхідні економічні розрахунки, що підтвердили економічну спроможність об'єднаної громади. Ці розрахунки підтверджені відповідним департаментом Київської облдержадміністрації, що дало підстави звернутися до Центральної виборчої комісії з метою призначення наприкінці звітнього року виборів до об'єднаної громади.

Члени правління надали практичну допомогу в складанні бюджету міста Боярка та розробці плану соціально-економічного розвитку, який вперше за багато років був у місті прийнятий своєчасно.

Члени Правління та інші фахівці обласної організації СЕУ постійно надають консультації підприємствам та установам області. Так, тільки з питань тарифоутворення було надано більше 20 таких консультацій.

ЛУГАНЬСКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – директор Інституту економіки
та управління*

*Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля, к.е.н., доцент Галгаш Р.А.)*

Впродовж 2017 р. Луганська обласна організація СЕУ продовжувала роботу, спрямовану на відновлення та збереження наукового і кадрового потенціалу Луганської області, створення організаційного та економічного підґрунтя для відновлення врядування і примирення на охоплених конфліктом територіях, орієнтацію зусиль наукових та освітніх установ, бізнесу, органів державної влади, громадських та міжнародних організацій на стратегічне партнерство задля

розвитку, а також на активізацію підприємницької ініціативи в регіоні.

У звітному році обласна організація СЕУ стала співорганізатором ряду науково-практичних конференцій, що були проведені у м. Северодонецьку. Серед них слід відзначити такі:

- Міжнародна науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення розвитку місцевих громад»;

- I Міжнародна науково-практична конференція «Перспективи розвитку наукових досліджень у контексті глобалізаційних змін: освіта, політика, економіка, міжкультурна комунікація»;

- Міжнародна науково-практична конференція «Децентралізація публічного адміністрування в умовах інтеграції України до Європейської спільноти: проблеми та перспективи»;

- IV Міжнародна науково-практична конференція «Перспективи розвитку фінансової системи України»;

- Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів та молодих вчених «Цілі сталого розвитку: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі».

Члени обласної організації СЕУ проводили систематичну роботу у співпраці з представниками бізнесу та державними установами щодо забезпечення їхніх потреб у фахівцях в галузі економіки та управління. З цією метою, зокрема, організовано зустрічі роботодавців зі студентами і випускниками з питань можливості працевлаштування на конкретних підприємствах, в установах і організаціях.

Ряд членів обласної організації СЕУ разом з науковцями Інституту економіки та управління Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (СНУ ім. В. Даля) стали співвиконавцями Регіональної цільової програми «Залучення інвестицій, розвитку та підтримки малого і середнього

підприємництва в Луганській області на 2016-2017 роки». В межах виконання цієї програми у 2017 році в Луганській області були проведені такі заходи:

- серія тренінгів «Ми – проти корупції» за підтримки ПРООН та за участю суб'єктів малого і середнього підприємництва;

- семінар «Організація зеленого туризму» за участю представників малого підприємництва;

- круглий стіл за участю суб'єктів малого і середнього підприємництва з питань створення в області організаційних форм інноваційного підприємництва.

Луганська обласна організація СЕУ плідно співпрацює з міжнародними організаціями, зокрема за участю її членів та підтримки ПРООН у співпраці з Ресурсним центром зі сталого розвитку, Агенцією стійкого розвитку Луганського регіону та Луганським обласним антикорупційним комітетом забезпечено подальшу активну роботу студентського Дебатного клубу, діяльність якого орієнтована на розвиток лідерських властивостей та формування додаткових компетентностей молоді.

Члени обласної організації СЕУ брали участь у значній кількості заходів у партнерстві з Ресурсним центром зі сталого розвитку в Луганській області та підтримують співпрацю з ПРООН у здійсненні всіх її проектів («Відновлення врядування та примирення в охоплених конфліктом громадах України», «Верховенство права та правосуддя для громад у постраждалих від конфлікту регіонах України», «Соціальне та економічне відновлення Донбасу», «Місцевий розвиток орієнтований на громаду»), які впроваджуються ПРООН на Сході України при підтримці Урядів Швеції, Швейцарії, Нідерландів, Японії, Польщі, Чехії та Європейської Комісії. Зокрема, протягом 2017 р. обласна організація СЕУ брала участь в організації та проведенні таких заходів:

- робота комітету з актуалізації Стратегії розвитку Луганської області до 2020 р. (лютий–березень);

- робота фокус-груп – 1) Програми «Відновлення доступу до критичної інфраструктури та послуг»; 2) Програми «Підвищення спроможності місцевої влади в умовах децентралізації та інформатизації»; Програми «Економічне відновлення та перехід до сталого розвитку»; Програми «Створення сприятливих умов для життя та побудови миру» – щодо відбору відповідних пріоритетних програм / проектів до проекту Плану заходів на 2017/2018 роки реалізації Стратегії розвитку Луганської області до 2020 року (6 – 7 лютого);

- громадські слухання та підготовка пропозицій до проекту Плану заходів на 2017/2018 роки реалізації Стратегії розвитку Луганської області до 2020 року (березень);

- засідання Комітету з актуалізації Стратегії сталого розвитку (12 квітня);

- організація та проведення спільно з Ресурсним центром зі сталого розвитку ЧНУ ім. В. Даля круглого столу «Безпечне місто» за участю представників громадських організацій, наукових установ та бізнесу (27 квітня);

- зустріч з членами делегації Івано-Франківської області та міста Вінниця в межах навчального візиту «Огляд кращих практик співпраці влади, бізнесу та організацій громадянського суспільства у реалізації проектів розвитку в Луганській та Донецькій областях» у рамках реалізації Проекту ПРООН «Відновлення врядування та примирення в охоплених конфліктом громадах України» (27 червня);

- підготовка проектних пропозицій та технічних завдань сумісно зі ЧНУ ім. В. Даля до Плану заходів на 2017/2018 роки реалізації Стратегії розвитку Луганської області до 2020 року (січень);

- підготовка спільно ЧНУ ім. В. Даля пропозицій до проекту Державної цільової програми відновлення та розбу-

дови миру в східних регіонах України (Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України) (січень);

- участь у навчальному семінарі «Громадський контроль за публічними закупівлями та електронна система закупівель ProZorro» (21 лютого);

- організація, координація та участь у проведенні Першого регіонального хакатону «Button» спільно з ГО «Фундація «Простір» та ГО «Суспільна думка» (26–27 березня);

- організація і проведення спільно з ГО «Фундація «Простір» заходу «Жовта смуга» щодо покращення доступності корпусів університету (березень);

- організація та проведення спільно з Ресурсним центром сталого розвитку СНУ ім. В. Даля Воркшопу з питань енергозбереження (3 березня);

- організація та здійснення в Луганській області спільно з ГО «Дивовижні» проекту «Соціальний колайдер» (лютий–березень);

- організаційна підтримка заходу в межах проекту «Соціальний колайдер» – «ДивоДвиж: сталий розвиток – це просто!» (4 березня);

- організаційна підтримка заходу в межах проекту «Соціальний колайдер» – ДивоДвиж: PublicGO» (21 березня);

- участь спільно з ПРООН, громадськістю та представниками бізнесу в роботі ініціативної групи щодо розвитку в Луганській області Хімічного кластеру (17 березня);

- організаційна підтримка спільно зі СНУ ім. В. Даля та Кризовим медіа-центром «Сіверський Донець» виставки «Якби не війна» (18–26 березня);

- підготовка спільно зі СНУ ім. В. Даля експозиції «Наука та освіта для бізнесу» та участь в роботі Бізнес-виставки SXID-ЕКСПО 2017 для малого та середнього бізнесу в Луган-

ській області (за підтримки ПРООН та Посольства Великобританії в Україні, 23–24 березня);

- участь спільно з ГО «Фундація «Простір» у Форумі Ради Європи «Інтеграція ВПО та розвиток громад: кращі практики» (31 березня 2017 р.);

- участь в роботі Громадської ради при Северодонецькому відділі поліції ГУНП в Луганській області (квітень–червень);

- презентація спільно з Ресурсним центром зі сталого розвитку СНУ ім. В. Даля програми співробітництва для громадських організацій, наукових установ та бізнесу (18 квітня, м. Рубіжне);

- організація та проведення в Луганській області спільно з Ресурсним центром зі сталого розвитку СНУ ім. В. Даля тижня сталого розвитку (24–29 квітня);

- організація та проведення Наукового Воркшопу до Дня Науки (20 травня);

- участь у публічній дискусії «Безвізовий режим в Україні: перспективи та виклики» в рамках проекту «Просування проєвропейських реформ в Донецькій та Луганській областях» за підтримки Інституту економічних досліджень та політичних консультацій і Європейської правди «Просування реформ в регіони» при сприянні Європейського Союзу (23 червня);

- участь в підготовчій організаційній роботі щодо розробки стратегії розвитку міста Северодонецьк (червень);

- участь у роботі Круглого столу «Громадська безпека та доступ до правосуддя» за участю Хезер Н. Голдсміт, міжнародного експерта ПРООН з питань правосуддя та гендерних досліджень (9 березня);

- участь спільно з Ресурсним центром зі сталого розвитку СНУ ім. В. Даля та ГО «Фундація «Простір» у робочій зустрічі з представниками донорів різних країн: Ms. Kaori

Shiotsu, First Secretary, Head of Political Section, the Embassy of Japan in Ukraine; Mr. Tsutsui Koji, the Embassy of Japan in Ukraine; Ms. Riny Bus, Political Section, Embassy of the Kingdom of the Netherlands; Mrs. Iryna Skaliy, National Programme Officer, SIDA; Mr. Henrik Huitfeldt, Counsellor, Head of Section for Reform Support, SIDA; Mrs. Iлона Postemska, National Programme Officer, Swiss Development Cooperation Office; Mr. Christian Disler, Programme Officer, Swiss Development Cooperation Office; Ms. Joanna Jurewicz, Counsellor, Embassy of the Republic of Poland in Kyiv (1 лютого);

- участь у зустрічі з миротворцем Стейнаром Брином, кіноперегляді та дискусії з питань відновлення миру (15 лютого);

- організація та проведення зустрічі з представниками Інституту Кенана щодо організації сумісних міжнародних наукових та освітніх проектів (20 березня);

- постійна робота спільно з Ресурсним центром зі сталого розвитку ЧНУ ім. В. Даля та ГО «Фундація «Простір» щодо благоустрою та створення відкритого публічного простору в університетському парку (продовження проекту «Квітуча громада», установка бесідки «Примирення», нанесення на навчальний корпус муралу «Атом», встановлення велопарковок, пандусів тощо);

- участь в роботі XI Пленуму Правління Співки економістів України (м. Київ, вересень);

- участь у роботі круглого столу «Досвід об'єднання територіальних громад на Сході України» (м. Київ, вересень);

- зустріч з членами делегації міста Хмельницького в межах навчального візиту «Огляд кращих практик співпраці влади, бізнесу та організацій громадянського суспільства у реалізації проектів розвитку в Луганській та Донецькій областях» у рамках реалізації Проекту ПРООН «Відновлення вря-

дування та примирення в охоплених конфліктом громадах України» (вересень);

- організація відкритої лекції випускника Фулбрайтівської програми, провідного наукового співробітника Інституту соціології НАН України Віктора Степаненка на тему «Громадянське суспільство як фактор модернізації України» (20 вересня);

- організація відкритої лекції Павла Шеремета «Співвідповідальність задля прориву» (21 вересня);

- участь у підготовці та проведенні фестивалю з «Країни в Україну» за підтримки Ресурсного центру зі сталого розвитку при СНУ ім. В. Даля (м. Старобільськ, м. Кременна, м. Лисичанськ);

- організація заходу «Презентація проекту U-Report» та лекції на тему «Чому важливо бути соціально активним?» (30 жовтня);

- організація міні-тренінгу експерта з мобілізації ПРООН Олександра Осовця із створення власної справи «НЕ ЧЕКАЙ!» (1 листопада);

- організація відкритої лекції випускника Фулбрайтівської програми, професора Національного університету «Києво-Могилянська академія» Олексія Гараня на тему «Революція, війна та Мінські домовленості» (3 листопада 2017 р.);

- організація інтерактивного семінару «Вибори у громаді» на платформі ініціатив «City HUB» (4 листопада);

- організація відкритої лекції випускника Фулбрайтівської програми, доктора філософських наук, професора Олени Гомілко на тему: «Людина перед викликами цифрової епохи» (13 листопада);

- організація тренінгу експерта ПРООН з мобілізації Анатолія Молошного «Кампанія громадської обізнаності щодо сталого місцевого розвитку в контексті цілей сталого роз-

витку ООН» та екскурсії на ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат» (17 листопада);

- організація благодійної акції «Дід Мороз» до нового року з виїздом до родин дітей з числа внутрішньо переміщених осіб (ВПО) (грудень);

- участь у розробці стратегії розвитку міста Северодонецьк (вересень);

- організаційна підтримка грантового проекту ГО «Фундація «Простір» «Ми – проти корупції»;

- участь в організації та проведенні Луганського регіонального форуму партнерів ПРООН у сфері безпеки, соціальної єдності та примирення «Луганщина: шлях до миру та справедливості» (листопад);

- участь у роботі Національного форуму ПРООН «Соціальна згуртованість та громадська безпека» (грудень);

- участь в підготовці плану заходів ПРООН на 2018 рік щодо покращення іміджу Луганської області;

- участь у дослідженні ПРООН та проведенні експертного опитування щодо позиціонування Луганської області (листопад-грудень);

- організація та проведення серії зустрічей, переговорів та тренінгів з представником бізнес-спільноти Швеції Ötjan Fridner щодо розвитку в Луганській області зелених технологій та створення індустріального парку.

Члени Луганської обласної організації СЕУ постійно співпрацюють з Луганською обласною державною адміністрацією та беруть участь в роботі комітету і робочих груп з актуалізації Стратегії розвитку Луганської області до 2020 р., підготовці плану реалізації Стратегії, розробці регіональних програм соціально-економічного розвитку регіону.

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – к.е.н., професор Матковський С.О.,
виконавчий директор – к.е.н., доцент Козяк В.Д.)*

Діяльність Львівської обласної організації СЕУ у звітному періоді була зосереджена на розв'язанні соціально-економічних проблем, спричинених недосконалою політикою владних структур та зовнішніми чинниками, особливо військовою агресією Росії. Як результат – криза економіки, занепад в регіоні високотехнологічного в минулому промислового виробництва, скорочення зайнятості висококваліфікованих працівників та їх виїзд за межі країни. Тому найважливішим завданням членів обласної організації СЕУ залишається виявлення чинників кризових явищ, знаходження методів відродження конкурентоспроможного промислового виробництва, наповнення ринку товарами, виготовленими місцевими виробниками, розвиток агропромислового комплексу і, в кінцевому, забезпечення повної зайнятості працездатного населення.

Пошук шляхів розв'язання цих проблем був у центрі уваги багатьох науково-практичних конференцій, проведених у звітному періоді у вищих навчальних закладах Львова за участю представників влади, бізнесу та зарубіжних вчених.

Так, в Національному університеті «Львівська політехніка» були проведені такі міжнародні конференції:

- «Проблеми формування та реалізації конкурентної політики», на якій обговорювалися питання формування конкурентного середовища в різних сферах економічної діяльності – як на територіальному, так і галузевому рівнях, – та були розроблені і схвалені рекомендації для розвитку конкуренції із врахуванням світового досвіду, з яким ділились вчені – економісти із СМША і Польщі;

- «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки», на якій розглядалися питання сутності та складових інноваційної інфраструктури та її роль у формуванні конкурентоспроможного виробництва в більшості галузей національної економіки – в промисловості, АПК, будівництві. Учасники конференції всебічно аналізували стан інноваційного середовища в регіонах країни та його роль в інвестиційній привабливості, акцентуючи увагу на чинниках, що сприяли б залученню іноземних інвестицій, без яких в країні неможливо досягнути європейського рівня конкурентного середовища. Особлива увага приділялася необхідності вдосконалення податкової системи, діяльності банківської системи та митної служби, їх ролі у формуванні конкурентного середовища. Також були запропоновані шляхи підвищення рівня підготовки висококваліфікованих спеціалістів, які відповідали б сучасним вимогам;

- «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства», на якій розглядалися проблеми використання інформаційно-облікових систем та баз даних у різних сферах економічної діяльності – промисловості, АПК, банківській діяльності, митній службі. Учасники конференції ґрунтовно довели необхідність уніфікації обліково-аналітичних процедур із врахуванням вітчизняної практики та міжнародного досвіду і законодавства ЄС, а також звернули увагу на роль бухгалтерського обліку у боротьбі із корупцією, в досягненні економічної безпеки країни. В роботі конференції прийняли участь вчені із Польщі, Болгарії, Молдови.

У Львівському національному університеті імені Івана Франка на економічному факультеті відбулися наступні конференції:

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Філософсько-психологічні аспекти духовності в економіці та управлінні» (19 квітня 2017 р.), яка стала помітним міждисциплінарним заходом, що об'єднав фахівців різних наукових інтересів: філософії, психології, економіки, управління, фінансів, банків, права, богослов'я та інших напрямів. На конференції розглядалися питання про духовний аспект управління сучасною наукою та бізнесом; психологічні та економічні механізми подолання кризових явищ в суспільстві; духовність та її прояв у надзвичайних ситуаціях життєдіяльності; проблеми транспарентності інформації в управлінні бізнесом; формування фінансово-економічної безпеки суспільства; міждисциплінарні та міжгалузеві проблеми психологічної теорії та практики. До співпраці було залучено Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Національний університет «Львівська політехніка», Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Львівське обласне відділення Всеукраїнської громадської організації «Товариство психологів України»;

- VIII Міжнародна науково-методична конференція молодих економістів-кібернетиків «Моделювання економіки: проблеми, тенденції, досвід» (28–29 вересня 2017 р.). У конференції брали участь учені Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, Вінницького національного аграрного університету, Технологічного університету Таджикистану (м. Душанбе) та Жешувського університету (Польща). Робота конференції здійснювалася за такими напрямками: моделювання економіко-виробничих систем; економетричні моделі та методи прогнозування; сучасні напрями і підходи у моделюванні економіки; інформаційні технології в моделюванні економіки; актуальні проблеми

теоретичної та прикладної економіки; проблеми підготовки фахівців з економічної кібернетики. У ході конференції здійснено обмін інформацією щодо наукових та практичних результатів сучасних досліджень у сфері моделювання економіки, відбулося обговорення актуальних проблем застосування математичного моделювання та інформаційних технологій для отримання оптимальних управлінських рішень, встановлення контактів між молодими вченими із різних країн, публікація результатів наукових досліджень;

- Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми становлення інформаційної економіки в Україні» (19–21 жовтня 2017 р.), у якій брали участь науковці із Академії сухопутних військ ім. Ген. Т. Костюшки (Польща), Сілезького університету м. Катовіце (Польща), Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Національної академії Національної гвардії України, Львівського державного університету внутрішніх справ, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Уманського національного університету садівництва, Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ЛРІДУ НАДУ при Президентові України, Національного університету «Львівська політехніка», Інституту регіональних досліджень ім. М. Долишнього НАН України, ДВНЗ «Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи» (м. Київ), Херсонського національного технічного університету та Львівського національного університету імені Івана Франка;

- Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні суспільно-економічні проблеми українсько-польського транскордонного співробітництва», яка проходила у два етапи – 15 листопада у Жешувському університеті та 17 листопада 2017 р. у Львівському національному університеті імені

Івана Франка – та була організована Програмою транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна 2014 – 2020» спільно із Львівським національним університетом імені Івана Франка (історичний та економічний факультети) та Жешувським університетом (соціолого-історичний факультет). Під час пленарного засідання відбулося обговорення актуальних проблем українсько-польської транскордонної співпраці. Зокрема, йшлося про українсько-польське співробітництво у сфері контролю за збереженням культурно-історичних цінностей, економічну стратегію розвитку Карпатського Єврорегіону, шляхи профілактики злочинних дій в аспекті транскордонної перспективи тощо. Учасники конференції також розглядали основні завдання неурядових організацій у сфері соціальної безпеки, вплив транскордонного співробітництва на добробут домогосподарств, широко висвітлили безпекові аспекти транскордонної транспортної логістики, досвід польсько-німецької транскордонної співпраці у контексті перспектив українсько-польських відносин, актуальні виклики щодо інтеграції людей з особливими потребами до медійного середовища, а також якість життя, життєві та професійні цінності українських студентів, які навчаються у польських вищих навчальних закладах. У схвалених конференцією рекомендаціях учасники, зокрема, наголосили на необхідності подальших кроків щодо поглиблення українсько-польських відносин у транскордонному співробітництві та окреслили коло наукових і практичних заходів щодо подальшої співпраці українських та польських науковців;

- XXIV Міжнародна наукова студентсько-аспірантська конференція «Актуальні проблеми функціонування господарської системи України» (19–20 травня 2017 р.), робота якої була організована у складі таких секцій: економічної теорії, обліку й аудиту; фінансів і кредиту» банківського і страхового бізнесу; інформаційних систем у менеджменті; математично-

го моделювання економічних процесів; економіки підприємства; економічної статистики; менеджменту. Крім студентів економічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка та інших ВНЗ міста Львова, учасниками конференції були представники ВНЗ Києва, Рівного, Тернополя, Дніпра, Луцька, Чернівців, а також студенти й аспіранти навчальних закладів Польщі.

У звітному періоді в рамках співпраці у науковому інформаційно-статистичному транскордонному кластері «Інфостат» Україна – Польща, засновником якого є Львівська обласна організація СЕУ, видана міжнародна монографія «SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL OF CROSS-BORDER COOPERATION», а також збірник праць «Спостереження подорожей – використання декількох методів спостереження. Концепція спостережень прикордонних територій України».

ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – д.е.н., професор,
Академік НАН України Буркинський Б.В.)*

Фундаментальні та прикладні дослідження економічної спільноти наукових та учбових закладів Одеського регіону (у складі Одеської обласної організації СЕУ) у 2017 р. були спрямовані на обґрунтування та визначення напрямів формування стратегій і механізмів розбудови сталого розвитку України; визначення шляхів використання потенціалу підприємницького середовища та розвитку ринку технологічних та інноваційних товарів; розвиток ефективних форм власності в рекреаційно-туристичному природокористуванні; визначення інституційних засад розвитку ринку транспортних послуг; формування методичних засад виміру ризикового навантаження в умовах забезпечення стійкості соціо-еколого-економічних систем та розвитку концептуальних засад інсти-

туційного середовища соціально-економічного розвитку регіонів. В значній мірі вони відпрацьовувались на матеріалах Українського Причорномор'я та Українського Придунав'я (розробки Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України – ІПРЕЕД НАН України).

Теорія і науково-практичні проблеми поведінки та трансформації мікро- та мезомасштабних економічних систем в умовах мінливого внутрішнього та зовнішнього середовища в дослідженнях визначені за такими складовими: організаційна та економічна поведінка системи; інноваційно-інвестиційний розвиток системи; трансформаційне перетворення систем; інструментарій моделювання та прогнозування розвитку систем; менеджмент та регуляторна політика розвитку систем; конкурентоспроможність та позиціонування систем у ринковому середовищі. Обґрунтовано новітні модернізаційні підходи щодо запровадження публічного управління та адміністрування у процесах економічних реформ в Україні (розробки Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету - ІБЕІТ ОНПУ).

Протягом 2017 р. члени обласної організації СЕУ відпрацьовували доповідні та аналітичні матеріали та подавали їх до Комітетів Верховної Ради України, профільних (зацікавлених) міністерств, Департаментів Одеської обласної державної адміністрації, Одеської міської ради, а також надавали консультаційно-експертні послуги сільським та районним радам Одеської області для створення сприятливого інституційного середовища та впровадження важливих результатів досліджень бюджетної та госпрозрахункової тематики.

Науковці обласної організації СЕУ входили до складу: Науково-технічної ради з питань охорони навколишнього природного середовища, моніторингу довкілля, реалізації

регіональних програм Одеської області та сталого розвитку в регіоні; комісії з питання перезонування території Дунайського біосферного заповідника НАН України та врегулювання ситуації щодо збереження традиційного рибальства в заповідній зоні; робочої групи НАН України щодо співпраці з ЮНЕСКО; Міжвідомчої координаційної ради з питань морських досліджень МОН та НАН України; Наукової ради НАН України з проблем навколишнього середовища і сталого розвитку; Наглядової ради Одеської національної академії харчових технологій; обласної ради експортерів Одеського регіону; Обласної ради вітчизняних та іноземних інвесторів.

Значна увага науковців СЕУ приділяється підготовці науково-педагогічних кадрів, яка здійснюється через аспірантуру та стажування: більш ніж 70 аспірантів проходять навчання у підзвітних установах. У 2017 р. в спеціалізованих вчених радах установ обласної організації СЕУ захищено 12 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, 44 дисертації – кандидата економічних наук. Набувають подальшого розвитку наукові школи регіону. Загалом опубліковано близько 60 монографій, 20 навчальних посібників та більше 870 статей (в тому числі в виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних – 285, у міжнародних електронних виданнях, що входять до SCOPUS/WoS – 28) та тез наукових доповідей – більше 650.

З метою актуалізації наукової роботи вищої школи та академічної науки під егідою ІПРЕЕД НАНУ в Південному регіоні працює 5 науково-навчальних комплексів: «Економічна освіта і наука» спільно з Одеським національним економічним університетом (2004 р.); «Економічна наука і освіта» спільно з Одеською національною академією харчових технологій (2007 р.); «Інноватика у сучасній економічній освіті та науці» спільно з Одеським національним політехнічним університетом (2007 р.); «Екологічна економіка: освіта і наука»

спільно з Одеським державним екологічним університетом (2008 р.); «Прогресивні технології та інструменти економічної науки і освіти» спільно з Національним університетом кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв, 2008 р.).

Учені, економісти та інші фахівці СЕУ Одещини у 2017 р. провели значну роботу з організації наукових конференцій, круглих столів та інших наукових дискусійних заходів, зокрема, найбільш авторитетними та продуктивними серед них визначено такі:

- III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Формування потенціалу економічного розвитку промислових підприємств» (27–28 квітня 2017р., м. Одеса);

- XI Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України» (22–26 травня 2017 р., м. Одеса);

- VI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція студентів, молодих вчених і науковців «Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту» (25–26 травня 2017 р., м. Одеса);

- Звітна науково-практична конференція аспірантів та молодих вчених ІПРЕЕД НАН України та вищих навчальних закладів (16 червня 2017р., м. Одеса);

- X Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми й перспективи розвитку академічної та університетської науки» (6–8 грудня 2017 р., м. Полтава).

Науковці ІПРЕЕД НАН України входили до складу робочих груп: з Проекту ПРООН/ГЕФ «Інтеграція положень Конвенцій Ріо у національну політику України»; з підготовки Державної цільової регіональної програми розвитку Українського Придніння на 2014–2027 роки; Басейнової Ради Дністра; всеукраїнської мережі фахівців та практиків з регіонального і місцевого розвитку РЕГІОНЕТ, а також брали участь у

роботі координаційного центру по імplementації Європейської Стратегії щодо розвитку Дунайського регіону (Мінекономіки України).

Вчені – члени Одеської обласної організації СЕУ беруть активну участь у реалізації міжнародних стратегій та програм: 7 Рамкова програма, Спільні операційні програми транскордонного співробітництва «Румунія-Україна-Республіка Молдова 2007–2013 рр.», «Басейн Чорного моря 2007–2013 рр.», «Басейн Чорного моря 2014-2020рр.», Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону, «Горизонт 2020», а також у програмі ЄС «Еразмус+», в рамках якої виступали та брали участь у ряді міжнародних конференцій. Ведеться активна робота по залученню наукового потенціалу членів обласної організації СЕУ до укладення договорів про науково-технічне співробітництво з іноземними фаховими установами (Австрія, Болгарія, Греція, Молдова, Польща, Туреччина, Румунія).

Протягом звітнього року опубліковано 6 випусків журналу «Економіка: реалії часу» (ОНПУ), 4 випуски щоквартального наукового журналу «Економіка харчової промисловості» (спільно з ОНАХТ), 3 збірники наукових праць «Економічні інновації», 4 «Вісник соціально-економічних досліджень» (ОНЕУ), 7 випусків Наукового вісника Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». У 2017 р. найбільш значні досягнення науковців були відзначені престижними нагородами, зокрема:

Буркинський Борис Володимирович, академік НАН України, д.е.н., професор нагороджений Подякою Прем'єр-міністра України за вагомий особистий внесок у забезпечення розвитку вітчизняної науки, зміцнення економічної безпеки держави та сталого розвитку Українського Причорномор'я (№19836 від 03.11.2017р.);

Лайко Олександр Іванович, д.е.н., с.н.с., заступник завідувача відділу міжрегіонального економічного розвитку Українського Причорномор'я ІПРЕД НАН України став Стипендіатом Верховної Ради України для молодих вчених.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н., професор Перебийніс В.І.)

Полтавська обласна організація СЕУ у 2017 р. зосереджувала свою діяльність на реалізації статутних вимог Співки, рішень з'їздів та пленумів Правління СЕУ. Відповідно, у звітному періоді робота обласної організації СЕУ була сконцентрована на трьох напрямках: проведення наукових досліджень економічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні; підготовка кадрів економічного профілю вищої кваліфікації у закладах вищої освіти; співпраця з регіональними органами влади та громадськими організаціями.

Наукова діяльність членів обласної організації СЕУ здійснювалась, зокрема, на основі співпраці з науковцями:

- Інституту економіки промисловості НАН України (директор – член Правління СЕУ, академік НАН України, професор О.І.Амоша);

- Полтавського університету економіки і торгівлі (ректор – лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, професор О.О.Нестуля);

- Полтавського обласного відділення Академії економічних наук України (голова – член правління обласної організації СЕУ, Заслужений діяч науки і техніки України, академік АЕН України, професор М.Є.Рогоза);

- Громадської спілки «Міжнародний центр досліджень соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації» (науковий директор – Заслужений діяч науки і техніки України, академік АЕН України, професор В.С. Іва-

нов; вчений секретар – член Правління СЕУ, професор В.І.Ляшенко).

Наукова співпраця проводилася за такими напрямками досліджень: «Методологія модернізації: іноземний досвід та перспективи впровадження в Україні», «Методологія розвитку кооперації в сільській місцевості України: ретроспектива та перспективи», «Оцінка моделювання процесів модернізації регіонів України».

У цьому контексті важливою подією стало проведення 17 лютого 2017 р. Міжнародної наукової конференції «Безпека освіти і економічного розвитку Україна – Польща» (у межах III Наукового симпозіуму «Україна – Польща – синергетична співпраця»). В роботі конференції брали участь співголова Польсько-Української парламентської групи Сейму Республіки Польщі, Депутат Сейму Божена Камінська, науковці Познанського економічного університету, Полтавського університету економіки і торгівлі, Інституту економіки промисловості НАН України, Міжнародного центру досліджень соціально-економічних проблем модернізації та розвитку кооперації, представники органів влади, науковці інших ВНЗ. Продовженням цієї співпраці стали IV Науковий симпозіум «Україна – Польща – синергетична співпраця» (25 вересня 2017 р., м. Київ) та V Науковий симпозіум, що відбувся у Варшаві 24 жовтня 2017 р. за участю полтавських науковців – членів СЕУ.

У травні 2017 р. представники обласної організації СЕУ взяли участь у роботі Загальних зборів Академії економічних наук України, що відбулися в м. Ірпінь Київської області. На цих зборах академіком АЕН України обраний член президії обласної організації СЕУ, професор Х.З. Махмудов.

Результати наукових досліджень членів СЕУ Полтавщини оприлюднені у низці монографій – як в Україні, так і за її межами. Зокрема, у Варшаві у звітному році вийшла з дру-

ку колективна монографія «Economic transformation in Ukraine: comparative analysis and European experience», підготовлена колективом вчених – членів Правління СЕУ – О.І. Амошею, В.І. Ляшенком, В.І. Перебийносом. У Кривому Розі опублікована колективна монографія «Соціально-економічний аспект економіки підприємства», співавторами якої є полтавські вчені – члени СЕУ.

У провідних економічних журналах, зокрема таких як «Вісник економічної науки України», «Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі: Серія «Економічні науки», «Актуальні проблеми інноваційної економіки», «Економічний вісник Донбасу» та інших опубліковано ряд статей членів обласної організації СЕУ.

Важливою сферою наукової діяльності науковців – членів СЕУ є апробація результатів досліджень, зокрема, на конференціях, симпозіумах, наукових семінарах і круглих столах, серед яких у звітному році, зокрема, були такі:

- міжнародні науково - практичні конференції «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи» (м. Харків), «Актуальні проблеми та перспективи сталого розвитку сільських територій в Україні» (м. Київ), «Модернізація економіки та фінансової системи країни: актуальні проблеми та перспективи» (м. Дніпро), «Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління», «Маркетингове забезпечення продуктового ринку» (м. Полтава);

- науково-методичні конференції «Дистанційна освіта: забезпечення доступності та неперервної освіти впродовж життя (E-Leaning and University Education-2017)», «Науково-методичні основи компетентнісного підходу до підготовки здобувачів вищої освіти» (м. Полтава);

- круглі столи «Кооперативний рух Європи: реальність чи утопія для України», «Шлях від випускника ВНЗ до топ-

менеджера агрокомпанії», «Фізичний і психічний стан сучасного керівника як форма виразу його іміджу» (м. Полтава).

Підготовкою кадрів економічного профілю вищої кваліфікації (магістрів, кандидатів і докторів наук) на Полтавщині займаються науковці – члени СЕУ, які працюють, зокрема, в Полтавському університеті економіки і торгівлі, Полтавській державній аграрній академії, Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського. Про високий рівень освітньої діяльності свідчить, наприклад, той факт, що на Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти - 2017» у березні 2017 р. Полтавський університет економіки і торгівлі відзначено золотою медаллю в номінації «Партнерство як стратегічний ресурс інноваційного розвитку навчальних закладів» та дипломом лауреата конкурсу I ступеня.

За результатами проведення наглядового аудиту системи управління якістю діяльності Полтавського університету економіки і торгівлі, проведеного аудиторами Громадської спілки «Українська асоціація досконалості та якості» 11–12 травня 2017 р., встановлено, що система управління якістю діяльності університету відповідає вимогам ISO 9001:2008 (відсутні невідповідності та критичні невідповідності). У зв'язку з закінченням дії міжнародного стандарту ISO 9001:2008 в університеті здійснюється перехід на нову версію стандарту (ISO 9001:2015) та підготовка до проведення чергової ресертифікації системи управління якістю діяльності.

Члени СЕУ беруть активну участь в атестації науково-педагогічних кадрів. Так, головою спеціалізованої вченої ради Д 44.877.01 по захисту докторських та кандидатських дисертацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі призначений член правління обласної організації СЕУ, професор М.Є. Рогоза, заступником голови ради – голова обласної організації СЕУ, професор В.І. Перебийніс, членом ради – член Правління СЕУ, професор В.І. Ляшенко. Члени правління

обласної організації СЕУ професор Х.З. Махмудов та професор М.І. Сокур є заступниками голів спеціалізованих вчених рад, відповідно, у Полтавській державній аграрній академії та Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського.

Велика увага надається і перепідготовці та підвищенню кваліфікації кадрів різних професій. Зокрема, в рамках реалізації проекту з проведення перепідготовки офіцерів запасу за програмою «НАТО – Збройні Сили України» відповідно до грантової програми НАТО «Партнерство заради миру» кафедра економіки підприємства та економічної кібернетики Полтавського університету економіки і торгівлі спільно з навчально-науковим інформаційним центром за фінансової підтримки Трестового фонду зазначеної програми НАТО провели тримісячні курси підвищення кваліфікації «Сучасні технології інформаційних систем». За фінансової підтримки Полтавського міського центру зайнятості та Міжгалузевого інституту післядипломної освіти Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» у жовтні – грудні 2017 р. проведені курси підвищення кваліфікації зі спеціальності «Комп'ютерні системи та мережі».

Полтавська обласна організація СЕУ надає велику увагу взаємодії з місцевими органами влади. Так, 16 лютого 2017 р. в Полтавському університеті економіки і торгівлі за участю члена правління обласної організації СЕУ, професора М.Є. Рогози відбувся круглий експертний стіл «Підсумки соціально – економічного розвитку Полтавщини у 2016 році», в роботі якого брали участь голова Полтавської обласної державної адміністрації, випускник економічного факультету Полтавського університету економіки і торгівлі (1989 р.) В.А. Головка, ректор університету, професор О.О. Нестуля, посадовці обласної державної адміністрації, науковці, представники громадських організацій.

У підготовці «Концептуальних підходів щодо розробки стратегії економічного розвитку м.Полтави до 2020 року» (лютий 2017 р.) брали участь, зокрема, професор М.Є. Рогоза, професор В.І. Ляшенко, професор В.І.Перебийніс та інші члени СЕУ.

Практичним аспектам створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у бджільництві була присвячена обласна науково-практична конференція «Полтавщина – медовий край: перспективи розвитку бджільництва» (23 лютого 2017 р.), у роботі якої брав участь член Правління СЕУ, професор В.І. Ляшенко (з доповіддю «Кооперація як шлях до успіху людини, регіону, країни») та вчений секретар Полтавської обласної організації СЕУ, доцент А.В. Світлична. Впродовж звітного періоду в Полтавській державній аграрній академії за участю членів СЕУ здійснювалася діяльність з реалізації спільного проекту ЄС/ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

У 2017 р. продовжувалася тісна співпраця обласної організації СЕУ з органами місцевого самоврядування та об'єднаннями підприємців, зокрема, з Полтавською районною радою, Спілкою підприємців Полтавщини, яку очолює заступник голови обласної організації СЕУ Ю.І. Волик, Регіональним фондом підтримки підприємництва по Полтавській області.

РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – к.е.н., професор Кушнір Н.Б.)

Основним напрямом діяльності Рівненської обласної організації СЕУ в 2017 р. було виконання статутних завдань у відповідності до розробленого плану. Важливою ділянкою роботи стала активна участь членів СЕУ в розробці економіч-

них, екологічних, соціальних програм розвитку та науково-технічних проектів міського та обласного рівнів.

Члени обласної організації СЕУ продовжували наукові дослідження по двох держбюджетних темах Національного університету водного господарства та природокористування, а саме: «Економічні фактори раціонального природокористування та ресурсозбереження» і «Еколого-економічне обґрунтування використання природних ресурсів (на прикладі підприємств Західного регіону України)».

За активної участі членів СЕУ налагоджені міжнародні та міжвузівські зв'язки і співпраця із закордонними та вітчизняними вищими навчальними закладами, зокрема з Поліським державним університетом (Білорусь), Міжнародним інститутом інновацій «Освіта-Наука-Розвиток» (м. Варшава, Польща), Університетом прикладних наук Weihenstephan-Triesdorf (м. Тріздорф, Німеччина), Вищою школою сільськогосподарства (м. Варшава, Польща).

За сприяння членів обласної організації СЕУ (безпосереднє керівництво, консультування, опанування, робота в спеціалізованих вчених радах тощо) захищено 9 кандидатських дисертацій, готується до подання на захист 1 докторська дисертація.

Членами обласної організації СЕУ видано монографії, навчальні посібники, підручники (в кількості 9) та опубліковано статті (42), присвячені питанням організації, планування, управління, регулювання економічних, екологічних, соціальних, науково-технічних та інноваційних напрямків розвитку регіону.

Велике значення в діяльності обласного об'єднання Спілки приділяється науково-дослідній роботі студентів, роботі з обдарованою молоддю та організації довузівської економічної підготовки учнів в рамках Малої академії наук. Тому щороку учні шкіл Рівненської області стають переможцями

та лауреатами Всеукраїнських конкурсів та олімпіад, а студенти беруть активну участь в Міжнародних та Всеукраїнських конференціях, конкурсах дипломних і наукових робіт, олімпіадах з профільних дисциплін та економічних спеціальностей.

Як протягом звітного періоду, так і в майбутньому здійснюватиметься робота щодо залучення до складу обласного об'єднання Співки нових членів, розширення сфери діяльності в рамках статуту, а також розгалуження співпраці з іншими установами, організаціями, навчальними закладами та підприємствами регіону.

СУМСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н. професор Басанцов І.В.)

Діяльність Сумської обласної організації СЕУ у 2017 р. була спрямована на розв'язання актуальних проблем соціально-економічного розвитку регіону, виконання рішень Пленумів Співки економістів України, проведення конференцій та інших заходів згідно зі статутними завданнями.

У своїй діяльності обласна організація СЕУ опирається на тісні зв'язки з науковим та експертним співтовариством, зокрема Академією економічних наук України, Міністерством фінансів України, Національним банком України, Сумським державним педагогічним університетом, Співкою журналістів України та іншими науковими установами, навчальними закладами та громадськими організаціями.

Упродовж 2017 р. головна увага зосереджувалася на розробці заходів та пропозицій щодо проектів законодавчих та нормативних документів для здійснення невідкладних реформ соціально-економічного розвитку регіону.

У звітному періоді представники обласної організації СЕУ брали активну участь у організації та проведенні міжна-

родних та Всеукраїнських економічних конференцій та семінарів.

Результати наукових досліджень членів організації опубліковані у 123 збірниках спеціалізованих фахових видань (у т. ч. у 10 наукометричних базах даних Scopus) та матеріалах наукових конференцій.

Головою Правління обласної організації СЕУ, доктором економічних наук, професором Басанцовим І.В. та заступником голови Правління кандидатом технічних наук Зубаревою О.О. було опубліковано та презентовано в широких колах громадськості та на колегії у Сумській обласній державній адміністрації монографію «Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії». Монографія висвітлює теоретичні та практичні проблеми корумпованості у вищих ешелонах влади, що є однією з основних перешкод на шляху інтеграції України до європейського співтовариства.

У роботі Сумської обласної організації СЕУ одним з головних пріоритетів є поєднання навчального процесу з науковою діяльністю та втілення наукових розробок у практику. Члени обласної організації СЕУ брали участь у наступних науково-дослідних роботах (НДР):

1) «Податкові механізми регулювання використання біоінновацій» (№ 0114U006542, науковий керівник – Абрамчук М.Ю., термін виконання НДР: 01.01.2015 - 31.12.2017 р.);

2) «Роль інноваційної діяльності у формуванні вартості промислових підприємств» (№ 0115U002553, науковий керівник – Захаркін О.О., термін виконання НДР: 01.03.15 – 31.12.17р.);

3) «Процентний інструментарій активізації розвитку реального сектору економіки» (науковий керівник – Салтиков Г.В., термін виконання НДР: 01.01.2015 - 31.12.2017 р.);

4) «Управління фінансуванням публічних екологічних послуг» (№ 0115U001003, науковий керівник – Котенко Н.В., термін виконання НДР: 01.01.2015 - 31.12.2017 р.);

5) «Фінансово-економічне обґрунтування екологічно спрямованого інноваційного розвитку» (№ 0115U002209, науковий керівник – Касьяненко Т.В., термін виконання НДР: 01.01.2015 - 31.12.2017 р.);

6) «Теоретико-методичні засади відповідального портфельного інвестування як інструменту фінансового забезпечення сталого розвитку економіки» (№ 0115U002554, науковий керівник – Леус Д.В., термін виконання НДР: 01.01.2016 - 31.12.2017 р.)

За сприяння членів обласної організації СЕУ (безпосереднє керівництво, консультування тощо) відбулися захисти 3 кандидатських та 1 докторської дисертації. Науковим консультантом докторської дисертації Захаркіна О.О. був голова Правління доктор економічних наук, професор Басанцов І.В.

Значна увага у діяльності обласної організації СЕУ приділяється науково-дослідній роботі студентів та роботі с талановитою молоддю. Наукові проекти молодих учених – членів обласної організації СЕУ під керівництвом професора Кобушко І.М. та доцента Захаркіної Л.С. були представлені на всеукраїнському конкурсі, результати якого ухвалені Міністерством освіти і науки України у вересні 2017 р. У загальному рейтингу науковий проект під керівництвом Кобушко І.М. на тему «Економетричне моделювання механізму запобігання тіньовим схемам виведення капіталу через податкові та інвестиційні канали в Україні» посів 3-тє місце, а науковий проект під керівництвом Захаркіної Л.С. на тему «Інноваційні драйвери національної економічної безпеки: структурне моделювання та прогнозування» посів 35-тє місце.

На 2018 р. основними напрямками подальшої роботи обласної організації СЕУ визначено:

- удосконалення та розвиток громадської роботи, яка буде спрямована на виховання майбутнього професійного покоління економістів;

- участь у розробці, коригуванні та впровадженні у практику сучасних програм соціально-економічного розвитку Сумщини.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н., професор Гринчуцький В.І.)

Робота Тернопільської обласної організації СЕУ у 2017 р. проводилася згідно з планом, затвердженим правлінням організації. Основна увага організації спрямовувалась на поглиблення роботи місцевих осередків, зокрема на розширення мережі районних організацій та поліпшення їхньої роботи серед населення. Разом з тим значна увага приділялася співпраці з представниками громадських організацій і вищими навчальними закладами міста Тернополя та області, а також підприємствами міста і області.

Регулярно проводилися засідання правління обласної організації СЕУ, на яких розглядали поточні організаційні та інші питання, заслуховувались звіти про проведену роботу районними (місцевими) осередками СЕУ, обговорювались та визначались основні напрями майбутньої діяльності.

За звітний період продовжувалась робота по залученню нових членів організації, зокрема у Гусятинському, Заліщицькому та Кременецькому районах. Але відмічається певне скорочення чисельності студентів в організації, що пов'язано зі скороченням наборів у вищі навчальні заклади. Разом з тим, залучено до роботи в якості колективних членів СЕУ підприємство «ТерАудит» та ряд інших підприємств.

Тернопільська обласна організація СЕУ продовжувала співпрацювати з міжнародними інституціями та університе-

тами. Так, за безпосередньої участі членів організації разом з Тернопільським національним економічним університетом (ТНЕУ) були проведені громадські читання про розвиток територіальних громад в умовах європейської інтеграції, наукова конференція «Сучасні тенденції розвитку економічних систем», у вересні 2017 р. проведена чергова конференція, присвячена економічним змінам в Україні та світі. На конференції виступили вчені з Польщі, Молдови і Словаччини. У роботі взяли участь представники Тернопільської обласної ради. У ході дискусії були вироблені практичні рекомендації для органів влади та підприємців щодо реагування на зміни у глобальному середовищі.

Студенти Тернопільських вузів взяли активну участь у щорічному конкурсі Дорожніх карт з розробки та просування заходів щодо розвитку малого та середнього бізнесу. Продовжилась робота по презентації стартапів студентами вищих навчальних заходів м. Тернополя та області для започаткування власної справи.

Велику роботу серед творчої студентської молоді проводила заступник голови правління Тернопільської обласної організації СЕУ Бойчик І.М., яка є постійним членом журі з відбору кращих студентських наукових робіт з напрямку «Економіка і підприємництво» в рамках Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт (м. Київ).

У складі наукової секції обласної організації СЕУ очолила напрям маркетингових досліджень д.е.н. Борисова Т.М., яка запропонувала міській раді низку пропозицій з поліпшення роботи міського транспорту.

Обласна організація СЕУ продовжує плідну співпрацю з Тернопільською обласною громадською організацією «Партнерство» (голова Собко О.М.), спільно з якою у вересні 2017 р. було організоване навчання студентів ТНЕУ та інших вищих навчальних закладів області за програмою «Літня

школа» за участі економічного університету з м. Вроцлав (Республіка Польща), яка стала традиційною для тернопільських студентів. За результатами навчання троє із слухачів програми запрошені вчитися до Вроцлавського економічного університету, а один – до Вроцлавського університету на семестрове навчання за магістерською програмою у лютому - червні 2018 р.

Тернопільська обласна організація СЕУ та ТОГО «Партнерство» в рамках співпраці економічних вузів та економічних факультетів класичних університетів країн Вишеградської четвірки взяли участь у реалізації проекту «Сучасні моделі розвитку підприємств», який було завершено в грудні 2017 р. Крім того, члени обласної організації СЕУ, зокрема Бойчик І.М., на базі ТНЕУ продовжували забезпечувати роботу короткотермінових курсів з навчання підприємців по складанню бізнес-планів та невеликих проєктів, у звітному році вони розробили вісім бізнес-планів для підприємців міста. Складені плани роботи з підприємцями області.

Члени обласної організації СЕУ брали активну участь у всіх заходах, які проводила Тернопільська облдержадміністрація, Тернопільська міська рада, Торгово-промислова палата області. Районні організації та первинні осередки активно працювали з приватними підприємцями та підприємствами у своїх районах шляхом надання їм консультаційної допомоги, читанням лекцій та інших заходів.

Тернопільська обласна організація СЕУ у своїй діяльності керується методичними і практичними рекомендаціями вищих органів управління. При цьому враховується специфіка розвитку бізнесу в нашому регіоні, наявність навчальної та наукової бази в м. Тернополі в «особі» Тернопільського національного економічного університету, а також тісні зв'язки з іноземними партнерами та можливості їх подальшого розвитку.

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – д.е.н., професор,
Заслужений економіст України Внукова Н.М.)*

Харківська обласна організація СЕУ протягом 2017 р. зосереджувала зусилля на різних напрямках організаційної, наукової, академічної і публічної діяльності, що знайшли своє втілення у значній просвітницькій роботі з формування компетентнісного підходу у багатьох сферах економічного, інституційного, освітнього і соціального розвитку регіону, поширенні економічних знань серед фахівців різних галузей виробництва, розгляді результатів наукових досліджень на конференціях різного рівня, у впровадженні інноваційних рішень у діяльність фінансових установ, підприємств, громадських організацій, органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

До виконаних у звітному році конкурентоспроможних прикладних розробок належить науково-дослідницька робота «Формування системи оцінки ризику кредитування діяльності суб'єктів господарювання», метою якої є поглиблення теоретичних засад, розробка методичного підходу і практичних рекомендацій щодо удосконалення оцінки ризику кредитування відповідно до нових вимог Національного банку України. У цій роботі вперше визначено та враховано рівень зв'язності між собою суб'єктів господарювання-позичальників як фактор невиконання зобов'язань за кредитом у розробленому методичному підході до оцінки ризику кредитування діяльності суб'єктів господарювання, що уможливорює ідентифікацію позичальників зі спільним економічним ризиком та вдосконалює процес ризик-менеджменту кредитора. У роботі також удосконалено методичний підхід до оцінки ризику кредитування діяльності суб'єктів господарювання, відмінністю якого від наявних є розроблена ризик-орієнтована

модель, що враховує клас кредитоспроможності позичальника, якісні фактори кредитного ризику, рівень зв'язності суб'єктів господарювання, стан обслуговування боргу за кредитом, що дає змогу уникнути суб'єктивних суджень експертів та підвищити обґрунтованість рішень щодо кредитування. Науково-практичні результати виконаної роботи впроваджені у практику кредитування на регіональному рівні.

Члени СЕУ брали участь у робочій нараді (24 січня 2017 р.) з питань розвитку співробітництва у межах Угоди між Харківською обласною радою, Харківським національним економічним університетом ім. С. Кузнеця та Асоціацією органів місцевого самоврядування Харківської області, на якій прийнято рішення про ініціювання змін до Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016–2020 роки і обласних програм Харківщини з розвитку транскордонного співробітництва.

За проектами підтримки діяльності євро регіону відбулась перша конференція «Місцевий розвиток населених пунктів Дергачівського району Харківської області з використанням інструментів міжмуніципального та транскордонного співробітництва», організована Інформаційним центром Асоціації європейських прикордонних регіонів (АЄПР) у селі Дворічний Кут 26 липня 2017 р. спільно з Полівською сільською радою Дергачівського району Харківської області за підтримки Дергачівської районної державної адміністрації та Дергачівської районної ради Харківської області.

Поглиблено співпрацю з Вищою державною техніко-економічною школою імені Б.Маркевича у місті Ярославі (Республіка Польща) з різних напрямів транскордонного співробітництва, у 2017 р. завершено виконання другого українсько-польського Міжнародного проекту «Європейські аспекти розвитку ринків фінансових послуг».

Продовжено співпрацю за Угодою про співробітництво у сфері освіти, науки з Опольським Університетом (Республіка

Польща), Закарпатським Угорським інститутом імені Ференца Ракоці II.

Розширено співпрацю з вищими навчальними закладами ЄС у межах Міжнародного проекту «Еразмус+» щодо академічної мобільності та подання грантів на фінансування.

Члени СЕУ брали участь у семінарі «Фінансові інструменти підтримки експортерів Харківщини» у рамках проекту «Абетка експортера» спільно з Департаментом з підвищення конкурентоспроможності Харківського регіону (17 жовтня 2017 р.) та в інших заходах цього проекту, а також спільно з Комітетом з питань європейської інтеграції Верховної Ради України брали участь у проведенні наради з питань європейської інтеграції, транскордонного співробітництва на регіональному та національному рівнях (15 листопада 2017 р.).

Голова правління обласної організації СЕУ д.е.н, проф. Внукова Н.М. продовжувала роботу в якості члена Навчально-методичної комісії Міністерства освіти і науки України за напрямом 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Члени СЕУ Харківщини активно співпрацюють зі Спілкою підприємців Харківської області – з питань діяльності суб'єктів малого підприємництва, а також з Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку Національної академії правових наук України (НДПЗІР НАПрНУ) – з питань нормативного регулювання розвитку ринків фінансових послуг за міжнародними стандартами та з інших питань правової підтримки розвитку малого підприємництва. Спільно з НДПЗІР НАПрНУ 8 грудня 2017 р. проведений круглий стіл «Правове забезпечення адаптації інвестиційної моделі розвитку економіки України та ринків фінансових послуг до права Європейського Союзу».

Обласна організація СЕУ активно співпрацює з Академією технологічних наук України (м. Київ) з питань іннова-

ційного розвитку промисловості та з Харківським союзом страховиків з питань розвитку страхового ринку, проходження практики студентів, формування страхової культури.

Протягом звітнього року члени СЕУ брали участь в організації і проведенні наступних заходів:

- Всеукраїнська науково-практична конференція докторантів, молодих учених та студентів «Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти»;

- круглий стіл «Вчений, вчитель, колега: до 90-річного ювілею проф. С. У. Олійника»;

- семінар «Магістерський погляд на рекламу фінансових послуг»;

- Міжнародна науково-практична Інтернет конференція «Східноєвропейське партнерство у сфері науки та освіти: нові стратегії розвитку».

Значна увага приділялась становленню та розвитку молодіжного відділення обласної організації СЕУ, учасники якого об'єднані у науково-дослідні гурти, фінансові об'єднання, тренінгові групи. Вони брали участь у Міжнародних та Всеукраїнських олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт. 12 студентів Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця та Харківського національного університету будівництва та архітектури здобули перемогу у II турі Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт з шести напрямів «Фінанси, гроші та кредит», «Банківська справа», «Економіка транспорту та зв'язків», «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» та інших. Студенти брали участь у Харківському регіональному конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук Ради ректорів.

На «Методичні рекомендації до фахового тренінгу з електронного подання СПФМ Держфінмоніторингу України

інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, із використанням програмного забезпечення «Експерт-ФМ» одержано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №69768 від 16 січня 2017 р.

Започатковано проект регіонального розвитку «Тренінгове навчання з підвищення рівня якості освіти для складання ЗНО в межах профорієнтаційної роботи із учнями старших класів ЗОШ Харківської області».

На перспективу передбачено продовження міжнародної співпраці, зокрема у євро регіоні «Слобожанщина», впровадження сучасних технологій навчання на основі компетентнісного підходу за Законом України «Про освіту», розширення співпраці з суб'єктами господарювання та науковими установами, університетами, органами місцевого самоврядування.

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

*(Голова правління – директор будівельної компанії
«Молодіжний житловий комплекс м. Херсон» Яценко А.А.)*

Діяльність Херсонської обласної організації СЕУ у звітному періоді проводилась згідно з планом її роботи та відповідно до Стратегії розвитку Херсонської області до 2020 року і була спрямована на розширення співпраці з обласною державною адміністрацією, органами місцевого самоврядування та підприємствами регіону щодо зростання конкурентоспроможності економіки області, підвищення її інвестиційної привабливості через впровадження наукових досліджень в економічній, соціальній сфері та екології. За звітний період проведено 4 засідання обласного Правління СЕУ.

Члени СЕУ брали активну участь у засіданнях Президії Громадської ради при Херсонській обласній державній адмі-

ністрації, де обговорювали найактуальніші питання розвитку Херсонського регіону.

Протягом 2017 р. Херсонська обласна організація СЕУ спрямовувала свою роботу на:

- підготовку та проведення міжнародних економічних форумів;
- проведення науково-практичних конференцій;
- участь у розробці проектів розпоряджень та інших рішень Херсонської облдержадміністрації, обласної, міських рад;
- науково-методичний супровід та консультування кластерів, сприяння у формуванні та створенні нових кластерних мереж в Херсонській області;
- виконання громадських економічних та фінансових експертиз;
- проведення лекцій та семінарів;
- розробку та публікацію наукових статей, монографій, навчальних посібників тощо.

Члени обласної організації СЕУ брали участь у підготовці та проведенні Міжнародного форуму «Житло для молоді XXI століття: світовий досвід, зелені технології, інновації», IV Міжнародного Балтійсько-Чорноморського економічного форуму, X Міжнародного інвестиційного форуму «Таврійські горизонти». Учасниками цих форумів були представники дипломатичного корпусу 15 країн, народні депутати України та парламентарі інших країн, біля 1200 представників науки, бізнесу, державних органів влади та органів місцевого самоврядування, громадських організацій та журналістів. Під час їх проведення були презентовані наукові, економічні можливості та ресурси Херсонщини, підписані угоди про реалізацію спільних міжнародних проектів в альтернативній енергетиці, транспортно-логістичній сфері, агропромисловому, туристичному комплексах та промисловості. Меморандум про спів-

працю та партнерство між Херсонською обласною державною адміністрацією та НААН України підписали академік НААН України, Заслужений працівник сільського господарства України, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, директор ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова» Власов В.В. та голова Херсонської обласної державної адміністрації Гордеев А.А.

Одним з пріоритетів обласної організації СЕУ є розвиток кластерів в регіоні. Продовжувались консультації та спільна робота щодо діяльності унікального Міжнародного морського кластеру «Палата ІТ-ОПМ» («Палата ІТ-освіти і підготовки моряків») при Херсонській державній морській академії (далі – Кластер), створеного у 2016 р. за ініціативи Херсонської державної морської академії та іноземних компаній-партнерів, Міністерства освіти і науки України та Херсонської обласної державної адміністрації.

Загалом до складу Кластера увійшли 17 іноземних та національних підприємств, установ і організацій, а саме, Міністерство освіти та науки України, Національна академія педагогічних наук України, Херсонська обласна державна адміністрація, Міжнародний комітет морських роботодавців (ІМЕС), Профспілка робітників морського транспорту України, Марлоу Навігейш (Кіпр), Марлоу Шип Менеджмент Німеччина, Марлоу Навігейш Україна, Коламбія Шипменеджмент (Кіпр), Коламбія Шипменеджмент Україна, BSMУкраїна, ПАТ «Альфа-Банк», Видавництво ФОП Грінь Д.С., Херсонський міський благодійний фонд «Морське Братство», ПП «ВКФ Херсонтеплоізоляція», ПФ «ЮПО», Херсонська державна морська академія.

Члени Херсонської обласної організації СЕУ брали участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Україна–Польща–Європейський Союз: сучасний стан та перспективи» (м. Вроцлав, Польща, 1–5 травня 2017 р.); Міжна-

родній науково-практичній конференції «Україна–Болгарія–Європейський Союз: сучасний стан і перспективи» (м. Варна, Болгарія, 24 вересня – 1 жовтня 2017 р.).

Протягом звітнього року на базі Херсонського державного університету, Херсонського національного технічного університету, Херсонського аграрного університету, Херсонської державної морської академії, Херсонського економіко-правового інституту, Херсонського міжнародного університету бізнесу та права було проведено ряд науково-практичних конференцій:

- III Всеукраїнська науково-практична Інтернет - конференція на тему: «Актуальні питання економічного розвитку в сучасних умовах», (29–30 березня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Іноземні мови в сучасному комунікативному просторі» (13 квітня 2017 р.);

- V Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених з автоматичного управління (15 квітня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Біомедична інженерія» (15 квітня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Мова як засіб міжкультурної комунікації » (12–13 травня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Молодь – науці і легкій промисловості – 2017» (16 травня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Стан і перспективи розвитку хімічної, харчової та парфумерно-косметичної галузей промисловості» (17–19 травня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів і молодих вчених «А актуа-

льні проблеми сучасної енергетики 2017» (24–26 травня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології в освіті та управлінні» (24–27 травня 2017 р.);

- Всеукраїнська конференція «Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи України» (25–26 травня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Інтелектуальні системи прийняття рішень і проблеми обчислювального інтелекту (ISDMCI'2017)» (22–26 травня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Реформування системи технічного регулювання відповідно до вимог законодавства ЄС та торгівлі України» (23–25 травня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Молодь у світі сучасних технологій» за тематикою: «Економіко – математичні моделі та інформаційні технології розвитку регіону» (1–2 червня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Фіскально-регулюючі аспекти соціально-економічного розвитку держави та регіонів» (14–15 червня 2017 р.);

- VIII Міжнародна науково-практична конференція «Ціннісний вимір політичної діяльності» (29 червня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи розвитку технічного регулювання у сферах виробництва, послуг і торгівлі згідно з вимогами ЄС» (6–8 вересня 2017 р.);

- Міжнародна конференція з математичного моделювання (11–15 вересня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології промислового комплексу» (12–17 вересня 2017 р.);

- II Міжнародна науково-практична конференція «Сучасний стан легкої і текстильної промисловості: інновації, ефективність, екологічність» (14–15 вересня 2017 р.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні хімічні технології: екологічність, інновації, ефективність» (5–6 жовтня 2017 р.);

- VIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Державна політика щодо місцевого самоврядування: стан, проблеми та перспективи» (20 жовтня 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція на тему «Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти» (2–3 листопада 2017 р.);

- V Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку обліку, оподаткування, аудиту та аналізу в системі інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання» (14–15 листопада 2017 р.);

- V Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні аспекти розвитку підприємств аграрної сфери: облік, аудит та оподаткування» (21-22 листопада 2017 р.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології – наше майбутнє» (28 листопада 2017 р.).

Члени Херсонської обласної організації СЕУ протягом звітнього року брали активну участь у підготовці монографій і підручників, розробці науково-дослідних проектів, що проводилися вищими навчальними закладами регіону у співпраці з керівництвом обласної державної адміністрації, обласної ради, фахівцями підприємств та установ регіону.

Члени обласної організації СЕУ брали участь у ряді форумів за кордоном, зокрема у таких як:

- Міжнародна міждисциплінарна конференція «Сталий розвиток 2030: економічна, соціальна, екологічна та політична складові» (Грузія, квітень 2017 р.);

- Міжнародний проект «Інноваційний університет та лідерство. Фаза III: інновації та відносини з оточенням» (Польща, листопад 2017 р.).

Силами факультету економіки і менеджменту Херсонського державного університету організовані і проведені міжнародні і всеукраїнські наукові конференції, в яких взяли участь майже 300 учасників – вчених, викладачів, студентів, фахівців-практиків, а саме:

- Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти» (листопад 2017 р.)

- Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні процеси економічного розвитку в сучасних умовах» (березень 2017 р.)

- щорічна студентська науково-практична конференція «Сучасна економіка: проблеми та перспективи розвитку» (травень 2017 р.)

За участю членів СЕУ виконувалися ініціативні науково-дослідні роботи кафедр, що мають державний реєстраційний номер, а саме:

- «Формування та оцінювання соціальних стратегій активізації трудової діяльності персоналу підприємств»;

- «Формування науково-практичних засад ефективного розвитку та управління економічною діяльністю підприємств в умовах зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків»;

- «Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможного розвитку підприємств регіону».

У звітному періоді видано ряд наукових праць, статей, підручників тощо, у підготовці яких брали участь члени СЕУ, а саме:

1) статті у журналах, що входять до науково-метричних баз даних WoS та/або Scopus:

- Tyuhtenko N. A. Mutual positing of social and economic strategies / N. A. Tyuhtenko // Scientific bulletin of Polissia. - № 4. Ч.1, 2017.- P.125-129 (Web of Science);

- Outsourcing in International Economic Relations / Y. Bilan, V. Nitsenko, I.Ushkarenko, A.Chmut, and O. Sharapa / Montenegrin Journal of Economics, Vol. 13, No. 3 (2017), 175-185 (Web of Science);

2) колективні монографії:

- Управління операційними бізнес-процесами на підприємствах сфери послуг та промисловості: колективна монографія / за заг. ред. Н.І. Шашкової, Н.А. Тютенко. - Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД». - 266 с.;

- Економіка південного регіону: проблеми, стратегії, моніторинг»: колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Ушкаренко Ю.В. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2017. 251 с.;

3) навчально-методичні посібники, методичні рекомендації:

- Макаренко С.М. «Бізнес-планування». Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» рівня вищої освіти «бакалавр» / С. М. Макаренко, Н. М. Олійник // Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 224 с. (Свідоцтво про реєстрацію авторських прав № 74413 від 26.10.2017);

- Макаренко С.М. «Логістика». Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань для студентів спеціальності «Менеджмент» / С. М. Макаренко, Н. М. Олійник // Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД», 2017. 32 с.

4) опубліковано 36 статей у наукових фахових виданнях України;

5) опубліковано 80 праць апробаційного характеру (тези доповідей).

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – д.е.н., професор, член-кор. НАН України,

Заслужений діяч науки і техніки України

Войнаренко М.П.)

Відповідно до статутних завдань впродовж 2017 р. Хмельницька обласна організація СЕУ проводила роботу, спрямовану на забезпечення наукового та інформаційного підгрунтя для пошуку резервів зростання конкурентоспроможності економіки області, підвищення її інвестиційної привабливості та зростання соціальної складової.

У 2017 р. було проведено 6 засідань обласного Правління СЕУ з питань соціально-економічного розвитку Хмельницької області, а також визначення напрямів його діяльності та завдань щодо покращання економічної ситуації в регіоні. Проводилась робота і щодо залучення нових членів до СЕУ, зокрема, серед представників місцевих органів влади, освітніх установ та інших інституційних утворень, які формують інфраструктуру розвитку підприємницького середовища на Хмельниччині. Як наслідок, їх кількість сьогодні вже перевищила 200 осіб.

В межах статутних завдань та компетенції обласної організації СЕУ її члени спільно з фахівцями Хмельницької обласної державної адміністрації, Хмельницьких обласної та міської рад, Хмельницької торгово-промислової палати брали участь у підготовці та реалізації регіональних цільових стратегій, планів і програм, зокрема:

- Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2011–2020 роки;
- Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2015–2017 роки;
- Програми соціально-економічного розвитку Хмельницької області на 2017 рік;
- Програми розвитку малого і середнього підприємництва Хмельницької області на 2017–2018 роки;
- Програми будівництва (придбання) доступного житла у Хмельницькій області на 2010–2017 роки;
- Цільової регіональної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та поліпшення житлово-побутових умов сільського населення «Власний дім» на 2012–2020 роки.

Впродовж 2017 р. члени Хмельницької обласної організації СЕУ були співорганізаторами міжнародних науково-практичних конференцій, які присвячені актуальним проблемам економіки та управління (12–14 травня 2017 р.), пошуку інструментів регулювання національної економіки в умовах сучасних глобальних викликів (23–25 березня 2017 р.), розробки системи дієвого інформаційного забезпечення здійснення державної митної справи в регіонах України (19 травня 2017 р.), побудови механізмів, стратегій, моделей та технологій управління економічними системами за умов інтеграційних процесів (6–8 жовтня 2017 р.). За ініціативи членів СЕУ було зініційовано проведення Всеукраїнського круглого столу «Проблеми вибору кластерних пріоритетів регіонами України», присвяченого пам'яті С.І. Соколенка, який проводився 25–26 травня 2017 р. на базі Хмельницького національного університету. Традиційним стало проведення спільно з Департаментом економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Хмельницької облдержадміністрації, Хмельницькою торгово-промисловою палатою та бізнес-структурами регіону циклу

обговорень щодо підвищення ефективності існуючих та перспектив формування нових кластерів на Хмельниччині.

У Хмельницькому національному університеті продовжується виконання держбюджетних науково-дослідних робіт за темами: «Моделі та технології формування кластерів в стратегіях інституційного розвитку соціально-економічних систем» (керівник роботи – Войнаренко Михайло Петрович, д-р екон. наук, проф.), «Моделювання фінансово-економічної безпеки підприємницьких структур в стратегіях їх інноваційного розвитку» (керівник роботи – Хрущ Ніла Анатоліївна, д-р екон. наук, проф.), а також завершено виконання науково-дослідної держбюджетної теми «Механізми підвищення якості та конкурентоспроможності людського потенціалу в системі забезпечення соціально-економічних ефектів інтеграції України до ЄС» (керівник роботи – Нижник Віктор Михайлович, д-р екон. наук, проф.). У грудні 2017 р. розпочато виконання госпдоговірної теми «Розробка стратегій інфраструктурного забезпечення інноваційного розвитку підприємств легкої промисловості» спільно з товариством з обмеженою відповідальністю «Бембі», м. Хмельницький, (керівник роботи – Войнаренко Михайло Петрович, д-р екон. наук, проф.).

Науково-педагогічними працівниками вищих навчальних закладів Хмельницької області, які є членами обласної організації СЕУ, протягом року здійснювалась просвітницька робота у загальноосвітніх навчальних закладах, спрямована на розширення економічної освіченості, роз'яснення актуальних питань соціально-економічного розвитку країни та Хмельниччини зокрема.

Так, викладачами ПВНЗ «Університет економіки і підприємництва» спільно із Запорізьким національним технічним університетом проведено Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Модифікація обліку, аналізу та аудиту в контексті євроінтеграційних процесів в Укра-

їні» (6 квітня 2017 р.). Науковці університету увійшли до складу журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України (секції: макроекономіка та мікроекономіка; фінанси, грошовий облік і кредит), який відбувся 12 лютого 2017 р.

Співробітниками Науково-дослідного центру митної справи НДІФП УДФСУ проведено круглий стіл «Здійснення державної митної справи в Україні: інформування та митна вартість» (19 травня 2017 р.), організовано та проведено серію консультаційних зустрічей, за результатами яких підготовлені аналітичні матеріали в рамках програми «Диверсифікація структури економіки області та покращення діяльності економічних суб'єктів» Плану заходів з реалізації Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2015-2017 роки.

Професорсько-викладацьким складом Хмельницького національного університету опубліковано десятки монографій, підручників, наукових і публіцистичних статей, тез доповідей на актуальну економічну, політичну і соціально-культурну тематику.

У звітному році за авторством/співавторством членів обласної організації СЕУ опубліковані такі наукові праці (монографії, статті, тези доповідей тощо):

1) монографія Миколюка О.А. Теоретико-методологічні аспекти аналізу енергетичної безпеки України: монографія / О.А. Миколюк. – Київ, Либра, 2017. – 320 с.;

2) розділи колективних монографій:

- Belyakova N. The creation and distribution of value in the cluster unions of enterprise structures / N. Belyakova // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 138-146;

- Dzhuliy V. Economic-mathematical models in the

fundamental forgerous of the cluster structures / O. Barmak, V. Dzhuliy // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 45-49;

- Mykoliuk O. Analysis of methodological approaches to assessment of energy security of the state // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 726-736;

- Ponomaryova N.A. Premises for creation and development of innovation cluster structures under conditions of institutional economic development // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 110-119;

- Skorobogata L. Capitalization of business in the context of developing an entrepreneurial environment / Skorobogata L. Mishchuk M. // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 9-18;

- Voynarenko M. Eco-model of capitalization of business in the context of the «green» economy / M. Voynarenko, L. Skorobogata // Modern Tendencies in Business and Public Sector: monograph. – Opole: The Academy of Managment and Administration in Opole, 2016.– P. 38-47. ISBN 978-83-6283-90-1;

- Voynarenko M. Modern Ukrainian practice of tax audit implementation / M. Voynarenko, V. Gurochkina // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz:

Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 80-90;

- Voynarenko M. Ukraine Clusters as sources of added value and economic growth / M. Voynarenko // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 19-26;

- Yemchuk L. The role of clusters in socio-economic development of the state / L. Yemchuk // Actual problems of modern science: monograph; edited by Musial Janusz, Polishchuk Oleh, Sorocatyi Ruslan. – Bydgoszcz: Copyright by the UTP University of Science and Technology Bydgoszcz, Poland, 2017. – 921 h. – P. 165-172;

- Войнаренко М. П. Інформаційні технології в організації управлінні підприємством / М. П. Войнаренко, Л. В. Джулій, Л. В. Ємчук // Konzeptuelle Grundsätze des Wirtschaftswachstums bei der Globalisierung: kollektive monographie / herausgegeben vom Doktor Wirtschaftswissenschaften, Professor W. Jatsenko. – Verlag SWG imex GmbH Nurnberg, Deutschland, 2016. – 487 p. (P.131-146);

- Гавловська Н. І. Детермінанти економічної безпеки промислових корпорацій у сценаріях партнерства на зовнішніх ринках / Н. І. Гавловська // Менеджмент різноманітності в розвитку конкурентоспроможності промислових корпорацій: монографія / за заг. ред. д. е. н., проф. В. В. Стадник. – Хмельницький: ПП А. С. Гонга, 2017. – С. 230-248;

- Гавловська Н. І. Застосування безпекоорієнтованого управління зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання / Н. І. Гавловська, Л. А. Кримчак // Концептуалізація інституту уповноважених економічних операторів: проблеми забезпечення балансу безпеки та спрощення міжнародної торгівлі: монографія / за заг. ред.

І. В. Несторишена та В.А. Туржанського. – Ірпінь-Хмельницький, ФОП Стрихар А.М., 2017. – 214 с.;

- Миколук О.А. Наукові підходи до оцінки енергетичної безпеки / О.А. Миколук // Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. – Одеса, Атлант, 2017. – 514 с. – С. 442-451;

3) наукові статті у Scopus та/або Web of Science:

- Gonchar O. I. Synergetic approach in marketing potential management of the enterprise / O. I. Gonchar, I. I. Polishchuk // Науковий вісник Полісся. – 2017. – № 3 (11). Ч. 2. – С. 29-33. *Web of Science*;

- Voynarenko M. P. Managing the development of innovation business processes with automated information systems / M. P. Voynarenko, L.V. Dzhuliy, O.M. Kuzmina, T.V. Yanchuk // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2017. – № 4. – С. 19-26. – *Web of Science*;

- Voynarenko M. P. Strategic energy security outlook formation of Ukraine under European integration process / M. P. Voynarenko, O. A. Mykolyuk // Науковий вісник Полісся. – 2017. – № 3 (11). Ч. 1. – С. 29-37. – *Web of Science*;

- Romanuke V. Approximate equilibrium situations with possible concessions in finite noncooperative game by sampling irregularly fundamental simplexes as sets of players' mixed strategies / V. Romanuke // Journal of Uncertain Systems. – 2016. – Vol. 10, N. 4. – P. 269-281. – *Scopus*;

4) наукові статті у фахових виданнях, не включені до попереднього пункту:

- Войнаренко М.П. Кластерна політика як чинник підвищення ефективності функціонування соціально-економічних систем / Д.М. Васильківський, М.П. Войнаренко, В.М. Нижник // Вісник економічної науки України. – 2017. –

№1. – С.25-30;

- Бабій І.В. Формування експортного потенціалу підприємств України на світовому ринку технологій / І.В. Бабій // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 2. – Т. 2(246). – С.155–162. – *Index Copernicus*;

- Войнаренко М.П. Аналіз сучасних загроз енергетичній безпеці підприємства / М.П. Войнаренко, О.А. Миколук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – №2. – Т.2. – С.86-91. – *Index Copernicus*;

- Войнаренко М.П. Прикладні засади інвестування підприємств сільськогосподарського машинобудування [Електронний ресурс] / М.П. Войнаренко // Ефективна економіка. – 2017. – №4. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/> – *Index Copernicus*;

- Волянська-Савчук Л.В. Методичні рекомендації щодо оцінювання рівня корпоративної культури на підприємствах машинобудування. / Л.В. Волянська-Савчук, М.П. Войнаренко // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. – № 7. – С. 130-135;

- Гавловська Н.І. Вплив інституціонального середовища на економічну безпеку фінансових установ / Н.І. Гавловська, Є.М. Рудніченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – №5. – С. 199-202. – *Index Copernicus*;

- Гавловська Н.І. Організація процесів внутрікластерної взаємодії підприємницьких структур-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності при виході на зовнішні ринки / Н.І. Гавловська, Є.М. Рудніченко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 4. – С. 100-103. – *Index Copernicus*;

- Гавловська Н.І. Сучасні виклики економічній безпеці

зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах трансформації зовнішнього середовища / Н.І. Гавловська, Л.А. Кримчак // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 2. – Т. 2. – С. 201–205. – *Index Copernicus*;

- Гончар О.І. Кластеризація як рушійний фактор розвитку торговельного підприємництва в Україні / О.І. Гончар, І.О. Подолян // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 6. – Т. 2. – (подано до друку) – *Index Copernicus*;

- Данілкова А.Ю. Особливості формування стратегії інноваційного розвитку у сфері енергоефективності промислових підприємств в умовах внутрікластерної взаємодії / А.Ю. Данілкова // Причорноморські економічні студії. – 2017. – Випуск 19. – С. 49–52;

- Климчук А.О. Особливості оцінювання результатів діяльності персоналу в управлінні машинобудівним підприємством / А.О. Климчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 1. – Т. 1. – С.61–64. – *Index Copernicus*;

- Костюк О.М. Застосування методу тріангуляції в оцінці ефективності кластерних об'єднань / О.М.Костюк //Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 6. Том 2. – (подано до друку). – *Index Copernicus*;

- Кудлаєнко С.В. Державна соціальна політика у сфері економічних відносин: концептуальні засади / С. В. Кудлаєнко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 2. – Т. 2 – С. 206–209. – *Index Copernicus*;

- Миколюк О.А. Елементи концепції оцінки енергетичної безпеки підприємства / О.А. Миколюк // Сталий розвиток економіки. – 2017. – № 4. – (подано до

друку) – *Index Copernicus*;

- Миколіук О.А. Формування кластерних структур в умовах становлення енергетичної незалежності / О.А. Миколіук // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О.В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – 2017. – Том 27. – № 3. – (подано до друку) – *Index Copernicus*;

- Огнева А.М. Особливості застосування інформаційних технологій в організації внутрікластерної взаємодії підприємницьких структур / А.М. Огнева, Н.В. Валькова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2017. – № 6, т. 1 (252). – С. 151-155. – *Index Copernicus*;

- Полінкевич О.М. Polskie doświadczenie rozwoju przedsiębiorstw przez Kaizen / О.М. Полінкевич // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2017. – № 4. – (подано до друку) – *Index Copernicus*;

- Полінкевич О.М. Джерела формування фінансового капіталу кластеру / О.М. Полінкевич // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси»: зб. наук. праць. Луцьк. нац. техніч. ун-ту. – 2017. – Вип. 14 (53). – (подано до друку) – *Index Copernicus*;

- Полінкевич О.М. Побудова регіональних виробничих систем на японській філософії кайдзен / О.М. Полінкевич // Економічні науки. Серія «Регіональна економіка»: зб. наук. праць. Луцьк. нац. техн. ун-ту. – 2017. – Вип. 14 (55). – *Index Copernicus*;

- Полінкевич О.М. Роль та значення корпоративної культури в кластерних структурах / О.М. Полінкевич // Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»: зб. наук. праць. Луцьк. нац. техн. ун-ту. – 2017. – Вип. 14 (54). – (подано до друку) – *Index Copernicus*;

Цимбалюк Г.С. Ключові аспекти системи управління якістю продукції на етапах її виробництва / Г.С. Цимбалюк // Економіка: реалії часу. – 2017. – №1. – С.129-134. – *Index Copernicus*;

5) наукові статті у іноземних періодичних виданнях:

- Бабій І.В. Вибір стратегічних показників активізації експортно-імпоротної діяльності машинобудівних підприємств / І. В. Бабій // Eurasian Academic Research Journal. – 2017. – №12. – С. 98 –102;

- Бабій І.В. Чинники підвищення рівня експортно-імпоротної активності підприємств в умовах членства в СОТ / І. В. Бабій // Eurasian Academic Research Journal. – 2017. – №11. – С. 43–48;

6) інші публікації (в Україні):

- Barmak O. Economic-mathematical modeling in the financial supply of cluster's structures / O. Barmak, V. Dzhuliy // VII Ukrainian-Polish scientific dialogues: Conference Proceedings. International scientific conference, 18-21 October, 2017, Khmelnytskyi-Medzhybiz (Ukraine). – Khmelnytskyi: KhNU, 2017. – 238 h. – P. 57-59;

- Khrushch V.A. Development of social audit in the system of social management / V.A. Khrushch // Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 жовтня 2017 р., м. Хмельницький). – ФО-П Сторожук О.В., 2017. – С. 191-193;

- Voynarenko M.P. The role of clusters in the national economic orientation for efficient use of resources / M.P. Voynarenko // VII Ukrainian-Polish scientific dialogues: Conference Proceedings. International scientific conference, 18-21 October, 2017, Khmelnytskyi-Medzhybiz (Ukraine). –

Khmelnyskyi: KhNU, 2017. – 238 h. – P. 60-62;

- Yemchuk L. Cluster systems for the national economy competitive benefits providing / L Yemchuk // VII Ukrainian-Polish scientific dialogues: Conference Proceedings. International scientific conference, 18-21 October, 2017, Khmelnytskyi-Medzhybiz (Ukraine). – Khmelnytskyi: KhNU, 2017. – 238 h. – P. 55-56;

- Бабій І.В. Оновлення виробництва як складова стратегічного планування розвитку підприємства / І. В. Бабій // Принципи забезпечення розвитку підприємств в умовах змін ринкового середовища: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 8-9 грудня 2017 р. – Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2017. – С. 74–77;

- Белякова Н.М. Формування та реалізація механізму інноваційного розвитку кластерних структур / Н. Белякова // Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України: тези доп. XII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Хмельницький, 29.11.-1.12.2017 р.). – Хмельницький: ФОП Горенюк Ю.І., 2017. – С. 10-11;

- Богатчик Л.А. Аналіз особливостей розвитку системи інфраструктурного забезпечення при побудові механізму формування регіональних кластерів / Л.А. Богатчик // Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 жовтня 2017 р., м. Хмельницький). – Хмельницький: ФОП Сторожук О.В., 2017 – С. 165-167;

- Богатчик Л.А. Інституційні механізми управління внутрікластерними взаємодіями залежно від стадій життєвого циклу об'єднання / Л.А. Богатчик, М.П. Войнаренко // Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України: матеріали XII Міжнародної науково-практичної

конференції (29 листопада – 1 грудня 2017 р., м. Хмельницький). – Хмельницький: Вид-во ХНУ, 2017 р.;

- Богатчик Л.А. Кластери як інструмент оптимізації просторової організації та взаємодії господарюючих суб'єктів в соціально-економічних системах / Л.А. Богатчик, О.В. Бармак // Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (6-8 жовтня 2017 р., м. Хмельницький). – Хмельницький: ФОП Сторожук О.В., 2017. – С. 35-37;

- Богатчик Л.А. Особливості організації обліку знижок на торгівельних підприємствах / Л.А. Богатчик, О.В. Гончарук // Бухгалтерський облік, аудит та оподаткування: сучасний стан, аналіз проблем та перспектив розвитку: матеріали I регіональної науково-практичної конференції. – м. Хмельницький, 27-28 грудня 2017 р. – С. 45-49;

- Богатчик Л.А. Оцінка складових інформаційного забезпечення аудиту операцій з придбання запасів / Л.А. Богатчик, С.А. Рудик // Бухгалтерський облік, аудит та оподаткування: сучасний стан, аналіз проблем та перспектив розвитку: тези I Регіональної науково-практичної конференції. – м. Хмельницький, 27-28 грудня 2017 р. – С. 160-164;

- Войнаренко М.П. Адміністрування митної вартості на основі реалізації системи управління ризиками / М.П. Войнаренко // Актуальні аспекти адміністрування митної вартості товарів та інформування громадян про митні правила й митні формальності: зб. матер. наук.-практ. інтернет-конф.; (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 12-19 травня 2017 р.); упоряд. Прус Л.Р., Попель С.А.- Електронне наукове мережеве видання. – Електрон. текст. дані. – Хмельницький: НДЦМС НДІФПУ ДФС України, 2017. - 102 с. – С. 18-22;

- Войнаренко М.П. Особливості інформаційної

взаємодії фіскальних органів і суб'єктів господарювання з позиції економічної безпеки / М.П. Войнаренко, Є.М. Рудніченко // Актуальні аспекти адміністрування митної вартості товарів та інформування громадян про митні правила й митні формальності: зб. матер. наук.-практ. інтернет-конф.; (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 12-19 травня 2017 р.); упоряд. Прус Л.Р., Попель С.А. – Електронне наукове мережеве видання. – Електрон. текст. дані. – Хмельницький: НДЦМС НДІФПУ ДФС України, 2017. - 102 с. – С. 22-24;

- Волянська-Савчук Л.В. Впровадження сучасних інформаційних технологій в управлінні соціальним захистом населення / Л.В. Волянська-Савчук, І.О. Паламарчук // Економічне зростання та конкурентоспроможність національного господарства: стратегії, напрямки та пріоритети: зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Київ, 14-15 травня 2017 р.). – К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2017. – С. 34-36;

- Волянська-Савчук Л.В. Державне регулювання ринку праці, зайнятості та умов праці / Л.В. Волянська-Савчук, О.С. Мельничук // Соціально-економічний потенціал сталого розвитку країни: сучасний стан, тенденції та проблеми відтворення: матеріали Міжнародної наук.-практ. конф., / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: ЛЕФ, 2017. - Ч. 2. – С. 44-47;

- Волянська-Савчук Л.В. Ретроспективний огляд теорій зайнятості населення / Л.В. Волянська-Савчук, С. Оржиховська // Статистична оцінка соціально-економічного розвитку: зб. текстів доповідей за матеріалами XVII Всеукраїнської наук.-практ. конф., 26 травня 2017 р. – Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. – С. 71-73;

- Гавловська Н.І. Вплив євроінтеграційних процесів на середовище функціонування та економічну безпеку

фінансових установ /Є.М. Рудніченко, Н.І. Гавловська, Л.А. Кримчак // Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі: збірник тез науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь – м. Хмельницький, 11-24 вересня 2017 р. Хмельницький: Науково-дослідний центр митної справи, 2017. – С. 24-26;

- Гавловська Н.І. Інституціональні підходи до характеристики середовища функціонування підприємств суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності / Н.І. Гавловська// Фінансово-економічний механізм підтримки суб'єктів реального сектору економіки України в умовах дії Угоди про асоціацію з ЄС: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 травня 2017 р.). Львів: РФ НІСД у м. Львові. – С. 20-22;

- Гавловська Н.І. Формування базису моделі взаємодії підприємства – суб'єкта ЗЕД з потенційними контрагентами з урахуванням концепції економічної безпеки / Н.І. Гавловська, Є.М. Рудніченко. //Актуальні проблеми економічної безпеки держави, регіону, підприємства: тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 травня 2017 р.) / упоряд. Л.М. Томаневич. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – С. 41-45;

- Гончар О.І. Кластеризація – сучасний напрям розвитку підприємництва / О.І. Гончар, Д.А. Фанда // Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України: тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 29 листопада – 1 грудня 2017 р.). – Хмельницький: ФОП Горенюк Ю.І., 2017. – С. 43-44;

- Гончар О.І. Формування організаційного забезпечення управління підприємницьким потенціалом за сучасних тенденцій кластеризації / О.І. Гончар // Проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах

глобалізації: тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 27 грудня 2017р.). – Львів.: ЛТЕУ, 2017. (подано для участі);

- Климчук А.О. Формування та використання персоналу машинобудівних підприємств / А.О. Климчук // Стратегічні орієнтири розвитку економіки України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 6–7 жовтня 2017 р. – Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2017. – С. 66–69;

- Миколіук О.А. Євроінтеграція України у контексті забезпечення її енергетичної безпеки / О.А. Миколіук // Матеріали IV Міжнародної науково-технічної та навчально-методичної конференції: Енергетичний менеджмент: стан та перспективи розвитку. – Київ, 25-27 квітня 2017. – С. 101-102;

- Миколіук О.А. Загрози енергетичній безпеці України: сутність та значення / О.А. Миколіук // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції: Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні та практичні аспекти. – Хмельницький – смт. Сатанів, 12-14 травня 2017. – С. 65-67;

- Миколіук О.А. Методологічні засади аналізу енергетичної складової економіки / О.А. Миколіук // Матеріали Міжнародної наукової конференції: VII Україно-Польські наукові діалоги: Хмельницький – Меджибіж, 18-21 жовтня 2017, – С. 43-45;

- Миколіук О.А. Теоретичні підходи до формування енергетичної кластерної моделі розвитку промислових підприємств / Матеріали Міжнародної наукової конференції: Напрями розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості. – Запоріжжя, 11 листопада 2017 (подано до друку);

- Огнева А.М. Організація електронного документообігу на підприємствах / А.М. Огнева, А.І. Марущак // Обліково-економічне забезпечення механізму адміністрування та

управління економічними системами: концепції, стратегії та інновації розвитку: матеріали І регіон. наук.-практ. конф. (19-20 травня 2017 р., м. Хмельницький). – Хмельницький: ФОП А.А. Мельник, 2017. – С. 76-79;

- Огнева А.М. Особливості управління підприємством в умовах використання сучасних інформаційних технологій / А.М. Огнева // Фінансово-економічне та обліково-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, Черкаси, 19-20 квітня 2017 р. – Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2017. – с.133-135;

- Подолян І.О. Історичні аспекти кластеризації у підприємництві /І.О. Подолян // Проблеми та перспективи розвитку економіки України в умовах глобалізації: тези доп. Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Львів, 27 грудня 2017 р.). – Львів: ЛТЕУ, 2017 (подано для участі);

- Пономарьова Н.А. Імпортні операції в контексті бухгалтерського обліку та валютного контролю // Фінансово-економічне та обліково-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, Черкаси, 19-20 квітня 2017 р. – Черкаси: Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, 2017. – 337 с. – С. 135-137;

- Пономарьова Н.А. Проблеми управління інтелектуальним капіталом в умовах інноваційного розвитку регіону на засадах кластерних технологій // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика». – м. Хмельницький. – 6-8 жовтня 2017 р. – Хмельницький. – С. 179-180;

- Скоробогата Л.В. Забезпечення фінансової безпеки

підприємницьких структур за умов впровадження правил тонкої капіталізації / Л.В. Скоробогата // Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: тези доп. V Міжн. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький – смт. Сатанів, 12-14 травня 2017 р. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – С.150-152;

- Скоробогата Л.В. Формування стратегічних активів як об'єкту інвестування кластерних структур / Л.В.Скоробогата // Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України: тези доп. XII Міжн. наук.-практ. конф.(м. Хмельницький, 29 листопада – 1 грудня 2017 р.) – Хмельницький: ФОП Горенюк Ю.І., 2017. – С.144-145;

- Хрущ В.О. Оцінка домінантів стратегії корпоративної соціальної відповідальності підприємства / В.О.Хрущ // Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні і практичні аспекти: тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький – смт Сатанів, 12-14 трав. 2017 р. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – С. 194-195;

- Цимбалюк Г.С. Вплив системи управління якістю продукції на організацію виробничих процесів // Г.С.Цимбалюк // Фінанси, аудит та соціальна економіка: Міжнародна науково-практична конференція, 28-29 липня 2017 р., м. Львів. – ГО «Львівська економічна фундація», Львів, 2017. – С. 68-72;

7) інші публікації (за кордоном):

- Ponomarova N. A. Using the work of internal auditors for audits of financial statements / Ponomarova N. A., Podokopna O. Y. // Topical questions of contemporary science: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Тонтон. США. – 24.02.2017 р. – С. 292–297;

- Ponomarova N.A. Disclosures on related parties of the entity and the audit of identified transactions with them as a factor of transparency of financial reporting / Ponomarova N.A.,

Gritsayuk M.V. // Current scientific research: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Монреаль. Канада. – 27.01.2017 р.). – С. 121–126;

- Ponomarova N.A. The evidence of audit opinions concerning fraud with financial reporting of subjects of public interest / Ponomarova N.A., Vakulova V.O. // Development strategy of science and education: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Намур. Бельгія. – 30.03.2017 р. – С. 209–212;

- Ponomarova N.A. The identification problems of essential distortion in the enterprises' financial reporting – subjects of public interest / Ponomarova N.A., Gritsayuk M.V. // Research: tendencies and prospects: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Мехіко. Мексика. – 28.04.2017 р. – С. 193–199;

- Волянська-Савчук Л. В. Еволюція поглядів на розвиток корпоративної культури: історична ретроспектива та сучасність / М.П. Войнаренко, Л. В. Волянська-Савчук // Экономика. Менеджмент. Обсуждения современной науки / Economy. Zarzdzanie. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki. – Люблин / Lublin, 2017 – С. 45–47;

- Миколук О.А. Использование возобновляемых источников энергии – приоритетное направление повышения уровня энергетической безопасности / О.А. Миколук // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: Україна, Болгарія, ЄС: економічні та соціальні тенденції розвитку. – Бургас, Болгарія, 8-13 вересня 2017р, С. 84–87;

- Панькова К.В. Система інформаційного забезпечення маркетингу в управлінні конкурентоспроможністю машинобудівного підприємства. / М.П. Войнаренко, К.В. Панькова // II International Scientific Conference Economy: June 23 th, 2017. Nurnberg, Deutschland. – С. 147–151;

8) участь у науково-практичних конференціях:

- Міжнародна науково-практична конференція «Current scientific research», Монреаль, Канада, 27.01.2017 р. (Пономарьова Н.А.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Topical questions of contemporary science», Тонтон, США, 24.02.2017 р. (Пономарьова Н.А.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Экономика. Менеджмент. Обсуждения современной науки»/ Economy. Zarzdzanie. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki» – Люблин / Lublin, Польша, 28.02.2017 (Войнаренко М.П., Волянська-Савчук Л.В.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Development strategy of science and education», Намур, Бельгія, 30.03.2017 р. (Пономарьова Н.А.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-економічне та обліково-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності», м. Черкаси, 19-20 квітня 2017 р. (Пономарьова Н.А., Огнева А.М.);

- IV Міжнародна науково-технічна та навчально-методична конференція «Енергетичний менеджмент: стан та перспективи розвитку», м. Київ, 25-27 квітня (Миколюк О.А.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Research: tendencies and prospects», Мехіко, Мексика, 28.04.2017 р. (Пономарьова Н.А.);

- V Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні і практичні аспекти», м. Хмельницький, смт Сатанів, 12-14 травня 2017 р. (Войнаренко М.П., Хрущ В.О., Миколюк О.А., Скоробогата Л.В.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Економічне зростання та конкурентоспроможність національного господарства: стратегії, напрямки та пріоритети»,

м. Київ, 14-15 травня 2017 р. (Волянська-Савчук Л.В.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Наука та інновації XXI століття», м. Київ, 21 травня 2017 р. (Огнєва А.М.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінансово-економічний механізм підтримки суб'єктів реального сектору економіки України в умовах дії Угоди про асоціацію з ЄС», м. Львів, 24 травня 2017 р. (Гавловська Н.І.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми економічної безпеки держави, регіону, підприємства», м. Львів, 26 травня 2017 р. (Гавловська Н.І.);

- XVII Всеукраїнська науково-практична конференція «Статистична оцінка соціально-економічного розвитку», м. Хмельницький, 26 травня 2017 р. (Волянська-Савчук Л.В.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Соціально-економічний потенціал сталого розвитку країни: сучасний стан, тенденції та проблеми відтворення», м. Львів, 14 червня 2017 р. (Волянська-Савчук Л.В.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Фінанси, аудит та соціальна економіка»; 28-29 липня 2017 р.; м. Львів (Ємчук Л.В.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Україна, Болгарія, ЄС: економічні та соціальні тенденції розвитку», Бургас, Болгарія, 8-13 вересня 2017 р. (Миколук О.А.);

- Науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі», м. Ірпінь – м. Хмельницький, 11-24 вересня 2017 р. (Гавловська Н.І.);

- IV Міжнародна науково-практична конференція «Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика», м. Хмельницький, 6-8 жовтня

2017 р. (Войнаренко М.П., Пономарьова Н.А., Хрущ В.О., Богатчик Л.А.);

- Міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні орієнтири розвитку економіки України, 6–7 жовтня 2017 р., м. Одеса (Климчук А.О.);

- Міжнародна науково-практична конференція «VII Українсько-польські наукові діалоги», м. Хмельницький, 18-21 жовтня 2017 р. (Пономарьова Н.А., Ємчук Л.В., Миколюк О.А., Войнаренко М.П., Джулій В.М.);

- Міжнародна наукова конференція «Напрями розвитку ринкової економіки на засадах конкурентоспроможності, інноваційності та сталості», м. Запоріжжя, 11 листопада 2017 (Миколюк О.А.);

- IV Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція молодих вчених та студентів «Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика», 15 листопада 2017 р., м. Хмельницький (Хрущ В.О.);

- Всеукраїнська науково-практична Інтернет-конференція молодих учених та студентів: «Інструменти забезпечення економічної ефективності підприємств: соціальний аспект», 15 листопада 2017 р., м. Херсон (Хрущ В.О.);

- XII Міжнародна науково-практична конференція «Маркетингові технології в умовах глобалізації економіки України», м. Хмельницький, 29 листопада – 1 грудня 2017 р. (Войнаренко М.П., Богатчик Л.А., Огнева А.М., Гончар О.І., Подолян І.О., Фанда Д.А., Скоробогата Л.А.);

- Всеукраїнська науково-практична конференція «Принципи забезпечення розвитку підприємств в умовах змін ринкового середовища», 8-9 грудня 2017 р., м. Одеса (Бабій І.В.);

- Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Проблеми та перспективи розвитку економіки

України в умовах глобалізації», 27 грудня 2017 р., м. Львів (Гончар О.І., Подолян І.О., Фанда Д.А.);

- І Регіональна науково-практична конференція «Бухгалтерський облік, аудит та оподаткування: сучасний стан, аналіз проблем та перспектив розвитку», м. Хмельницький, 27-28 грудня 2017 р. (Богатчик Л.А., Войнаренко М.П.).

ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління - Почесний професор

Черкаського державного технологічного університету

Гребенюк С.М.)

У 2017 р. Черкаська обласна організація СЕУ проводила певну роботу по подальшому реформуванню економіки регіону, впровадженню нових форм ринкових перетворень, виконанню рішень органів управління Співки економістів України.

Питання енергетичної безпеки Черкащини, яка є однією з найважливіших складових життєдіяльності області, стало темою конференції, на якій йшлося про забезпечення стабільної роботи енергетичної системи області, вирішення проблем, які ще є сьогодні в цій сфері та пов'язані передусім з економічним станом енергогенеруючих та енергопостачальних підприємств. Підтримка вітчизняного товаровиробника, у першу чергу підприємств хімічного виробництва, вимагає посилення антидемпінгових заходів стосовно імпортерів. Необхідно посилити фінансовий аудит та ревізію окремих типів фінансово-господарської діяльності підприємств державного підпорядкування.

Одним із головних напрямів діяльності у звітному році було створення міжрегіональних та міжнародних стратегічних альянсів з потенціальними партнерами, бізнес-асоціаціями, торговельно-промисловими палатами, державни-

ми установами, які сприяють розвитку торгівлі та економічних зв'язків. Привернуто увагу суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до потужного інструменту пошуку закордонних партнерів, технологій та ринків збуту з використання можливостей Європейської мережі підприємств, а саме: розміщення запитів та пропозицій на спеціалізованих форумах.

Проведено семінар на тему «Сучасні тенденції та процеси на ринку праці області», на якому відмічено, що державна служба зайнятості залучилася до процесів, що відбуваються в Україні в рамках адміністративно-територіальної та інших реформ. Підрозділи Служби активно співпрацюють із створеними об'єднаними територіальними громадами. На сьогодні в області на різних стадіях об'єднання створено 26 об'єднаних територіальних громад. Створено структурні підрозділи, де надаються консультативні послуги жителям громад щодо:

- умов та порядку реєстрації, перереєстрації безробітних та обліку осіб, які шукають роботу;
- призначення допомоги по безробіттю та необхідного переліку документів;
- пошуку роботи за допомогою порталу державної служби зайнятості «Труд» та інших сайтів з пошуку роботи;
- резервування часу спеціалістів центрів зайнятості за допомогою сервісу «Електронна пошта»;
- надання профорієнтаційних послуг, у тому числі із застосування психодіагностичних методик.

З метою розширення знань про різні професії, допомагаючи у визначенні інтересів та здібностей, формулювання свідомого ставлення до вибору спеціальності проведено ряд профорієнтаційних заходів.

За участю членів обласної організації СЕУ організована і проведена традиційна щорічна міжнародна науково-практична конференція «Теорія і практика сучасної економі-

ки», на якій розглянуті питання формування стратегічної мети розвитку економіки України; управління стратегічним потенціалом підприємств машинобудівної галузі; особливості сучасної фінансової кризи; реформування сільського господарства та передумови продовольчої безпеки України; стратегія забезпечення технологічної конкурентоспроможності України у контексті приєднання до глобального високотехнологічного простору; роль аудиту в обліково-аналітичному забезпеченні системи управління. Учасниками конференції розроблені і схвалені відповідні рекомендації, які опубліковані у складі матеріалів конференції.

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління – заст. директора Департаменту - начальник бюджетного управління Департаменту фінансів Чернівецької облдержадміністрації Кіндрат В.Р.)

Основна увага обласного правління СЕУ у 2017 р. була направлена на активізацію роботи щодо проведення децентралізації місцевого самоврядування та створення об'єднаних територіальних громад. Так, члени СЕУ є учасниками робочої групи з питань децентралізації при обласній державній адміністрації, у складі якої протягом 2017 р. вони здійснили 48 виїздів у населені пункти області та брали участь у 39 громадських обговореннях.

На сьогоднішній день в Чернівецькій області діють 26 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Населення, яке проживає в ОТГ, складає 263,3 тис. осіб, або 30 відсотків всього населення області.

Члени обласної організації СЕУ брали участь у розробці наступних актів виконавчої влади області: «Про затвердження плану заходів щодо збільшення надходжень до місцевих бюджетів, економного та раціонального використання

коштів та здійснення видатків місцевих бюджетів у межах наявного фінансового ресурсу на 2017 рік», «Про організацію виконання Програми економічного і соціального розвитку області на 2017 рік», «Про підсумки виконання зведеного бюджету за 2016 рік», «Про покращення показників соціально-економічного розвитку Чернівецької області».

Члени обласної організації СЕУ постійно залучалися до роботи щодо розробки проектів заходів та аналітичних матеріалів з питань підвищення економічного потенціалу області. Зокрема вони забезпечували підготовку і проведення семінару, на якому обговорювалися заходи стосовно формування Програми соціально-економічного розвитку Чернівецької області на 2017 рік і у роботі якого брали участь керівники районних державних адміністрацій, провідні науковці краю, депутати обласної ради та представники місцевих засобів масової інформації. Більшість поправок та пропозицій обласної організації СЕУ були враховані в остаточній редакції Програми.

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління - д.е.н., доцент Москаленко А.М.)

Упродовж 2017 р. робота Чернігівської обласної організації СЕУ спрямовувалася на виконання статутних завдань та рішень V З'їзду і XI Пленуму СЕУ в напрямі вирішення актуальних соціально-економічних проблем регіонального розвитку.

За звітний період проведено п'ять засідань обласного Правління СЕУ, на яких були розглянуті питання використання наукових розробок учених-мікробіологів у конкурентоспроможних аграрних технологіях; наукового забезпечення агропромислового виробництва Чернігівської області та особливостей проведення комплексу весняно-польових робіт;

перспектив здійснення децентралізації та сприяння добровільному об'єднанню громад регіону; поліпшення інвестиційної привабливості регіону; розвитку сфери туризму і рекреації в Україні, а також обговорювалися та визначалися основні напрями подальшої роботи.

Діяльність обласної організації СЕУ ґрунтувалася на активній співпраці з виконавчою владою, науковими установами області з метою підвищення конкурентоспроможності економіки регіону, покращення інвестиційного клімату. Як і в попередні роки, пріоритетним напрямом роботи економістів Чернігівщини була участь у розробці економічних та екологічних програм. У звітному році члени СЕУ брали участь у розробці проектів таких обласних програм:

- Програми підтримки розвитку сільськогосподарської дорадчої діяльності в Чернігівській області на 2018–2022 роки;
- Комплексної програми підтримки заходів щодо виставково-ярмаркової діяльності та проведення інших іміджевих заходів в агропромисловій галузі Чернігівської області на 2018–2022 роки.

Реалізація прийнятих раніше обласних програм, зокрема програми фінансової підтримки органічного виробництва в Чернігівській області, дозволила у звітному році одинадцяти виробникам екологічно чистої продукції отримати компенсацію витрат за проведення сертифікації. Втілення в життя програми передачі нетелей багатодітним сім'ям, які проживають у сільській місцевості Чернігівської області, дозволило в 2017 р. 35 багатодітним сім'ям отримати нетелей вартістю 1069,79 тис. гривень.

З метою активізації роботи по залученню іноземних інвестицій, голова обласного Правління СЕУ 24 листопада 2017 р. на засіданні Міжнародного трейд-клубу презентував інвестиційний проект «Виробництво сучасних біопрепаратів для аграрних технологій на основі корисних мікроорганізмів».

мів». Ще один розроблений і схвалений Чернігівською облдержадміністрацією інвестиційний проект знаходиться на розгляді в Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

Окремі учасники СЕУ (А.М. Москаленко, В.О. Жук) включені до складу експертних груп з відбору технічних завдань на проекти регіонального розвитку до Плану реалізації у 2018–2020 роках Стратегії сталого розвитку Чернігівської області на період до 2020 року.

Одним з основних напрямів діяльності обласної організації СЕУ залишається удосконалення інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки країни. Спільно з Інститутом сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН України проводились дослідження в напрямі запровадження конкурентоспроможних інновацій. З метою впровадження інновацій у практику сільськогосподарського виробництва члени обласної організації СЕУ брали активну участь у регіональних науково-практичних конференціях та нарадах у п'яти областях України. Триває започаткована в попередні роки інформаційно-консультативна робота членів СЕУ із впровадження сучасних наукових розробок у виробництво безпосередньо в об'єднаних територіальних громадах і сільськогосподарських підприємствах. Протягом звітнього року інформаційно-консультативними послугами науковців скористалися більш як 110 керівників та фахівців агроформувань. Результатом виконаної впродовж 2016–2017 років такої роботи стало впровадження в сільськогосподарських підприємствах 21 області України інноваційних розробок Інституту сільськогосподарської мікробіології та агропромислового виробництва НААН на суму понад 7,9 млн грн, що майже вдвічі перевищує аналогічні показники 2014 р.

З огляду на високу окупність інноваційних розробок вчених-мікробіологів сільськогосподарські підприємства Ук-

раїни отримали додатковий прибуток на суму більш як 74 млн гривень.

У звітному році члени СЕУ, як і в попередні роки, проводили дослідження з широкого кола питань адаптації економіки регіону до сучасних умов ринкової економіки, відродження традиційних виробництв Полісся.

Голова правління та члени обласної організації СЕУ брали участь у телевізійних та радіопрограмах регіонального рівня, тематика яких стосувалася перспектив розвитку науки в Україні.

Здійснено значну роботу з організації науково-практичних конференцій, виробничих семінарів, круглих столів з актуальних проблем розвитку регіону. Проведено велику просвітницьку роботу з удосконалення земельних відносин, зокрема обговорювались перспективи запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення. З цією метою проведено роз'яснювальну роботу й анкетування сільських жителів дванадцяти сільських рад Куликівського, Менського і Чернігівського районів.

Викладачі вузів та працівники науково-дослідних установ Чернігівщини – члени СЕУ також вносять значний доробок у підготовку студентської молоді та майбутніх кандидатів і докторів наук.

КИЇВСЬКА МІСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕУ

(Голова правління - д.е.н., професор Міщенко В.І.)

Упродовж 2017 р. основна увага в роботі Київської міської організації СЕУ приділялась розробці пропозицій щодо реформування економіки та фінансового сектору з метою подолання наслідків економічної кризи та відновлення економічного зростання у всіх сферах національної економіки.

Київська міська організація СЕУ продовжувала підтримувати тісні зв'язки з провідними науковими установами, вищими навчальними закладами та відомими вченими і експертами, зокрема, з ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», ДННУ «Академія фінансового управління при Міністерстві фінансів України», Національною Академією педагогічних наук України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Київським національним економічним університетом імені Вадима Гетьмана, Київським національним торгово-економічним університетом, ДВНЗ «Університет банківської справи», Національним банком України, Товариством «Знання» України та іншими науковими установами і громадськими організаціями.

Діяльність членів СЕУ зосереджувалася на розробці заходів і пропозицій щодо законодавчих і нормативних документів для здійснення невідкладних реформ соціально-економічного розвитку України, насамперед у фінансово-кредитній сфері. Основним вектором роботи було наукове обґрунтування напрямів реформування національної економіки, підвищення її стійкості та конкурентоспроможності, сприяння практичній реалізації заходів щодо стимулювання економічного розвитку, відновлення функціонування фінансового сектору України, вдосконалення грошово-кредитної політики та регулювання банківської системи і небанківських фінансових установ.

У звітному періоді члени Київської міської організації СЕУ брали активну участь у розробленні пропозицій щодо відновлення довіри до банківської системи та національної грошової одиниці, забезпечення її надійного функціонування, а також щодо поліпшення інвестиційного клімату в державі. Було здійснено наукове обґрунтування заходів щодо забезпечення фінансової стабільності в Україні, зокрема, досліджувались питання стабілізації валютного ринку, діяльності держа-

вних банків, банків з державною участю в капіталі, системно важливих банків, роботи з проблемними та нежиттєздатними банками, зниження частки проблемних кредитів у банківській системі, запровадження макропруденційного регулювання, стимулювання кредитування розвитку національної економіки, використання технології блокчейн в економіці та можливості використання віртуальних валют тощо.

Запропоновано низку рекомендацій щодо роботи з банками, які перебувають в стані ліквідації, управління внутрішнім і зовнішнім державним боргом, підвищення ефективності регулювання та нагляду за фінансовим сектором, вдосконалення функціонування та регулювання діяльності небанківських фінансових установ, управління фінансовими ризиками; обґрунтовано заходи щодо вдосконалення фінансового моніторингу в Україні.

У 2017 р. члени Київської міської організації СЕУ здійснювали наукові дослідження та розробили рекомендації й пропозиції, у т.ч. викладені у ряді опублікованих наукових праць, за такими напрямками:

1) «Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності». Розроблено пропозиції щодо механізмів вдосконалення регулювання грошового обігу, реалізації грошово-кредитної політики, використання монетарних режимів та ролі монетарного регулювання у стимулюванні економічного розвитку. За результатами дослідження опубліковано монографію та статті: «Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія / О.В. Дзюблюк, В.В. Корнеєв та ін.; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 208 с.»; «Інформаційно-аналітичні матеріали щодо формування Основних засад грошово-кредитної політики на 2017 рік. – К.: КНЕУ, 2017. – С. 98-99»; «Пропозиції щодо впливу монетар-

них умов програми співпраці України з МВФ на грошово-кредитну політику та економічний розвиток країни // Україна та МВФ: співробітництво у монетарній сфері в умовах виходу з кризи: науково-аналітична доповідь. – К.: КНЕУ, 2017. – 199 с.»;

2) «Проблеми координації грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики». Розроблено пропозиції щодо посилення механізмів координації монетарної політики Національного банку України та бюджетної політики уряду, зокрема, в сфері реалізації антиінфляційної політики з метою забезпечення макроекономічної стабільності. Опубліковано статті: «Розвиток механізмів координації монетарної та бюджетної політики в контексті подолання наслідків банківської кризи» // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2017. – №1(22). – С. 423-431»; «Проблеми координації грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики» // Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки. Матеріали II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – С. 43-49;

3) «Теоретичні засади функціонування криптовалют як нової форми грошей». Розроблено рекомендації щодо використання технології блокчейн і криптовалют та сформульовано головні засади інституціоналізації суспільної довіри до нових форм грошей. Опубліковано статтю «Теоретичні засади функціонування криптовалют як нової форми грошей // Наукові праці НДФІ. – 2017. – №4(81). – С. 66-70;

4) «Макроекономічні аспекти оцінювання достатності капіталу банків в Україні». Опубліковано статті: «Макроекономічні аспекти оцінювання достатності капіталу банків в Україні» // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2017. – №2(23). – С.4-16»; «Система інструментів макропруденційного регулювання та їх використання в Укра-

їні» // Наукові праці НДФІ. – 2016. – №4 (77). – С.34-45;
«Управління проблемними кредитами в умовах циклічного розвитку економіки» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2017. – №26.Ч.2 – С.56-61.

Протягом звітнього року члени СЕУ брали активну участь у організації та проведенні Всеукраїнських і міжнародних наукових конференцій, круглих столів і семінарів, зокрема таких як:

- громадське обговорення роботи «Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації» (Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ);

- панельна дискусія «Управління державним боргом України: виклики, загрози та шляхи їх подолання» (Експертно-аналітичний Центр «Оптима», м. Київ);

- I Міжнародна науково-практична конференція «Нові форми грошей та фінансових активів: становлення, перспективи, ризики» (м. Київ);

- Форум учасників фінансового ринку «Який спліт потрібен ринку?» (13 грудня 2017 р., Асоціація «Об'єднання Фінансових Установ» України, м. Київ);

- фахова дискусія «Виклики і ризики розгортання кризових процесів в Україні та напрями економічної політики їх запобігання» (30 травня 2017 р., Центр Разумкова за підтримки Представництва Фонду Ганса Зайделя, м. Київ);

- II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Актуальні питання функціонування фінансового ринку в умовах кризових явищ світової економіки» (м. Одеса);

- Семінар з підвищення фінансової грамотності (Університет банківської справи, м. Київ);

- X International scientific conference «Scientific thought transformation». (Morrisville – USA, Sep 22, 2017);

- International Scientific Conference «Modern economic research: co-operation, banking, public administration in a decentralized environment». International, September 26, 2017. – (Kielce, Poland, 2017);

- XIV Міжнародна науково-практична конференція «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України» (28–29 вересня 2017 р., Київський національний університет імені Тараса Шевченка);

- III Міжнародна науково-практична конференція «Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХІ ст.» (2–3 листопада 2017 р., Київський національний університет імені Тараса Шевченка);

- III Міжнародна науково-практична конференція «Фінансово-кредитний механізм активізації інвестиційного процесу» (10 листопада 2017 р., Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана);

- Міжнародна наукова конференція «Інноваційний потенціал соціально-економічних систем: виклики глобального світу» (22 грудня 2017 р., м. Лісабон, Португалія);

- Міжнародна науково-практична конференція «Нові форми грошей та фінансових активів: становлення, перспективи, ризики» (29 листопада 2017 р., Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. м. Київ).

Упродовж 2017 р. члени Київської міської організації СЕУ здійснювали активну роботу щодо наукового обґрунтування та експертизи законодавчих і нормативних документів, брали участь у підготовці та реалізації заходів за проектами в рамках міжнародного співробітництва щодо імплементації законодавчої бази ЄС, а також у робочих групах з питань реформування економіки України.

ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ СЕКЦІЙ СПІЛКИ ЕКОНОМІСТІВ УКРАЇНИ

У 2017 р. значний внесок в економічну науку і практику господарювання, пропаганду економічних знань, вдосконалення законодавства та формування концептуальних і програмних документів з багатьох питань соціальної і економічної політики держави зробили наукові секції Спілки економістів України. Вони активно співпрацювали з науководослідними установами НАН України та галузевих національних академій наук, парламентськими та урядовими комітетами і комісіями, центральними органами виконавчої влади, вищими навчальними закладами, а також з іншими громадськими організаціями та асоціаціями підприємств і наукових установ різних галузей, зокрема з Академією економічних наук України, Торгово-промисловою палатою України, Українським союзом промисловців і підприємців тощо.

Протягом звітного року вчені наукових секцій СЕУ згідно із зверненнями окремих комітетів Верховної Ради України неодноразово залучалися до експертизи ряду проектів законів та готували відповідні експертні висновки для розгляду на засіданнях комітетів, а також брали безпосередню участь у організації і проведенні багатьох наукових форумів, як в Україні, так і за кордоном, опублікували ряд монографій та значну кількість наукових статей у відомих вітчизняних і зарубіжних виданнях. Основні здобутки наукових секцій СЕУ за 2017 р. наведені нижче.

СЕКЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ

*(Науковий керівник – д.е.н., професор,
академік НАН України Геєць В.М.)*

Протягом звітнього періоду вченими Секції під керівництвом академіка НАН України В.М.Гейця проводилася науково-дослідна робота над плановою держбюджетною темою «Чинники і тренди економічного зростання в Україні». Метою дослідження було системне розкриття фундаментальних чинників прискорення зростання в економіці України; обґрунтування методологічних підходів та розробка модельного інструментарію оперативного тестування ситуативних змін (ризик-факторів) макросередовища щодо вибору трендів економічного зростання; оцінка ефектів і заходів економічної політики забезпечення динамічного розвитку економіки України в середньо- та довгостроковій перспективі.

В цілому за 2017 р. вченими Секції було досягнуто таких наукових результатів:

- доведена виключна обмеженість існуючої моделі економічного зростання в економіці України, яка має характер надмірної її відкритості, що не дозволить в короткостроковій і середньостроковій перспективі прискорити економічне зростання, оскільки світова кон'юнктура на основні товари українського експорту має тенденцію щодо зниження цін або низьку їх висхідну динаміку на окремі товарні групи;
- обґрунтована в якості альтернативної політики економічного зростання доцільність орієнтації в економічній політиці України на засадах нового прагматизму, як інструменту досягнення кращого майбутнього, що в сучасних реаліях означає орієнтацію, в тому числі на використання підходів, пов'язаних зі змістом заходів щодо національного протек-

кціонізму, який має в якості надбання української економічної думки, глибокі національні корені;

- доведено, що в якості ключової складової нової політики економічного зростання, заснованої на засадах нового прагматизму, орієнтованого в тому числі і на реалізацію виокремлених заходів щодо національного протекціонізму, довіра в українських реаліях простору і часу є необхідною умовою успішності досягнення цілей розвитку.

На 2018 – 2019 роки визначені такі пріоритетні напрями досліджень: методологічне обґрунтування історико-логічних основ та змісту ендегенізації економічного розвитку в Україні; виявлення національної специфіки та особливостей динамічного розвитку економіки України в частині впливу чинників ендегенного характеру на економічне зростання; системне розкриття складових «ефективної (розумної)» самодостатності країни (держави) в рамках теоретичних засад ендегенізації економічного зростання, як складової політики нового прагматизму; визначення впливу ефективних ендегенних факторів на динаміку і структуру вітчизняної економіки.

Протягом звітнього року вченими Секції опубліковано 15 наукових праць загальним обсягом 7,26 друк. арк.: у вітчизняних виданнях 12 публікацій; в зарубіжних виданнях – 3 публікації загальним обсягом 0,95 друк. аркушів. Серед них: Геєць В.М. Новий прагматизм – інструмент досягнення кращого майбутнього // Економічна теорія, 2017, – №1. – С. 5–24.; Геєць В.М. Особливості взаємозв'язку економічних та політичних трансформацій на шляху до реконструктивного розвитку економіки України. Частина I. Від космополітичного універсалізму до еволюційно-інституційного трактування господарського розвитку // Економіка України, 2017. – №10. – С. 3–17.; Геєць В.М. Чому знову настав час починати спочатку // Економіка України, 2017. – №5–6. – С. 31–38.

Результати досліджень дозволили підготувати 10 доповідних записок, пропозицій та зауважень, що були подані до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Торгово-промислової палати України, Національної академії наук України, на які отримано 3 позитивні відгуки. Серед них: «Стратегія розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2012–2017 роки»; Зауваження і пропозиції до Проєкту середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 р.; доповідна записка «Основні тенденції розвитку цінкових процесів у 2016 р. та прогноз інфляції на 2017 р.» (отримано лист-подяку від Мінекономрозвитку України); аналітичний моніторинг «Макроструктурне інституційне табло» (отримано лист-впровадження від Мінекономрозвитку України); аналітичний матеріал «Динаміка цінкових процесів у 2017 р. та прогноз інфляції на 2018 р.» (отримано лист-впровадження від Мінекономрозвитку України) та інші.

За звітний рік вчені Спільки під керівництвом та за участю керівника Секції Гейця В.М. брали участь у виконанні науково-дослідних робіт за темами госпдоговірної та конкурсної тематики, серед них:

1) науково-дослідна робота «Розробка концептуальних засад розвитку ринку нових конструкційних матеріалів в Україні», договір № 2 від 07.02.2017 р. та Додаткова угода до Договору № 1 від 23.02.2017 р.). Замовник: Представництво «ЕДЕЛІЗОН ХАНДЕЛЬСГЕЗЕЛЬШАФТ МБХ». Науковий керівник, к.е.н, ст.н.с. Гуменюк В.В. В ході її виконання було проведено роботу щодо обґрунтування напрямів реалізації в Україні стратегії енергоефективності житла відповідно до вимог і показників ЄС та розроблено концептуальні засади розвитку ринку нових енергозберігаючих конструкційних та ізоляційних матеріалів (НКМ) в Україні.

Були надані замовнику консультації з проблем дослідження стану і напрямів розвитку випуску нових енергозбері-

гаючих конструктивних матеріалів з деревини і зарубіжного досвіду їх застосування та з проблем дослідження концептуальних засад розвитку ринку нових енергозберігаючих конструктивних матеріалів з деревини в Україні;

2) науково-дослідна робота «Імперативи взаємоузгодженого цільового розвитку енергетики та економіки» наукового проекту «Економічні, техніко-технологічні та екологічні імперативи цільового розвитку енергетики України» (Розпорядження Президії НАНУ № 285 від 24.04.2017 р.), договір №4 від 03.05.2017 р. Замовник: Національна академія наук України. Науковий керівник к.е.н. Подолець Р.З. В ході її виконання здійснено наукове консультування з питань параметризації функціональних політик та оцінки їх впливу на міжгалузеві ефекти від реалізації цільового розвитку енергетики, формулювання взаємоузгоджених імперативів розвитку енергетики за напрямками державної економічної політики та розробки механізмів їх реалізації;

3) науково-дослідна робота Проект «Загальні та локальні механізми реконструктивного розвитку економіки» цільової комплексної програми наукових досліджень НАН України «Реконструкція економіки України: історичні виклики та модерні проекти» (розпорядження Президії НАН України від 31.03.2017 №239), договір №2 від 03.04.2017 р. Замовник: Національна академія наук України. Термін виконання: 03.04.2017–29.12.2017 роки. Науковий керівник – чл.-кор. НАН України, д.е.н. Гриценко А.А. В ході її виконання з'ясовано особливості взаємозв'язку економічних і політичних трансформацій на шляху до реконструктивного економічного розвитку та доведено необхідність переходу від пануючого універсалізму в економічній політиці до еволюційно-інституційної парадигми управління економічним розвитком. На цій основі розкрито особливості характеру співвідношення ринку і держави у забезпеченні успішності політич-

них реформ; визначено функціональний розподіл повноважень, намірів і дій основних суспільних суб'єктів в цьому процесі та роль інститутів в забезпеченні взаємозв'язку політичних та економічних трансформацій.

Протягом звітнього періоду вчені Секції та її науковий керівник академік НАН України Геєць В.М. брали участь у багатьох науково-практичних конференціях та інших наукових заходах, у тому числі за кордоном. Серед них:

- Конференція ООН з торгівлі та розвитку (проект LINK). Організатори: дослідницький центр проекту LINK, Інститут міжнародного бізнесу, Школа управління Ротман, Університет Торонто, (03–05 жовтня 2017 р., м. Женева);

- V Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми економіки та менеджменту: теоретичні та практичні аспекти». Організатори: Міністерство освіти і науки України, Хмельницький національний університет, Спілка економістів України, Академія економічних наук України Технологічно-природничий університет ім. Яна і Єнджея Снядецьких, м. Бидгощ (Польща) та ін. (12–14 травня 2017 р., смт. Сатанів Городоцького р-ну Хмельницької області);

- Міжнародна науково-практична конференція «Прогнозування соціально-економічних процесів» (ПСЕА–2017). Організатори: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Бердянський державний педагогічний університет, ДУ «Інститут економіки і прогнозування НАН України», Київський національний економічний університет імені В.Гетьмана та ін. (8–10 червня 2017 р., м. Бердянськ). Геєць В.М. брав участь як співголова оргкомітету;

- II Міжнародна науково-практична конференція «Територіальний розвиток і регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ», Організатори: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України», Західний науковий центр НАН України та МОН України (7–9 черв-

ня 2017 р., с. Світязь, Шацький район, Волинська область). Геець В.М. виступив з доповіддю «Взаємозв'язок розвитку сільського господарства і сільських територій». За участь у конференції отримав лист-подяку від академічної спільноти Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки за підписом ректора Ігоря Коцана;

- чергове засідання Президії національного комітету CIGRE. Організатори: Громадська організація «Асоціація «CIGRE - Україна», Український національний комітет Міжнародної ради по великим електроенергетичним системам (15 червня 2017 р.), м. Київ. В.М. Геець виступив з доповіддю «Розроблення і підтримка прикладного модельного інструментарію для прогнозування, оцінювання та аналізу сценаріїв розвитку енергетичного сектору та ринків енергоресурсів;

- Українсько-ізраїльський науково-практичний симпозиум «Соціоекономічна модернізація сільського господарства – ринок ідей для України». Організатори: ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», Україно-ізраїльський інститут стратегічних досліджень імені Голди Меїр, за участі громадської спілки «Українська мережа сільського розвитку» та підтримки Посольства Держави Ізраїль в Україні (26 липня 2017 р., м. Київ);

- Робоча зустріч науковців ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» з представниками Вищої школи Китайської академії суспільних наук (КАСН). Обговорення напрямів наукової співпраці (2–4 серпня 2017 р., м. Київ);

- Робоча зустріч науковців ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» з представниками Китайського інституту сучасних міжнародних відносин. Обговорення напрямів наукової співпраці. (10 жовтня 2017 р., м. Київ);

- III Міжнародна науково-практична конференція «Парадигмальні зрушення в економічній теорії ХХІ ст.». Організатори: Міністерство освіти і науки України, Український національний університет імені Т.Шевченка, Університет СПА (Велика Брита-

нія), Університет «Кіркларелі» (Турецька республіка), Університет Миколая Коперника в Торуні (Республіка Польща); Східноказахстанський державний технічний університет імені Д. Серикбаєва (Республіка Казахстан) (2–3 листопада 2017 р., м. Київ). Геєць В.М. виступив з доповіддю «Деякі знакові зміни в сучасному капіталізмі?!»;

● І Міжнародна науково-практична конференція «Нові форми грошей та фінансових активів: становлення, перспективи, ризики». Організатор: Національний банк України (29 листопада 2017 р., м. Київ). Геєць В.М. виступив як спікер проблемного питання «Криптовалюти: базові технології та сучасний ландшафт».

Результатом наукових досліджень та міжнародного співробітництва стали публікації за кордоном, зокрема:

1) Heyets V., Skrypnichenko M. Eastern Europe Consensus Forecast (Ukraine). London, United Kingdom, 2017 (1-12-й випуск) [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.consensuseconomics.com>;

2) Heyets V., Skrypnichenko M. Ukraine country report: Forecast of main macroindicators of Ukraine's economy for period 2017-2019. Project LINK Fall Meeting, New York, October 03-05, 2017, Geneve, Switzerland [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chass.utoronto.ca/link>;

3) Michel A. Keyzer, Max D. Merbis, Alex N. Halsema, Valeriy Heyets, Olena M. Borodina, Igor V. Prokopa. Unlocking Ukraine's production potential. The Eurasian Wheat Belt and Food Security, in Sergio Gomez y Paloma, Sébastien Mary, Stephen Langrell, and Pavel Ciaian, eds., The Eurasian Wheat Belt and Food Security, New York: Springer, 2017.

У 2017 р. опубліковано фундаментальне монографічне дослідження з економічної теорії член-кореспондента НАН України, д.е.н., професора Гриценка А.А. «Архітекtonіка економічної безпеки», у якому визначено предмет і метод архітекtonіки економічної безпеки, з'ясовано основні закони ар-

хітектоніки та сформульовано головні архітектонічні принципи економічної безпеки, зокрема в контексті кризової ситуації в Україні.

У звітному році керівник Секції академік НАН України Геець В.М. здійснював науково-організаційну і громадську діяльність як директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»; віце-президент Співки економістів України; член Наукової ради цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України «Фундаментальні проблеми наноструктурних систем, наноматеріалів, нанотехнологій»; представник України в міжнародному проекті ЛІНК-ООН; член комітету із системного аналізу при Президії НАН України; член Науково-технічної ради Міністерства енергетики та вугільної промисловості України; член Науково-технічної ради у сфері технічного регулювання при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України; член науково-експертної колегії Громадської ради при Національному банку України; член Президії НАН України по вирішенню питань поглиблення співробітництва НАН України з Національною академією педагогічних наук України та організації спільних досліджень з гуманітарних проблем розвитку суспільства; член Національного комітету з промислового розвитку при Кабінеті Міністрів України; член робочої групи з координації співпраці НАН України з галузевими і громадськими організації промисловців, підприємців та роботодавців; член Правління Українського союзу промисловців і підприємців; член Комісії з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України; заступник голови Експертної ради з суспільних і гуманітарних наук Експертної ради з питань оцінювання тем фундаментальних науково-дослідних робіт при Національній академії наук України; голова спеціалізованої Вченої ради Д 26.239.01 (за спец. 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки) та

член спеціалізованої Вченої ради Д 26.239.02 (за спец. 08.00.11 – математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці) з проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата економічних наук у ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»; головний редактор журналів «Економіка України» та «Економіка і прогнозування»; заступник головного редактора журналу «Вісник економічної науки України»; член наукових, редакційних рад і колегій інших наукових журналів та фахових видань.

СЕКЦІЯ ПО ВИВЧЕННЮ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ УКРАЇНИ

*(Науковий керівник – д.е.н., професор, академік НААН України,
Заслужений діяч науки і техніки України Хвесик М.А.)*

Протягом 2017 р. науковці Секції зосереджували увагу на таких основних напрямках наукової діяльності: економіка природокористування і природно-техногенна безпека; економічна ефективність використання, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу; стратегія сталого розвитку України та її регіонів.

У звітному періоді під безпосереднім керівництвом академіка НААН України Хвесика М.А. науковцями Секції виконувались дослідження за фундаментальною та прикладною тематикою з наступних питань:

- фінансово-економічні засади регулювання природокористування;
- формування системи інтегрованого управління водними ресурсами України;
- соціоекологічні імперативи розвитку сільських територіальних громад;
- природно-техногенна і екологічна безпека в умовах економічних трансформацій в Україні;

- екосистемні засади оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища;
- формування системи механізмів управління природними ресурсами в умовах євроінтеграційних процесів.

У 2017 р. започатковано виконання Цільової програми наукових досліджень Відділення економіки НАН України «Траєкторія сталого розвитку України до 2030 року» (відповідно до постанови Президії НАН України від 07.07.2016 № 125); строк виконання – 2017–2021 роки, головна установа-координатор – ДУ ІЕПСР НАН України, керівник програми – академік НААН України М.А. Хвесик).

За звітний період науковці Секції виконали значний обсяг робіт за відомчою, програмно-цільовою та конкурсною тематикою, що дозволило отримати такі найбільш вагомі наукові результати:

- в рамках виконання НДР «Фінансово-економічні засади регулювання природокористування» (фундаментальне дослідження) розроблені принципи та концепт фінансово-економічного регулювання в умовах постіндустріальної економіки; розроблені методологічні координати поглиблення інституціонального забезпечення перетворень у природно-ресурсному секторі національного господарства; сформовано структуру системних ефектів функціонування формацій різного генезису щодо активізації фінансово-економічного регулювання природокористування з урахуванням галузевих і функціональних характеристик; визначено засоби фінансово-економічного регулювання природокористування в умовах інституціональних перетворень; показано, що важлива роль належить інноваційним інструментам (базисом ефективного використання інструментів регулювання природокористування при цьому є реальна вартість

природних ресурсів); досліджено можливості використання інструментів фінансово-економічного регулювання як фактору розвитку місцевого бізнесу;

- в рамках виконання НДР «Формування системи інтегрованого управління водними ресурсами України» (фундаментальне дослідження) Запропоновано теоретичний концепт адаптивної конусної моделі інтегрованого управління водними ресурсами України, яка враховує ключові принципи басейнового підходу і характеризується наявністю адаптивних механізмів реагування на зміни соціально-економічної ситуації в країні; удосконалено наукові підходи щодо ринкової трансформації регіональних водогосподарських комплексів у контексті імплементації принципів інтегрованого управління водними ресурсами, які передбачають створення водогосподарських кластерів та асоціацій водокористувачів; запропоновано теоретичні підходи до формування системи управління водними ресурсами в зрошуваному землеробстві, які, на відміну від існуючих, передбачають радикальне перепроектування процесу управління водокористуванням з урахуванням передового досвіду зарубіжних країн та сприяють ефективному застосуванню державно-приватного партнерства і перенесенню прямих управлінських впливів на регіональний рівень із збереженням басейнового принципу управління; визначено основні принципи управління водними ресурсами у промисловій практиці, що включають елементи французької моделі управління водними ресурсами за басейновим принципом, комплексний облік усіх видів водних ресурсів і промислових водокористувачів, платність водних послуг, управління пропозицією та попитом на водні ресурси в промисловості, стимулювання промислових підприємств до збереження водних екосистем;

- в рамках виконання НДР «Соціоекологічні імперативи розвитку сільських територіальних громад» (фундамента-

льне дослідження) запропоновано теоретико-методологічне обґрунтування соціоекологічного імперативу, що являє собою систему формальних і неформальних вимог, правил, норм, які регулюють антропогенну діяльність та соціальні відносини; обґрунтовано застосування положень теорії складних систем для вивчення сільських територій та визначено основні параметри аналізу сільської території; удосконалено методологію визначення впливу соціоекологічних імперативів на розвиток сільських територій; адаптовано методичний підхід до розробки системи показників для формування стратегії сталого розвитку територій різних типів на основі зазначених імперативів; розроблено актив-орієнтовану територіальну модель розвитку громади, визначено активи і механізм їх взаємодії;

- в рамках виконання НДР «Екосистемні засади оцінювання збитків від забруднення навколишнього природного середовища» (фундаментальне дослідження) розроблено теоретико-методологічні засади екосистемного оцінювання збитків від залпових та інших аварійних забруднень, що розраховуються на основі безпосередніх втрат та заподіяної шкоди; вперше розкрито сутність та змістовні ознаки концепту екосистемного підходу та визначено структуру екосистемного оцінювання збитків від залпових та аварійних забруднень, зокрема з урахуванням територіальних, об'єктових та соціальних особливостей постраждалої території; систематизовано та узагальнено перелік сучасних підходів до екосистемного оцінювання збитків від залпових та інших аварійних забруднень з урахуванням міжнародного досвіду; розроблено покроковий алгоритм впровадження методу екосистемного оцінювання і представлено цикл його реалізації;

- в рамках виконання НДР «Формування системи механізмів управління природними ресурсами в умовах

євроінтеграційних процесів» (фундаментальне дослідження) визначено форми та засоби трансформації структури управління природними ресурсами в умовах євроінтеграції з урахуванням принципів, передбачених Угодою про асоціацію України з країнами-членами ЄС; розроблено структуру фінансово-економічного механізму децентралізованого управління природними активами в рамках євроінтеграційних процесів і запропоновано інновативну схему диференціації природно-економічного простору держави; визначено структурні складові організаційно-економічного механізму реалізації алгоритму євроінтеграційного управління природними ресурсами; запропоновано концепт трансформації структури управління природними ресурсами у процесі євроінтеграції; вперше розроблено структурно-логічну схему спірального циклу формування нової генерації системи нарощення й освоєння природо-ресурсного потенціалу регіонів; вперше запропоновано поетапний алгоритм впровадження інноваційного фінансово-економічного механізму децентралізованого управління природними ресурсами в євроінтеграційних умовах та методологічний підхід децентралізованого управління органами місцевого самоврядування вітчизняним фондом родовищ корисних копалин місцевого значення;

- в рамках виконання НДР «Природно-техногенна і екологічна безпека в умовах економічних трансформацій в Україні» (прикладне дослідження) розроблено теоретико-методологічні основи четвертої промислової революції в контексті природно-техногенної і екологічної безпеки; визначені види і форми економічних трансформацій та їх вплив на природно-техногенну і екологічну безпеку, розроблено превентивні заходи щодо запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного і природного

характеру; обґрунтовано принципи формування техносфери з позицій промислової революції в системі економічних трансформацій; визначено зони та агломерації в Україні, у межах яких концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують гранично допустимі концентрації, на основі вивчення екологічного стану міських агломерацій та обґрунтування сутності стратегічного управління екологічною модернізацією охорони атмосферного повітря в агломераціях України; ідентифіковано ключові особливості та складові четвертої промислової революції у сфері поводження з відходами, обґрунтовано потенційні наслідки застосування її досягнень у цій сфері;

- за результатами виконання програмно-цільової та конкурсної тематики в межах наукового проекту «Економіко-організаційні засади використання природно-ресурсного потенціалу держави» (прикладне дослідження) запропоновано модель кластерної організації природоохоронної та природо-експлуатаційної діяльності, яка повинна стати передумовою створення потужного інституціонального та фінансового підґрунтя для новітнього типу екологічно орієнтованої економіки кластерно-корпоративного типу; обґрунтовано механізми перерозподілу повноважень між власниками природних ресурсів щодо напрямів їх ефективного використання у процесах відтворення територіальних громад; ідентифіковано системні ознаки ландшафтно-кластерного підходу до територіального планування природокористування стосовно визначення умов гармонізації природних особливостей простору із сучасними природно-господарськими відносинами, що орієнтовані на корпоративні форми організації економічної діяльності як базової передумови капіталізації природно-ресурсного потенціалу; доведено необхідність формування стратегічних землегосподарських кластерів в умовах децент-

ралізації влади та реформування земельних відносин в Україні;

- за результатами виконання програмно-цільової та конкурсної тематики в межах наукового проекту «Екологізація енергетичного сектору України в умовах глобальних викликів і загроз» сформовано теоретичний концепт екологізації енергетики України в умовах глобальних викликів і загроз, який враховує ключові положення сучасної теорії екомодернізму та інтегрує в собі ідеї нової екологічної парадигми і теорії безпеки та ризику; визначено напрями та запропоновано підходи щодо екологізації процесів виробництва, розподілу та споживання енергетичних ресурсів з урахуванням необхідності мінімізації їх екодеструктивного впливу на довкілля та пріоритетності нарощення потенціалу відновлювальних джерел енергії; проведено структурування та систематизацію потенційних джерел інвестицій у проекти екологізації енергетики в контексті імплементації природоохоронних директив ЄС та запропоновано механізми їх фінансування шляхом створення державно-приватних партнерств та енергетичних кооперативів.

За звітний період вченими Секції підготовлено 96 інформаційно-аналітичних та експертних матеріалів, науково обґрунтованих пропозицій, експертних висновків, у тому числі до проектів нормативно-правових актів, на замовлення органів державної влади та місцевого самоврядування, та отримано 57 листів-підтверджень про впровадження.

Найвагомішими з них є наступні:

- аналітична записка «Політика децентралізації для сфери природокористування: управлінські та регулятивні пріоритети», подана до Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (лист-підтвердження про впровадження № 04-15/12-813 від

28.09.2017 р.);

- аналітична записка «Пропозиції щодо удосконалення діяльності екологічних фондів в умовах децентралізації влади», подана до Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (лист-підтвердження про впровадження № 04-15/810 від 25.09.2017 р.);

- аналітична записка «Напрями фінансово-економічного забезпечення формування системи інтегрованого управління водними ресурсами України», подана до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (лист-підтвердження про впровадження № 3032-06/24294 від 14.08.2017 р.);

- Концепція Програми охорони атмосферного повітря у містах України, подана до Департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища виконавчого органу Київської міської ради (Київська міська державна адміністрація) (лист-підтвердження про впровадження №064-621 від 24.01.2017 р.);

- доповідна записка «Пріоритети соціально-екологічного розвитку сільських територій», подана до Департаменту екології та природних ресурсів Вінницької обласної державної адміністрації (лист-підтвердження про впровадження № 576/04 від 20.01.2017 р.).

В межах наукових досліджень (фундаментальних та прикладних) за вищезгаданою тематикою науковцями Секції за звітний рік підготовлено та опубліковано особисто або у співавторстві в різних видавництвах України 12 книжкових видань, один збірник наукових праць та один журнал (електронне видання). З метою популяризації наукових результатів Секції в засобах масової інформації регулярно публікувалися експертні коментарі, статті, наукові огляди, доповіді тощо. Науковці Секції читають лекції у вищих навчальних закладах,

виступають з інтерв'ю у ЗМІ, зокрема, в науковому та громадсько-політичному журналі «Економіст», на телеканалах «Еспресо TV. Київ», «Перший діловий» та радіостанції «Голос столиці», у тижневику «Дзеркало тижня», наприклад: Хвесик М., Сундук А. Доки не пізно... (економіка – екологія – людина) // Дзеркало тижня. – 2017. – № 41. – С. 12.

Протягом звітної періоду науковці Секції брали активну участь у роботі більш ніж 100 конференцій, круглих столів, форумів, симпозіумів тощо. У 2017 р. Секція була організатором або співорганізатором п'ятох конференцій та чотирьох «круглих столів», серед яких:

- міжнародна науково-практична конференція «Сучасні економічні, соціальні та екологічні детермінанти активізації розвитку країни та її регіонів» (28–29 квітня 2017 р., м. Ужгород);

- IV міжнародна науково-практична конференція «Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі (наукові читання імені Ігоря Недіна)» (11–12 травня 2017 р., м. Київ);

- міжнародний симпозіум «Міжнародні та національні наукові організації як фактор формування глобальної наукової спільноти» (15–17 травня 2017 р., м. Київ);

- XVI Всеукраїнський конгрес вчених економістів-аграрників та міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми та перспективи сталого розвитку сільських територій» (1 червня 2017 р., м. Київ);

- міжнародна науково-практична конференція «Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні» (13 грудня 2017 р., м. Київ);

- круглий стіл «Траєкторія сталого розвитку України: фізико-економічний вимір» (25 квітня 2017 р., м. Київ);

- круглий стіл «Формування системи механізмів управ-

ління природними ресурсами в умовах євроінтеграційних процесів» (23 травня 2017 р., м. Київ);

- круглий стіл «Екологічна модернізація в парадигмі четвертої промислової революції» (2 листопада 2017 р., м. Київ);

- круглий стіл «Екологічна політика в системі забезпечення сталого розвитку» (28 листопада 2017 р., м. Київ).

Секцією укладено 4 договори про наукове співробітництво з вітчизняними і зарубіжними науковими установами та вищими навчальними закладами.

У рамках міжнародного наукового співробітництва Секція започаткувала співпрацю з більш ніж 80 науководослідними інституціями, напрями досліджень яких пов'язані зі сталим розвитком, природоресурсною і природоохоронною проблематикою, зокрема, з Інститутом природних ресурсів Фінляндії Luke (м. Хельсінкі), Товариством з управління та реалізації землі (BVVG) (Німеччина), Установою освіти «Міжнародний державний екологічний університет імені А.Д. Сахарова» Білоруського державного університету.

У звітному році одночасно з виконанням наукових досліджень науковий керівник Секції академік НААН України Хвесик М.А. здійснював широку науково-організаційну та громадську діяльність, брав участь у роботі колегій і науково-технічних рад центральних органів виконавчої влади. Хвесик М.А. є консультантом Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, членом Бюро Відділення економіки Національної академії наук України, членом Бюро Відділення аграрної економіки і продовольства Національної академії аграрних наук України, відповідальним редактором збірника наукових праць «Економіка природокористування і охорони довкілля», членом

редколегії міжнародного наукового журналу «Журнал наукових і прикладних досліджень» (Болгарія) та багатьох інших вітчизняних і зарубіжних наукових видань у сфері економіки, екології та природокористування.

Науковий керівник Секції академік НААН України Хвесик М.А. значну увагу приділяє підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації, здійснює наукове консультування двох докторантів за спеціальністю 08.00.06 – економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.

СЕКЦІЯ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

*(Науковий керівник – д.е.н., професор,
академік НААН України,
Герой України Саблук П.Т.)*

За звітний рік вченими Секції у складі Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» (ННЦ «ІАЕ») проведені дослідження за 14 фундаментальними, 8 прикладними та 1 пошуковою темами програми наукових досліджень НААН на 2016–2020 рр. «Теоретико-методологічне забезпечення економічного розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій».

ННЦ «ІАЕ» здійснює функції науково-методичного центру щодо наукового забезпечення ефективного, конкурентоспроможного розвитку економіки агропромислового комплексу та координації дослідницької роботи установ НААН економічного профілю.

Відповідно до затвердженої програми наукових досліджень 40 «Теоретико-методологічне забезпечення економічного розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій» впродовж року наукові установи НААН України працювали над виконанням чотирьох підпрограм: 40.01 «Те-

оретичні і методологічні засади забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій в умовах децентралізації управління»; 40.02 «Теоретико-методологічні засади забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва та розвитку земельних відносин в умовах формування ринкового обігу земель в Україні та регіонах»; 40.03 «Теоретико-методологічні засади ціноутворення, розвиток ринків аграрної продукції, матеріально-технічних ресурсів та інновацій»; 40.04 «Теоретико-методологічні засади фінансового, інвестиційного та облікового забезпечення економічного розвитку аграрного виробництва».

Проведені фундаментальні та прикладні наукові дослідження дали ряд теоретичних і практичних результатів, серед яких найбільш вагомими є такі:

- розроблено ряд теоретичних і методичних засад розвитку підприємництва та кооперації аграрної сфери економіки в умовах євроінтеграції, зокрема, обґрунтовано основні принципи й визначено фактори інституційного забезпечення активізації підприємницької діяльності та кооперативних відносин у сільському господарстві; сформовано методологічний підхід щодо визначення залежності ефективності організаційних форм підприємництва від соціального капіталу; запропоновано концептуальні положення інституційного забезпечення розвитку ринкової інфраструктури як чинника забезпечення кооперації суб'єктів господарювання на селі; обґрунтовано засади формування інституціонального середовища розвитку малого аграрного підприємництва; запропоновано індикатори оцінки структури та розвитку малих аграрних підприємств; здійснено оцінку ефективності інтеграції та кооперації суб'єктів господарювання на селі, результативності функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів; обґрунтовано засади впровадження механізму державної підтримки розвитку аграрного підприємництва, зокрема вдосконалення ін-

ституційного середовища здійснення підприємницької діяльності сімейними формами господарювання;

- обґрунтовано систему інституційних чинників соціально-економічного розвитку сільських громад і територій в умовах децентралізації влади та формування нової системи самоврядування на базовому рівні; удосконалено методологічний інструментарій для оцінки наслідків децентралізації влади та сприяння розвитку сільських територій за рахунок впровадження нових принципів місцевого самоврядування задля гармонійного агроекономічного, екологічного та соціального добробуту;

- обґрунтовано пропозиції щодо збереження сільської поселенської мережі та покращення умов праці і проживання на селі тощо;

- проведено теоретико-методологічне обґрунтування організаційно-управлінських механізмів розвитку селорозвиваючих моделей сільськогосподарської діяльності на засадах самоорганізації сільського населення і кластер-кооперування та науково-методичний супровід робіт з удосконалення управління в АПК, для чого, зокрема, опрацьована парадигма аграрного устрою спрямованого на комплексний (рівноважний) розвиток сільського господарства, сільських територіальних громад і сільських територій в умовах ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення, децентралізації влади та євроінтеграції; розроблена концепція удосконалення державної аграрної політики за неоіндустріального розвитку інтеграційних процесів в аграрному секторі економіки з урахуванням процесної еволюції зміни інституціональних форм інтеграції в умовах децентралізації влади, розвитку самоврядування, публічно-приватного партнерства та кластерних форм регіонального співробітництва тощо;

- розроблено методологічні засади розвитку системи управління продуктивністю в умовах євроінтеграції, а саме

класифікаційну модель індикаторів стратегічних цілей суспільства в управлінні продуктивністю як складової інтегрованої економічної категорії; концептуальну модель підвищення продуктивності при цілеспрямованій державній політиці створення стабільного інституціонального макроекономічного та мікроділового середовища тощо;

- опрацьовано методику прогнозування підвищення конкурентоспроможності аграрного виробництва за рахунок його науково-обґрунтованого регіонального розміщення; удосконалено методику прогнозу урожайності сільськогосподарських культур і продуктивності тварин; підготовлено пропозиції щодо переліку можливих показників, за якими доцільно проводити відстеження рівня соціально-економічного розвитку регіонів у сфері діяльності Мінагрополітики та порядку проведення їх рейтингової оцінки;

- вдосконалено теоретико-методологічні засади економічного регулювання земельних відносин та удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, зокрема, здійснено узагальнення й систематизацію існуючих нині моделей запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення з урахуванням селозберігаючої парадигми сільського розвитку;

- досліджено теоретико-методичні основи формування і розвитку ринків матеріально-технічних ресурсів та послуг в аграрному секторі економіки; розроблені пропозиції щодо формування та розвитку ринку сільськогосподарської техніки, організаційно-економічного забезпечення функціонування ринкового обігу насіння, забезпечення аграрного виробництва пально-мастильними матеріалами; підготовлено аналітичну довідку щодо впливу недооцінки основних засобів сільського господарства на фінансово-економічні показники галузі, методичні засади щодо

оцінки майна і підприємницької діяльності в сільському господарстві;

- розроблено науково-методичні підходи щодо розширення ємності вітчизняного ринку сільськогосподарської продукції і продовольства та сформовано пропозиції щодо напрямів переорієнтації сировинного експорту сільськогосподарської продукції на експорт продовольства з високою часткою доданої вартості; здійснено науково-методичне обґрунтування напрямів розвитку ринків сільськогосподарської продукції і продовольства з метою розширення їх ємності в контексті продовольчої безпеки держави;

- обґрунтовано напрями і розроблено засади удосконалення організаційно-економічного механізму розвитку інноваційної діяльності та інтелектуального капіталу, зокрема трансферу технологій та об'єктів інтелектуальної власності в аграрний сектор економіки;

- досліджено підходи до визначення ефективності податково-бюджетного регулювання розвитку аграрного сектору економіки, в рамках чого наведено характеристику ключових параметрів механізму державної фінансової підтримки до і після відміни дії спеціального режиму справляння податку на додану вартість та комплексну оцінку наслідків трансформації механізму податково-бюджетного регулювання розвитку аграрного сектору економіки України. Опрацьовано та представлено на розгляд громадськості Концепцію реформування та розвитку оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, яка спрямована на підвищення ефективності податкового регулювання розвитку агропромислового виробництва України;

- обґрунтовано засади формування інвестиційного забезпечення розвитку аграрного сектору економіки і сільських територій, в рамках чого розроблено пропозиції щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості сільського госпо-

дарства та підготовлено Рекомендації щодо розроблення Дорожньої інвестиційної карти аграрного району;

- вдосконалено наукове забезпечення гармонізації галузевого обліку, звітності та аудиту в умовах світових інвестиційно-інтеграційних процесів, зокрема обґрунтовано концептуальні засади підвищення якості аудиту в аграрному секторі економіки та запропоновано науково-методичне забезпечення розвитку бухгалтерського обліку на основі новітніх ІТ-технологій;

- в рамках розробки наукових засад забезпечення управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств обґрунтовано необхідність формування і розвитку національної системи фінансово-кредитного забезпечення аграрного виробництва у контексті забезпечення високого рівня адаптивності до змін у зовнішньому економічному оточенні та внутрішньому фінансово-економічному становищі; встановлено доцільність доповнення фінансової структури Національної системи фінансово-кредитного забезпечення аграрного виробництва її інституційно-функціональним структуруванням тощо;

Виконані вченими Секції прикладні дослідження дозволили провести оцінку ряду сегментів ринку продукції сільського господарства, зокрема, розвитку ринку молока і молокопродуктів, особистих селянських господарств тощо та запропонувати відповідні інституційні й організаційні перетворення в найбільш перспективних сферах сільського господарства, зокрема, у сфері сімейних фермерських господарств, системи сільськогосподарського дорадництва (зокрема, виконане «Техніко-економічне обґрунтування створення Національного центру сільськогосподарського дорадництва України»). Також вченими Секції вироблено концептуальні пріоритети інституціоналізації і розвитку малих аграрних підприємств, підготовлено проект законодавчої ініціативи щодо

фіскального стимулювання трансформації високотоварних особистих селянських господарств, досліджено стан і розроблено модель мікрокредитування сільськогосподарських підприємств та особистих селянських господарств тощо.

Результати виконаних науково-теоретичних і прикладних досліджень знайшли відображення у підготовлених за звітний рік наукових доповідях, концептуальних і методичних документах, аналітичних записках тощо, серед яких найбільш вагомими є:

- методичні рекомендації з формування системи кооперативних відносин в аграрній сфері;
- методичні засади індикативних оцінок розвитку малих аграрних підприємств;
- науково-обґрунтовані пропозиції щодо розвитку та механізму інтеграції селянських господарств в організовану підприємницьку систему;
- методологічні положення формування системи управління продуктивністю в умовах євроінтеграції;
- концептуальні положення щодо посилення ролі соціального капіталу в інституційному механізмі аграрного ринку як мотиваційного базису активізації підприємництва;
- наукова доповідь «Наукові засади запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення»;
- методика розрахунку нормативної собівартості як мінімально допустимого рівня цін на сільськогосподарську продукцію, уточнений розрахунок повної собівартості об'єктів державного цінового регулювання (пшениця, жито, гречка, кукурудза) у 2016/2017 маркетинговому році (МР) та мінімальної закупівельної ціни, що забезпечує 5% рентабельності;
- аналітична доповідь щодо нормативної собівартості об'єктів державного цінового регулювання (пшениця, жито, гречка, кукурудза) у 2016/2017 МР та прогнозний розрахунок на 2017/2018 МР;

- аналітичні матеріали і обґрунтовані пропозиції щодо подолання збитковості виробництва м'яса великої рогатої худоби;

- концепція реформування та розвитку системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників;

- економічне обґрунтування впливу на розвиток виноградарства в Україні повного скасування (залишення без змін) ставок ввізного мита на виноматеріали з ЄС;

- аналіз положень Спільної аграрної політики ЄС, на основі якого підготовлено інформацію щодо основних відмінностей державної аграрної політики України та ЄС стосовно регулювання попиту і пропозиції з метою забезпечення стабілізації ринків сільськогосподарської продукції і продовольства;

- наукові засади формування аграрного устрою України;

- концептуальні положення оцінки та прогнозу ємності ринку сільськогосподарської продукції та продовольства;

- рекомендації з розроблення Дорожньої інвестиційної карти аграрного району.

Також у ННЦ «ІАЕ» опрацьовано план заходів з розроблення і впровадження системи управління якістю НДР відповідно до ДСТУ ISO 9001–2009.

Науковці Секції у складі ННЦ «ІАЕ» брали активну участь у законотворчому процесі, у роботі комітетів і комісій Верховної Ради України та підготовці проектів рішень Уряду. Протягом 2017 р. було підготовлено та подано до: Кабінету Міністрів України – 1 документ, Верховної Ради – 9, Міністерства аграрної політики та продовольства України – 20, Національної академії аграрних наук України – 25 документів. Крім того підготовлено матеріали для інших органів виконавчої влади, установ і організацій. Зокрема, розроблено ряд проектів програмних і прогнозних документів, серед яких:

- прогноз собівартості продукції, її дохідності, прибутковості та рентабельності в сільськогосподарських підприємствах України на 2017 рік: методика і розрахунки (листопад 2017 р.);
- прогноз виробництва сільськогосподарської продукції в Україні у 2017 році;
- прогнозний розрахунок повної собівартості об'єктів державного цінового регулювання на 2017/2018 МР;
- аналітична записка «Перспективи та можливі ризики розвитку сільського господарства України у 2017 році: науково-аналітичний прогноз»;
- прогноз перспектив і можливих ризиків соціального розвитку сільських територій України у 2017 році;
- Концепція розвитку фермерства в сільському господарстві України.

Науковцями Секції здійснено експертизу проектів ряду законодавчих і нормативних документів та внесено пропозиції щодо їх удосконалення, зокрема проектів Законів України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляції) в аграрному секторі економіки», «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств», «Про міжпрофесійні організації в агропромисловому комплексі», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації використання масивів земель сільськогосподарського призначення», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо успадкування права постійного користування земельною ділянкою сільськогосподарського призначення», «Про ринок земель». Розроблено проект Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» у новій редакції.

За звітний період науковцями ННЦ «ІАЕ» опубліковано близько 150 наукових праць. Зокрема, вийшли друком такі

монографії:

1) Лупенко Ю.О., Шпикуляк О.Г., Малік М.Й. та ін. Розвиток малих аграрних підприємств у ринковому інституційному середовищі: індикатори та ефективність: кол. монографія; за ред. О.Г. Шпикуляка. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 204 с.;

2) Zalizko V. D. Risk in the food economy – theory and practice. Methodology for integral estimation of Ukrainian agriculture efficiency: monograph has been prepared under the Multi-Annual Programme 2015-2019 “The Polish and the EU agricultures 2020 / V. D. Zalizko InstytutEkonomikiRolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Warszawa. – 2017. – P. 183–195. – 269 p.;

3) Мазуренко О.В., Ксьонова О.В., Столярчук Н.М., Козак М.І. Соціально-економічна ефективність інноваційного розвитку тваринництва: монографія. – К.: НУБіП України, 2017. - 188 с.;

4) Мазуренко О.В. Розвиток інноваційно-орієнтованого свиначства: монографія. - К.: ННЦ ІАЕ, 2017. - 362 с.;

5) Лобас М. Г., Россоха В. В., Кутковецька Т. О. Ефективність використання виробничих ресурсів у садівництві: монографія. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 200 с.;

6) Гуторов А.О. Розвиток виробничої контрактації в аграрному секторі економіки. Харків: ТОВ «Смугаста типографія», 2017. – 167 с.;

7) Шпичак О.М., Боднар О.В., Шпичак О.О. Теоретико-методологічні та практичні основи ціноутворення: монографія. - К.: ЦП «Компринт», 2017. – 545 с.;

8) Шпичак О.М. Тваринництво України: стан, проблеми, шляхи розвитку (1991-2017-2025 рр.) (у співавторстві). - К. Аграрна наука, 2017. – 160 с.;

9) Боднар О.В. Ціноутворення на продукцію рослинництва: монографія. - К.: ННЦ ІАЕ, 2017. – 360 с.;

10) Шпичак О.М., Боднар О.В., Копитець Н.Г., Паш-

ко С.О., Діденко Н.І., Клименко М.В. Аналіз поточної кон'юнктури і прогноз ринків тваринницької продукції в Україні. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 302 с.;

11) Вергунов В.А., Щебетюк Н.Б., Кириленко Л.А., Захарчук О.В., Моголова М.М., Соловей Д.Ю., Навроцький Я.Ф. Підлісецький Гліб Макарович: бібліогр. покажч. наук. пр. за 1964-2013 роки. НААН, ННСГБ, ННЦ «ІАЕ»; уклад. В.А. Вергунов, О.В. Захарчук, М.М. Моголова та ін.; К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2017 р. – 204 с.

Крім того у звітному році опубліковано ряд методичних рекомендацій та брошур, зокрема:

1) Формування соціального капіталу в інституційному механізмі аграрного ринку / [М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, В.П. Рябоконь та ін.]. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 86 с.;

2) Розвиток селянських господарств в умовах трансформацій аграрного сектору економіки / [О.Г. Шпикуляк, М.Й. Малік, В.А. Мамчур та ін.]; за ред. М.Й. Малика. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 94 с.;

3) Методичні рекомендації з формування системи кооперативних відносин / М.Й. Малік, О.Г. Шпикуляк, Р.Я. Корінець та ін. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 68 с.;

4) Теоретико-методологічні аспекти управління продуктивністю аграрного виробництва / [Ю.О. Лупенко, М.Й. Малік, В.В. Вітвіцький, О.Г. Шпикуляк, І.М. Беженар та ін.]. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 92 с.;

5) Сучасні проблеми та перспективи сталого розвитку сільських територій: матеріали до доповіді на міжнародній науково-практичній конференції 1-2 червня 2017 р. / Ю.О. Лупенко [автори-укладачі: Ю.О. Лупенко, М.І. Пугачов, В. П. Саблук та ін.] К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2017 р. – 44 с.;

6) Аграрний устрій України /Ю.О. Лупенко, П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко, О. Г. Булавка та ін.; за ред.

Ю.О. Лупенка, М.Ф. Кропивка К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2017 р. – 72 с.;

7) Методика охорони авторського права на службові твори / [Козак М.І., Столярчук Н.М., Мазуренко О.В., Басанська Л.О., Ткач Л.Л., Павлоцька Т.П., Дендебера О.П.]. – К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 25с.;

8) Методика оцінки і постановки на баланс об'єктів інтелектуальної власності, створених за державні кошти / Столярчук Н.М. Тимчук В.М. та ін. – Харків: Plant Production Institute Publisher Center, 2017. – 37 с.;

9) Прогноз виробництва сільськогосподарської продукції в Україні у 2017 р. (лютий 2017 р.) / [Лупенко Ю.О., Месель-Веселяк В.Я., Грищенко О.Ю., Волосюк Ю.В.]; за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 22 с.;

10) Прогноз виробництва сільськогосподарської продукції в Україні у 2017 р. (червень 2017 р.) / [Лупенко Ю.О., Месель-Веселяк В.Я., Грищенко О.Ю., Волосюк Ю.В.]; за ред. Ю.О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 31 с.;

11) Виробництво сільськогосподарської продукції в Україні, очікуване у 2017 р./ [Лупенко Ю.О., Месель-Веселяк В.Я., Грищенко О.Ю., Волосюк Ю.В.]; за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 30 с.;

12) Прогноз собівартості продукції, її дохідності та рентабельності в сільськогосподарських підприємствах України за 2017 рік: методика і розрахунки (листопад 2017 р.) / [Лупенко Ю.О., Месель-Веселяк В.Я., Грищенко О.Ю., Волосюк Ю.В.], за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 68 с.;

13) Перспективи та можливі ризики розвитку сільського господарства України у 2017 р.: науково-аналітичний прогноз / [Ю.О. Лупенко, М.І. Пугачов, В.Я.

Месель-Веселяк, О.Г. Шпикуляк та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка, М.І. Пугачова. К.: ННЦ ІАЕ, 2017. – 30 с.;

14) Еволюція методології і методів оцінки земель в Україні / М.М. Федоров, В.Я. Месель-Веселяк, М.В. Лісовий, Н.А. Солов'яненко та ін. К.: ННЦ ІАЕ, 2017. – 80 с.;

15) Перспективи експорту агропродовольчої продукції України: 20 основних країн-імпортерів кукурудзи. Пугачов М.І., Духницький Б.В. ННЦ «ІАЕ», 2017. – 26 с.;

16) Облік витрат і калькулювання собівартості сільсько-господарської продукції. Посібник. Жук В.М., Мельничук Б.В., Панадій О.П., Жук Н.Л., Бездушна Ю.С., Волошина О.В. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 144 с.;

17) Методичні рекомендації щодо розширення ємності вітчизняного ринку сільськогосподарської продукції і продовольства та напрямів нарощення доданої вартості / Шпичак О.М., Боднар О.В., Пашко С.О. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 57 с.;

18) Цінова ситуація на ринках продукції тваринництва в Україні / Шпичак О.М., Боднар О.В., Копитець Н.Г. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. – 54 с.;

19) Методика оцінки і постановки на баланс об'єктів інтелектуальної власності, створених за державні кошти / Столярчук Н.М. Тимчук В.М. Харків: Plant Production Institute Publisher Center. – 2017;

20) Жук В.М. Обіг земель сільськогосподарського призначення в селозберігаючій моделі аграрного устрою України: наукова доповідь. Наукова доповідь. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2017. – 96 с.

Протягом 2017 р. науковці ННЦ «ІАЕ» взяли участь у 134 науково-організаційних заходах, у т.ч. 12 міжнародних конференціях, форумах та семінарах, 14 всеукраїнських конференціях та форумах, 18 засіданнях круглих столів, 6 семінарах, 14 нарадах, 41 засіданні, 2 громадських обгово-

реннях та слуханнях, 2 робочих зустрічах тощо. ННЦ «ІАЕ» виступив організатором і співорганізатором трьох міжнародних та п'яти всеукраїнських конференцій, на яких з доповідями виступили директор ННЦ «ІАЕ», академік НААН України Лупенко Ю.О. та інші науковці інституту, зокрема таких:

- Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми та перспективи сталого розвитку сільських територій» (1 червня 2017 р.) за підтримки Громадської організації «Всеукраїнський конгрес вчених економістів-аграрників», Азербайджанського науково-дослідного інституту економіки та організації сільського господарства, Інституту агроєкології і природокористування НААН та інших вітчизняних і зарубіжних наукових установ та за фінансової підтримки проекту ЄС «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні»;

- науково-практична конференція «Формування й відтворення аграрного капіталу та розвиток ринків матеріально-технічних ресурсів» (12 вересня 2017 р.) – спільно з Національним науковим центром «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» та Національним університетом біоресурсів і природокористування України;

- VIII Міжнародна науково-практична молодіжна інтернет-конференція (у заочній формі) «Перспективи розвитку аграрного сектору економіки в умовах глобалізації» (30 вересня 2017 р.);

- науково-практична конференція «Наукова спадщина академіка І.І. Лукінова та сучасність» (19 жовтня 2017 р.), присвячена 90-річчю від дня народження вченого. Співорганізатори конференції – Національна академія аграрних наук України, Національна академія наук України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», а також Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва.

Науковцями Секції на виконання постанови Президії НААН України від 26 червня 2013 р., протокол №11 «Про запровадження постійних науково-методологічних семінарів в системі Національної академії аграрних наук України» організовано і проведено ряд науково-методологічних семінарів, зокрема: «Парадигма аграрного устрою України, спрямованого на забезпечення комплексного розвитку сільського господарства і сільських територій»; «Моделі запровадження ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні»; «Про розвиток форм господарювання в сільському господарстві України»; «Рекомендації з розроблення дорожньої інвестиційної карти розвитку аграрного району».

Результати досліджень у сфері аграрної економіки вчених Секції презентувалися на наукових та науково-методичних заходах, проведених ННЦ «ІАЕ», на виставках, конференціях, семінарах, нарадах, творчих дискусіях, засіданнях круглих столів тощо, а також поширювалися через засоби масової інформації.

Науковці ННЦ «ІАЕ» взяли активну участь у ХХІХ Міжнародній агропромисловій виставці «АГРО–2017», яка відбулася у Києві 7–10 червня 2017 р. на території Національного комплексу «Експоцентр України (ВДНГ). Золотою медаллю виставки у номінації «За вагомий внесок у розробку та впровадження новітньої техніки і технологій для сучасних технологій сільськогосподарського виробництва» нагороджено завідувача відділу інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення ННЦ «ІАЕ» д.е.н. Захарчука О.В. за наукову розробку «Розробка структурно-логістичної моделі техніко-технологічної модернізації сільського господарства України».

Вчені Інституту аграрної економіки також взяли участь у роботі численних заходів, що пройшли в рамках «АГРО-2017», зокрема у таких як:

- форум «Аграрна політика – успіх через партнерство», організований Міністерством аграрної політики та продовольства України (7 червня 2017 р.);

- семінар «Фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників – основні аспекти застосування у 2017 році», організований Департаментом фінансово-кредитної політики Міністерства аграрної політики та продовольства України (7 червня 2017 р.);

- круглий стіл «Траєкторія сталого розвитку України: фізико-економічний вимір», ініціаторами якого виступили Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України, ННЦ «ІАЕ», Інститут сталого розвитку при Західному науковому центрі НАН України і МОН України, Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна» та Наукове товариство імені Сергія Подолинського. На заході з доповідями виступили директор ННЦ «ІАЕ», академік НААН України Лупенко Ю.О. та радник дирекції ННЦ «ІАЕ», академік НААН України Саблук П.Т. У роботі круглого столу брали участь понад 60 представників органів державної влади, вітчизняних і зарубіжних наукових установ та громадських організацій (25 квітня 2017 р.);

- круглий стіл «Аграрна освіта та наука в Україні: час для перезавантаження», у роботі якого брали участь учений секретар ННЦ «ІАЕ» д.е.н. Шпикуляк О.Г., радник при дирекції, академік НААН України Саблук П.Т., гол. н. с. відділу підприємництва, кооперації та агропромислової інтеграції, академік НААН України Малік М.Й., провідний науковий співробітник відділу соціально-економічного розвитку сільських територій, д.е.н. Залізко В.Д., а також науковці відділу організації менеджменту, публічного управління та адміністрування – ст. н. с, к.т.н. Павлик В.В. та н. с. Похиленко Н.М.;

- круглий стіл «Напрями реалізації Концепції розвитку сільських територій – вклад вищих навчальних закладів агра-

рного спрямування», організований Департаментом науково-освітнього забезпечення розвитку підприємництва на селі Міністерства аграрної політики та продовольства України, у роботі якого брали участь науковці відділу організації менеджменту, публічного управління та адміністрування – зав. відділу, к.е.н. Ксенофонов М.М., гол. н. с., академік НААН України Кропивко М.Ф., гол. н. с., д.е.н. Россоха В.В., гол. н. с. Немчук П.В. (8 червня 2017 р.);

- круглий стіл «Органічне виробництво – пріоритетний напрямок аграрного сектору України», у роботі якого брали участь науковці відділу земельних відносин та природокористування – зав. відділу, д.е.н. Ходаківська О.В. та науковий співробітник Матвієнко А.П. (8 червня 2017 р.);

- семінар «Вступ до Угоди про асоціацію та застосування поглибленої та всеохоплюючої угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС», у якому брала участь ст. н. с. відділу економіки аграрного виробництва та міжнародної інтеграції, к.е.н. Лисак М.А. (8 червня 2017 р.);

- семінар «Фінансування малого і середнього агробізнесу в Україні. Мобільний бізнес. Електронний договір. Аукціони, тендери», у якому брали участь науковці відділу організації менеджменту, публічного управління та адміністрування – гол. н. с. Немчук П.В. та н. с. Похиленко Н.М. (9 червня 2017 р.).

Відповідно до плану підвищення кваліфікації кадрів на 2017 рік, затвердженого НААН України, з 24 по 27 квітня 2017 р. в ННЦ «ІАЕ» проведено навчання наукових працівників наукових установ НААН України та науково-методичних працівників аграрних вищих навчальних закладів з актуальних питань аграрної економіки – загалом 54 осіб.

В рамках зовнішньоекономічної діяльності вчені Секції проводили дослідження «Роль євразійського зернового поясу у забезпеченні регіональної та глобальної продовольчої безпе-

ки» разом з Спільним дослідницьким центром Європейської Комісії (the Joint Research Centre of the European Commission). На основі результатів досліджень розроблені пропозиції щодо удосконалення аграрної та зовнішньоекономічної політики України, прогноз перспектив вітчизняної агропродовольчої продукції на міжнародних ринках, підготовлено монографію «The Eurasian Wheat Belt and Food Security. Global and Regional Aspects / S. Gomez y Paloma et al. (eds.). – Springer International Publishing Switzerland, 2017. – 318 p.».

Науковці Секції регулярно залучаються міжнародними організаціями як експерти до виконання проектів і досліджень, беруть участь у формуванні щорічних міжнародних оглядів щодо стану м'ясного скотарства та вівчарства (Beef and Sheep Report) в рамках міжнародної неприбуткової мережі Agri Benchmark, запрошувалися до реалізації проекту ПРООН «Інтеграція положень Конвенцій Ріо у національну політику України», який впроваджувався у 2014–2017 роках.

ННЦ «ІАЕ» підтримує творчі зв'язки з науково-дослідними установами інших країн шляхом участі у наукових конференціях, з'їздах, симпозіумах з питань формування аграрної політики, економіки сільського господарства, зовнішньоторговельних відносин тощо. Зокрема, науковці Інституту були членами наукового комітету XII Міжнародної науково-практичної конференції «Економічний ріст в умовах глобалізації» (м. Кишинів, Республіка Молдова, 12–13 жовтня 2017 р.). У звітному році продовжувалася співпраця у рамках Генеральної угоди про наукове співробітництво з Факультетом економіки бізнесу Університету економіки у Братиславі (Словаччина), результати досліджень науковців Секції опубліковані у науковому збірнику Університету.

СЕКЦІЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(Науковий керівник - д.е.н., професор Кравців В.С.)

У 2017 р/ вчені Секції зосереджували увагу на таких напрямках регіональних досліджень: формування наукових засад сталого ендогенного зростання регіонів України в умовах адміністративно - фінансової децентралізації; удосконалення регіональної політики в Україні та розвиток соціальної сфери в умовах децентралізації влади; механізми формування фінансово-економічного потенціалу територіальних громад в контексті реалізації реформи місцевого самоврядування; міграційні процеси в умовах трансформації регіональних ринків праці та внутрішніх вимушених переміщень в Україні; перспективна політика комплексного розвитку гірських територій України; підвищення конкурентоспроможності промисловості регіонів на внутрішньому і зовнішньому ринках в умовах вільної торгівлі між Україною і ЄС; розвиток та модернізація сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про Асоціацію з ЄС; функціонування та розвиток різних форм просторової організації бізнесу; соціально-економічний розвиток прикордонних територій в умовах лібералізації зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Основні результати наукових досліджень у звітному році:

- проведено системну оцінку ефективності першого етапу реформування адміністративно-територіального устрою України та фінансової децентралізації. Визначено проблемні питання реформи децентралізації та запропоновано шляхи їх розв'язання. Обґрунтовано напрями нівелювання ризиків внутрішньорегіональної диференціації розвитку територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації;

- проаналізовано проблеми та ризики функціонування децентралізованої моделі соціальної сфери в частині надання соціальних послуг на рівні об'єднаних територіальних гро-

мад. Запропоновано організаційні та фінансово-економічні механізми консолідації мереж закладів соціальної сфери;

- обґрунтовано напрями удосконалення інституційних умов підтримки малого та середнього бізнесу та особливості застосування механізму державно-приватного партнерства на регіональному та місцевому рівні;

- розроблено методичний підхід щодо інтегрального оцінювання потенціалу регіону для просторової інтеграції бізнесу, а також інтегрального оцінювання просторової локалізації за видами економічної діяльності;

- обґрунтовано функціональне наповнення та інституційне забезпечення механізму регулювання міграції населення в умовах трансформації регіональних ринків праці в Україні, розроблено та розраховано індекс міграційного потенціалу населення;

- розроблено новий методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності промислового сектора економіки, здійснено комплексну діагностику ефективності функціонування промислового сектора економіки регіонів України;

- обґрунтовано механізми модернізації розвитку сільських територій Західного регіону України в умовах реалізації Угоди про Асоціацію з ЄС, розроблено програми модернізації сільських територій окремих районів Львівської області;

- визначено перспективні напрями розвитку прикордонних регіонів в умовах лібералізації зовнішньоекономічної діяльності та дії Угоди про асоціацію між Україною і ЄС, оцінено рівень тіньової економіки у прикордонних регіонах;

- проаналізовано інструменти стимулювання розвитку гірських територій та визначені секторальні напрями розвитку гірських територій у контексті європейської практики.

У напрямі розвитку співпраці між економічною наукою та органами державної влади вченими Секції організовано

низку конференцій та круглих столів з актуальних проблем регіонального та місцевого розвитку із залученням управлінців та практиків. Зокрема, 7–9 червня 2017 р. у форматі «Економічні дискусії на Світіязі» організовано та проведено II Міжнародну науково-практичну конференцію «Територіальний розвиток і регіональна політика: сучасний стан та орієнтири подальших реформ» (с. Світіязь, Волинська область), у якій брали участь 45 науковців, управлінців та практиків з різних регіонів України.

У звітному році вчені-економісти Секції активно працювали над розробкою документів концептуального і прогностичного характеру, наукових доповідей, методичних рекомендацій для їх впровадження в практичну діяльність центральних, регіональних та місцевих органів влади.

Зокрема, з проблематики *соціально-економічного розвитку регіонів* підготовлено ряд наукових доповідей та інших документів і матеріалів, які були подані до центральних і регіональних органів державної влади і отримали практичне впровадження, а саме:

- щорічна наукова доповідь «Територіальний розвиток та регіональна політика в Україні»;
- наукові доповіді «Структура промислового сектора економіки України: порівняння із державами-членами ЄС і напрями оптимізації», «Гірська політика: європейський досвід для України», «Використання соціально-економічного потенціалу кооперації для розвитку сільських територій України»;
- аналітичні та експертні матеріали, рекомендації та пропозиції (з питань: розвитку промислового сектора економіки, сільських територій, гірської політики, регулювання структурних трансформацій економіки, просторової організації бізнесу, міграційної політики тощо).

З проблематики *реформування адміністративно-територіального устрою* в Україні підготовлено та направлено до центральних і регіональних органів державної влади низку методичних та науково-експертних матеріалів з питань оптимізації процесу формування об'єднаних територіальних громад, адміністративно-фінансової децентралізації, забезпечення функціонування соціальної сфери в територіальних громадах в умовах реалізації реформи децентралізації.

Зокрема, у співпраці із Національним інститутом стратегічних досліджень при Президентові України підготовлено матеріали до аналітичної доповіді «Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році».

Вчені-економісти Секції взяли участь у роботі круглого столу «Механізми активізації соціально-економічного розвитку територіальних громад» в рамках конференції «Децентралізація. Спроможні громади як основа регіонального розвитку: виклики та можливості процесу децентралізації» (м. Запоріжжя, 16 червня 2017 р.), організованої Національним інститутом стратегічних досліджень за участю Відділення економіки НАН України.

За тематикою досліджень *проблем транскордонного співробітництва* підготовлено щорічну науково-аналітичну доповідь «Розвиток транскордонного співробітництва», науково-аналітичну доповідь «Конвергенція в українсько-польському транскордонному регіоні» та низку науково-аналітичних та експертних матеріалів. У співпраці із регіональними та місцевими органами влади проведено експертне опитування з питань соціально-економічного розвитку прикордонних областей в умовах дії Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною (опитано 288 респондентів зі 113 органів місцевої влади шести прикордонних областей України).

Науковцями Секції продовжувалась робота з розвитку співпраці академічної та вузівської науки, зокрема в рамках діяльності науково-навчального комплексу «Економосвіта», до складу якого входять: ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього НАН України», ДВНЗ «Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи», Інститут економіки та менеджменту Національного університету «Львівська політехніка», Тернопільський національний економічний університет, Львівський торговельно-економічний університет, Луцький національний технічний університет, Східноєвропейський національний університет ім. Л. Українки, ГО «Інститут транскордонного співробітництва та європейської інтеграції».

У звітному році активно розвивалося міжнародне наукове співробітництво з іноземними установами країн ЄС шляхом організації спільних наукових конференцій, круглих столів і семінарів, публікації статей у виданнях установ-партнерів, здійснення наукових досліджень визначеної тематики, підготовки спільних проектів, монографій тощо. Зокрема, 28–29 квітня 2017 р. проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні економічні, соціальні та екологічні детермінанти активізації розвитку країни та її регіонів» (с. Анталовці Ужгородського р-ну Закарпатської області), у роботі якої брали участь представники зарубіжних наукових закладів: Пряшівський університет (Словаччина), Вища школа м. Ніредьгаза (Угорщина), Політехніка Свентокшиська (Польща), Західний університет ім. Васіле Голдіша (м. Арад, Румунія).

Науковці Секції також брали участь у низці закордонних наукових конференцій, форумів, круглих столів, зокрема у: Міжнародній науковій конференції «Соціальні, економічні та етичні аспекти сучасного суспільства (внутрішній та міжнародний контекст)» (27 квітня 2017 р., м. Пряшів, Словаччи-

на); Міжнародному круглому столі «Досягнення, сучасні підходи та перспективи оцінки транскордонного співробітництва» (6–7 червня 2017 р., м. Орадя, Румунія); V Міжнародній науковій конференції «Активність господарюючих суб'єктів у змінних економічних умовах» (22–23 червня 2017 р., м. Ярослав, Польща); V Міжнародному науковому семінарі «Формування економіки знань як базису інформаційного суспільства» (16–19 грудня 2017 р., м. Відень, Австрія) та інших наукових заходах.

У співпраці із Державною вищою технічно-економічною школою (м. Ярослав, Польща) у звітному році видана спільна монографія «Соціально-економічний потенціал польсько-українського прикордоння» («Socio-economic potential on the Polish-Ukrainian border»), яка опублікована в Польщі англійською мовою.

Продовжується співробітництво із польськими установами у рамках діяльності наукового інформаційно-статистичного транскордонного кластеру «Інфостат Україна-Польща», створеного у 2013 році. Учасниками цього кластеру є: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України», Головне управління статистики у Львівській області, Львівський національний університет імені І.Франка, Львівська обласна спілка економістів України – з української сторони; Статистичне управління Підкарпатського воєводства (м. Жешув), Жешувський університет, Центр статистичних досліджень і освіти Головного управління статистики Польщі (м. Варшава) – з польської сторони. Зокрема, у звітному році за ініціативою учасників кластеру підготовлено та опубліковано спільну колективну монографію «Соціально-економічний потенціал транскордонного співробітництва» («Socio-economic potential of cross-border cooperation»).

З проблематики *просторового розвитку регіонів* продовжувалася співпраця з географічним факультетом Лодзького

університету (Польща). В рамках двостороннього співробітництва 19 жовтня 2017 р. в місті Львові проведено українсько-польський круглий стіл «Конкурентоспроможність територій: локальні та глобальні виклики», на якому обговорено питання ролі бізнес-середовища в ефективному розвитку територій, сталого та конкурентного розвитку малих міст, а також визначено напрями подальшої співпраці.

З проблематики *соціально-економічного розвитку сільських територій*, спільно із Інститутом розвитку села та землеробства Польської академії наук (Варшава), проведено круглий стіл «Розвиток сільських територій: польський та український досвід» (15 червня 2017 р., м. Львів), на якому обговорено широке коло питань, що стосуються розвитку сільських територій та сільського господарства, досвіду Польщі в реалізації програм розвитку сільських територій та їх впливу на забезпечення економічного зростання в агропродовольчому комплексі, відновлювальної енергетики, продовольчої безпеки, ринку землі та зеленого туризму.

У співпраці з Інститутом аграрної економіки Румунської Академії (Румунія) і Національним інститутом економічних досліджень Академії наук Молдови (Молдова) підготовлено до друку англomовну монографію «Євроregion «Верхній Прут» – region багатьох сільських реалій» («Upper Prut Euro-region: Perspectives for Sustainable Rural Development»).

СЕКЦІЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ

(Науковий керівник - д.е.н., професор Воротіна Л.І.)

Протягом 2017 р. зусилля членів Секції під керівництвом, акад. АЕН України, д.е.н., проф. Л. Воротіної були спрямовані на дослідження актуальних проблем становлення, розвитку і вдосконалення функціонування наукової та освітньої галузі України, світового досвіду розвитку науки та осві-

ти, серед яких: розвиток суспільних наук в контексті модернізації освітньої системи; світовий досвід та українські реалії освітньої політики; людський капітал як сукупність якостей, рис, знань і здібностей; визначення форм освіти, які відповідають сучасним тенденціям суспільно-економічного розвитку та впровадження інноваційних форм освіти; дослідження стану освіти на тимчасово окупованих територіях та шляхи подолання впливу російської агресії на вітчизняну науку і освіту.

В рамках проведених наукових досліджень науковці Секції досягли таких наукових результатів:

- доведено, що, з огляду на існуючі в Україні складні обставини стосовно відтворення, розвитку і управління людським капіталом та функціонування системи освіти і науки в цілому, модернізація освітньої системи України повинна мати потужну гуманітарну складову та бути зорієнтована на формування сучасної конкурентоспроможної політичної нації через досягнення таких головних цілей: формування суспільства знань, у якому знання будуть важливими чинниками самореалізації особи та інноваційного розвитку країни; підвищення соціальної активності молоді у розбудові розвиненого громадянського суспільства та демократичної держави; посилення політичної та культурної консолідації українського суспільства, базованої на європейських цінностях. Така модернізація системи вітчизняної освіти має відповісти на виклики, пов'язані з негативним впливом на суспільну свідомість, серед яких, передусім: інформаційно-психологічний наступ на гуманітарний простір України, як складова гібридної війни Росії проти України, та парадоксальне поєднання складних процесів глобалізації з посиленням націоналістичних тенденцій, зокрема в Україні;

- доведено необхідність формування загальноукраїнської громадянської ідентичності та забезпечення єдності цінні-

сного простору в країні, підтримки української мови як державної мови міжнаціонального спілкування і взаєморозуміння громадян держави, створення сприятливих соціокультурних передумов і прищеплення міжнаціональної толерантності тощо. Зокрема, встановлено, що суспільне призначення гуманітарної освіти полягає у створенні інтелектуально-інформативної основи громадянської консолідації, інструментом підтримки суспільної злагоди та стабільності держави;

- в рамках співпраці з науковцями Інституту законодавства Верховної Ради України та Національного інституту стратегічних досліджень доведено необхідність доопрацювання та ухвалення Концепції гуманітарного розвитку України; розробки середньострокової державної комплексної освітньої програму втілення політики етнотолерантності в українському суспільстві та профілактики проявів маніпуляції мовним питанням та складними сторінками історії України й історії відносин України з сусідніми країнами; внесення до тематичних планів науково-дослідних робіт на 2019–2022 рр., тем наукових досліджень з ряду етнічних, мовних та соціальних питань; розробки програми національно-патріотичного виховання та методики здійснення моніторингу якості гуманітарної освіти;

- доведено, що в сучасному світі усе більш помітними стають зрушення у бізнес-середовищі, що виявляється у виникненні та поширенні нових моделей економічної діяльності, серед яких особливо швидко зростання демонструють sharing есоному (спільне споживання – бізнес-концепція, яка акцентує переваги оренди товарів у фізичних осіб перед придбанням товарів у власність) та gig есоному (гігономіка – модель, у якій люди працюють фрілансерами), що, зокрема, вимагає створення і впровадження інноваційних форм освіти, здатних встигати за змінами, та відповідних інструментів на

основі інформаційних технологій для функціонування і розвитку освітніх інновацій;

- обґрунтовано необхідність впровадження поширеної освітньої моделі «освіта протягом життя» (life long learning), яка дозволяє людині адаптувати і розвивати свої компетенції і професійні навички у відповідності до швидких змін в економіці, технологіях та ринків праці. Ця модель включає в себе такі підсистеми: неформальна та інформальна освіта (за ступенем інституціоналізації); дистанційна освіта (за способом організації навчального процесу); онлайн освіта (за засобами реалізації); змішана освіта (поєднання традиційних та онлайн-засобів навчання). Вченими Секції доведено, що споживачі освітніх послуг в Україні, як і у Європі і США, воліють самі вирішувати, що, коли і в який спосіб вони хочуть вивчати. Це стає можливим за допомогою розвитку системи онлайн-освіти;

- встановлено, що внаслідок низки катастрофічних наслідків збройної агресії Росії проти України вкрай актуальною є підтримка української освіти на окупованих територіях. Дослідження членів Секції свідчать про наявність істотного негативного впливу на систему освіти на трьох територіальних рівнях: окуповані території; прифронтові райони й території розселення біженців і переселенців; загальнодержавний рівень (оскільки війна стала реальністю для всієї держави, а отже, вимагає відповідних змін у змісті, формах та організації освітнього процесу і в середній, і у вищій школі). Відтак, ефективна нейтралізація її наслідків в цій сфері, а також вироблення дієвої стратегії захисту українського гуманітарного простору в цілому можливі лише за умови реалізації комплексних і узгоджених заходів на всіх зазначених територіальних рівнях. Окрім обґрунтованих пропозиції щодо розробки таких заходів, у звітному році член Секції д. н. держ. упр., проф. Воротін В.Є. (Інститут законодавства ВРУ) неодноразо-

во виконував функції голови комісії МОН України по ліцензуванню евакуйованих вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації.

Вчені Секцій відзначають, що протягом звітного періоду було ухвалено низку нормативно-правових актів, завдяки яким було врегульовано діяльність переміщених ВНЗ, що зумовило полегшення умов вступу до українських ВНЗ дітей з окупованих ОРДЛО, Криму та мешканців так званої «сірої зони». Насамперед, це прийнятий 16 травня 2017 р. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо забезпечення права на здобуття вищої освіти осіб, місцем проживання яких є тимчасово окупована територія України». Аналізу цих та інших заходів присвячена підготовлена за участю вчених Секції аналітична доповідь НІСД «Безпеківі виміри освітньої політики: світовий досвід і реалії. Аналітична доповідь». – НІСД. – 2017. – 67 с.

Також вчені Секції відзначають гостру необхідність роботи з дітьми и молоддю з окупованих територій для повернення їх у соціально-гуманітарний, культурний та правовий простір України. Зокрема, обґрунтовано необхідність ведення планомірної та проактивної роботи в освітній сфері тимчасово окупованих районів в частині налагодження й удосконалення дистанційних форм навчання, створення умов для залучення ІТ-компаній до розвитку дистанційної освіти, забезпечення системної роботи з виконання наказу МОН України №641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді», активізації розроблення та впровадження в освітні програми елементів сучасної медіаосвіти як ефективного засобу протистояння маніпулятивним технологіям, завершення розробки та затвердження Концепції Державної цільової наукової програми довгострокового розвитку педагогічних і психологічних наук на період до 2025 року тощо.

Протягом звітнього року члені Секції продовжували наукові спостереження ризиків і загроз щодо запровадження з 2018 р. нового навчального плану для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, а також приймали активну участь у громадському обговоренні нових навчальних планів. Зокрема, ними встановлено, що в країні продовжується скорочення та погіршення якості освітніх послуг. Ця та ряд інших проблем вітчизняної освіти та науки були предметом науково-практичних досліджень, виступів на публічних заходах, зокрема засіданнях круглих столів, на форумах, громадських і парламентських слуханнях публікаціях у відомих вітчизняних і закордонних виданнях.

Активна робота вчених Секції по виконанню Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р, спрямовувалася на дослідження нового змісту освіти, заснованого на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації суспільства; педагогіки, що ґрунтується на партнерстві між учнями, учителями і батьками; порядку найму умотивованих учителів, орієнтації на потреби учня в освітньому процесі; наскрізного процесу виховання, який формує цінності; нової структури школи, яка дозволяє добре засвоїти новий зміст і набуті компетентності для життя; децентралізації та ефективного управління, що надасть школі реальну автономію; справедливого розподілу публічних коштів, який забезпечує рівний доступ дітей до якісної освіти тощо.

Члени Секції також опікувалися питаннями подальшого реформування вищої школи в Україні. Науковцями Інституту законодавства Верховної Ради України, Національного інституту стратегічних досліджень проводились дослідження та здійснювалась експертиза законодавчих актів та інститу-

ційних ініціатив з питань реформування вищої освіти. Інститутом законодавства Верховної Ради України протягом звіт-ного періоду проводились постійні засідання круглих столів щодо реформування системи освіти та науки в Україні. За сприяння та участі членів Секції були надруковані два збір-ники матеріалів таких засідань.

Професійна діяльність науковців – членів Секції у звіт-ному періоді була спрямована також на публікацію ряду мо-нографій і статей, зокрема матеріалів науково-практичних конференцій (наприклад, «Питання правового забезпечення модернізації державного управління та місцевого самовряду-вання в Україні» (матеріали науково-практичної конференції) / Заг. ред. Т. В. Мотренка, В. Є. Воротіна. – К.: Інститут зако-нодавства Верховної Ради України, 2017. – 197 с., участь у між-народних і вітчизняних форумах, конференціях, семінарах, повсякденній роботі по виконанню планів наукової роботи в академічних наукових установах і вищих закладах освіти та інших наукових установах України.

СЕКЦІЯ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ НА ОСНОВІ КЛАСТЕРНОЇ МОДЕЛІ

*(Науковий керівник – д.е.н., професор,
член-кореспондент НАН України Войнаренко М.П.)*

Протягом звітного періоду вчені Секції під керівництвом д.е.н., професора Войнаренка М.П. продовжували виконання держбюджетної науково-дослідної теми №7Б-2016 «Моделі та технології формування кластерів в стратегіях інституційного розвитку соціально-економічних систем», проводили дослі-дження інструментів капіталізації кластерних об'єднань за умов розвитку підприємницького середовища та вивчали особливості формування енергетичних кластерів на Хмель-ниччині.

В контексті досліджень по вказаній науково-дослідній темі зусилля членів Секції спрямовувалися на розробку методологічного інструментарію формування кластерних структур та побудову моделей їх інституційного забезпечення, а саме:

1) в частині дослідження внутрішньої структури кластера та порядку організації внутрікластерної взаємодії підприємницьких структур:

- проведено дослідження напрямів використання фінансових інструментів у реалізації стратегії диверсифікації підприємницьких ризиків у кластерних об'єднаннях;

- визначено інструменти капіталізації кластерних об'єднань за умов розвитку підприємницького середовища;

- проаналізовано особливості застосування інформаційних систем та технологій в організації внутрікластерної взаємодії підприємницьких структур;

- уточнено зміст корпоративної культури всередині кластера як інтегрованої сукупності матеріальних і духовних цінностей, формальних та неформальних правил його учасників, індивідуальних та групових інтересів, стилю керівництва та міжособистісних стосунків;

- визначено перспективи удосконалення бізнес-процесів підприємств – членів кластера;

- побудовано алгоритми внутрікластерної взаємодії підприємницьких структур.

2) з метою формування системи стратегічного управління інноваційним розвитком регіону на засадах кластерних технологій:

- визначено особливості кластеризації соціально-економічних систем залежно від рівня інноваційного розвитку регіональних економік;

- проаналізовано особливості застосування SWOT-аналізу для оцінки конкурентних переваг протокластерів регіону;

- досліджено можливості використання моделі «потрійної спіралі» для пояснення механізмів створення кластерів в регіональній економіці;

- побудовано стратегії інституційного розвитку соціально-економічних систем;

- розглянуто особливості використання системи кайдзен при побудові регіональних соціально-економічних систем;

3) при розробці моделей та технологій формування кластерних структур в умовах інституційного розвитку економіки:

- проведено аналіз передумов формування та розвитку інноваційних кластерних структур в умовах інституційного розвитку економіки;

- визначені особливості інституційного середовища функціонування підприємств – членів кластера на основі контрактної парадигми, яка, на відміну від існуючих, розглядає наміри та можливі дії учасників економічних відносин як змінні, зосереджує увагу на угодах як основному інструментові, що визначає узгоджені дії економічних агентів не тільки у зовнішніх стосунках, але й внутрікластерних процесах, та розглядає інституціональні рамки як такі, що можуть змінюватися залежно від ринку, на якому діють підприємства;

- удосконалено механізм впровадження системи енергетичного менеджменту для підприємств – членів кластера, що базується на послідовному виконанні шести етапів: визначення, підготовки, систематизації енергетичного планування, документування, функціонування і адміністрування, з комплексом необхідних процедур та дій, які необхідні для

успішного впровадження системи енергетичного менеджменту;

- розроблено модель взаємодії суб'єкта підприємницької діяльності – члена кластера з потенційними контрагентами, яка дозволяє будувати у матричній формі сценарії такої взаємодії, кількісно оцінювати вигідність кожного зі сценаріїв та здійснювати серед них вибір найбільш оптимального за критерієм корисності для всіх учасників взаємодії;

- побудовано економіко-математичну модель розподілу фінансових ресурсів всередині кластера;

- сформовано методичний інструментарій для підвищення рівня інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності регіональної економіки на кластерних засадах;

- побудовано моделі та технології формування кластерів за умов інституційних перетворень.

Актуальність проведених досліджень підкреслюється виконанням їх відповідно до напрямів, визначених державними програмними документами, серед яких – Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, однією із стратегічних цілей якої є територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток соціально-економічних систем, а також Концепції державної промислової політики, у якій одним з інструментів реалізації інституційної політики визначено формування технологічних комплексів територіального, галузевого, міжгалузевого, національного та транснаціонального рівнів.

В контексті дослідження інструментів капіталізації кластерних об'єднань за умов розвитку підприємницького середовища вченими Секції досягнуто таких результатів:

- встановлено, що сучасне бізнес-середовище демонструє нову тенденцію формування механізму капіталізації стратегічного потенціалу, а саме відбувається перехід від стратегічного вибору (планування) до стратегічного зміню-

вання (реагування) активів діяльності, що вимагає нового погляду на стратегічне управління як динамічний процес пошуку нових конкурентних переваг бізнесу за умов становлення бізнес партнерства у вигляді розвитку кластерних структур. Такі трансформації відбуваються за рахунок зміни ринкового підходу на постулати ресурсної теорії, згідно якої формування конкурентних переваг пов'язується з наявністю різноманітних ресурсів, стратегічних активів та їх використання під впливом стохастичних чинників зовнішнього середовища та розвитку мережевих форм ведення бізнесу. При цьому високу стратегічну цінність для кластерних структур мають такі види активів як знання, компетенції, динамічні здібності, які не можуть бути скопійованими на ринку конкурентів або бути заміненим іншим активом, який може бути придбаним. За таких умов збереження знань, їх уточнення, а також розвиток та продукування нових (в межах стратегічної траєкторії) розглядається як базовий результат стратегічного процесу на основі формування організаційних компетенцій кластеру;

- встановлено, що кластерний підхід суттєво трансформувався і сьогодні реалізується згідно з новими принципами, серед яких найбільш важливі добровільність кооперації, розвинені конкуренція та партнерство. Створення кластерних структур визначає нову якість інтенсифікації взаємодії учасників науково-виробничого співробітництва, проте, якою б активною не була ця діяльність, їх створення, а тим більше функціонування залежать від готовності самих суб'єктів господарювання до якісно нової взаємодії з іншими суб'єктами. Доведено, що оптимальним варіантом є той, коли підприємства об'єднуються у кластери самостійно, без втручання державних та регіональних органів влади, а власне кластерні ініціативи мають успіх тоді, коли кластерні об'єднання вже іс-

нують і пройшли випробування ринком, хоча й не формалізовані як окремий корпоративний суб'єкт;

- обґрунтовано висновок про те, що державна підтримка кластерних ініціатив може забезпечити суттєві позитивні ефекти, однак цьому має передувати досягнення консенсусу інтересів підприємницьких структур, органів публічної влади усіх рівнів і місцевого населення. Одним із ключових завдань цієї роботи є досягнення високого рівня довіри і згоди їх учасників, без чого неможливе створення кластерів;

- встановлено, що важливою передумовою створення і функціонування кластерів є розвиток фінансових інструментів підтримки кластерних ініціатив. Проте існують проблеми формування механізмів обґрунтованого розподілу фінансових ресурсів всередині кластера, для вирішення яких можуть застосовуватися економіко-математичні методи і моделі, зокрема в частині формування обґрунтованих механізмів реалізації державних цільових програм та внутрікластерних проєктів;

- встановлено, що для підвищення ефективності організації діяльності кластерів істотне значення має оптимізація процесів створення і використання ресурсного потенціалу, формування системи управління виробничими ресурсами, причому організація системи управління виробничими ресурсами повинна здійснюватися на усіх рівнях: стратегічному, тактичному й оперативному;

- встановлено, що оцінка функціонування кластерів може включати декілька послідовних напрямів: ідентифікація кластера (першочергова оцінка), оцінка діяльності кластера, встановлення і вимірювання зв'язку між проведенням кластерної політики та її впливом на кластер (його елементи), визначення зв'язку між діяльністю кластера і його впливом на розвиток території, формування єдиної бази щодо порівняння діяльності різнопланових кластерів.

В контексті вивчення особливостей формування енергетичних кластерів на Хмельниччині науковцями Секції встановлено, що створення конкурентоспроможної та енергоефективної економіки України значною мірою залежить від стабільного забезпечення власними енергетичними ресурсами, стану функціонування та розвитку матеріальної і нематеріальної сфер виробництва. Обґрунтовано висновок про те, що кластерні об'єднання є однією з найефективніших форм організації енергоефективних процесів в регіоні, за якої на ринку конкурують не окремі підприємства, а цілі комплекси, які зменшують свої витрати завдяки спільній технологічній кооперації компаній. Результати відповідних досліджень полягають у наступному:

- вивчено досвід застосування концепції розумної спеціалізації при реалізації кластерних програм у Швеції, Німеччині та Угорщині в рамках рекомендацій Європейської Комісії «Стратегія ЄС Європа 2020»;

- визначено основні етапи створення та реалізації енергетичної кластерної моделі розвитку промислових підприємств. Встановлено, що енергетичний кластер промислових підприємств являє собою добровільну організаційну форму територіально локалізованої консолідації підприємств даної галузі з використанням сучасних енергозберігаючих технологій, в тому числі із використанням альтернативних джерел паливно-енергетичних ресурсів з метою забезпечення конкурентоспроможності виробництва продукції, з дотриманням екологічних норм та забезпеченням соціально-економічного розвитку регіону;

- проведено аналіз світового та вітчизняного досвіду процесів кластеризації та зроблено висновок, що формування енергетичної кластерної моделі сприятиме енергозбереженню, енергоефективності, збільшенню продуктивності та інноваційної активності учасників кластерів, а також підвищенню

інтенсивності розвитку підприємництва, активізації залучення інвестицій, забезпеченню прискореного енергоефективного соціально-економічного розвитку регіонів.

Отримані членами Секції наукові результати знайшли відображення у численних публікаціях, підтверджуються участю у науково-практичних конференціях, форумах, семінарах та знайшли підтримку серед представників місцевих органів влади, громадських організацій, малого та середнього бізнесу.

Зокрема, за результатами проведених досліджень протягом 2017 р. члени Секції опублікували 1 монографію, 13 розділів у колективних монографіях, 4 статті в журналах, що входять до міжнародних науково-метричних баз даних Scopus та Web of Science, 21 статтю у фахових виданнях, брали участь у 27 міжнародних науково-практичних конференціях, на яких виступали з доповідями і опублікували 42 тези доповідей. Крім того, членами Секції захищено 1 докторську, 2 кандидатські дисертації, розпочато виконання госпдоговірної науково-дослідної теми на замовлення товариства з обмеженою відповідальністю «Бембі».

СЕКЦІЯ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

(Науковий керівник – д-р. пед. наук, професор Федорченко В.К.)

Секція створена постановою XI Пленуму Правління Спілки від 29 вересня 2017 р. Рішення про створення Секції учасники Пленуму прийняли з огляду на актуальність і суспільну значущість туризму як пріоритетної сфери економіки, що було переконливо доведено під час розгляду Пленумом запропонованого Президією Спілки питання «Про перспективи, проблеми і завдання розвитку сфери туризму і рекреації в Україні». В обговоренні цього питання активну участь брали члени Правління Спілки, насамперед такі визнані фа-

хівці у сфері туризму як экс-голова Державної туристичної адміністрації України, професор Київського університету туризму, економіки і права, Надзвичайний і Повноважний Посол України, кандидат філософських наук, доцент, Заслужений працівник культури України В.І. Цибух та ректор Київського університету туризму, економіки і права, Президент Асоціації навчальних закладів України туристського і готельного профілю, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений працівник культури України В.К. Федорченко, якого обрано керівником Секції.

Схвалені Пленумом СЕУ і опубліковані у листопаді 2017 р. у складі його матеріалів рекомендації щодо перспектив, проблем і завдань розвитку сфери туризму і рекреації в Україні, безперечно, слід вважати першим визначним результатом роботи вчених Секції і програмним документом на перспективу.

При підготовці вказаних рекомендацій використані, насамперед, результати наукових досліджень членів Правління та регіональних організацій (осередків) СЕУ – вчених науково-дослідних установ НАН і НААН України і викладачів вищих навчальних закладів. Ці результати досліджень полягають у наступному:

- встановлено нагальну необхідність формування і здійснення єдиної державної політики щодо запровадження прийнятних форм і прав власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси з урахуванням їх соціальної значущості і унікальності;

- вивчено стан та окреслено перспективи удосконалення нормативно-правової бази відносно з приводу реалізації форм і прав власності на рекреаційно-туристичні природні ресурси, зокрема в контексті підвищення мотивації природокористувачів до залучення рекреаційно-туристичних природних ресурсів до господарського обороту;

- доведено необхідність запровадження правового механізму встановлення та контролю виконання системи соціо-еколого-економічних обмежень щодо форм і прав власності у процесі використання, обміну та споживання природних рекреаційно-туристичних ресурсів та законодавчого врегулювання процедури встановлення мінімально допустимих розмірів трансакцій державного управління при передачі у власність рекреаційних природних ресурсів;

- визначено напрями нормативного врегулювання порядку формування і запровадження системи нормативів щодо скидів і викидів забруднюючих речовин та лімітів споживання рекреаційно-туристичних природних ресурсів рекреаційно-туристичною сферою та іншими секторами економіки;

- запропоновано запровадити рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері туризму і курортів, механізм використання кадастрової інформації про рекреаційно-туристичні території та ресурси як екосистемну сукупність рекреаційних та інших природних ресурсів;

- запропоновано сформувати і впровадити єдину систему економічного та економіко-екологічного моніторингу, контролю та експертизи стану основних фондів суб'єктів рекреаційно-туристичної сфери і їх впливу на природні рекреаційні ресурси, дотримання ними обмежень та обтяжень при використанні природних ресурсів;

- обґрунтовано необхідність законодавчого врегулювання механізму державної підтримки традиційних кустарних промислів і ремесел регіонів України з метою пізнання культурних надбань українського народу та збереження і відродження народних промислів у площині включення їх до складу нових туристичних маршрутів та розвитку зеленого туризму і культурного обміну;

- запропоновано внести зміни до Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року в частині відображення завдань щодо розвитку ринку послуг розміщення у сфері сільського зеленого туризму, що потребує додаткових та окремих зусиль з боку держави та всіх зацікавлених сторін, а також стосовно створення належних умов ведення сільського туризму, формування єдиної комплексної державної політики і нормативно-правового забезпечення цього виду діяльності, які б поєднували помірний протекціонізм зі стимулюванням приватної ініціативи та враховували обмежені бюджетні ресурси органів місцевої і регіональної влад і відсутність у них належних повноважень щодо використання таких коштів для самостійного фінансового й економічного стимулювання розвитку сільського зеленого туризму;

- запропоновано визначити на державному рівні механізм моніторингу факторів, що впливають на розвиток сталого туризму, а також зобов'язати місцеві органи влади та територіальні громади опікуватися питаннями сталого туризму і підтримувати, в тому числі і фінансово, пов'язані з цим проекти;

- запропоновано започаткувати регіональні програми підвищення кваліфікації працівників сфери туризму і рекреації з питань менеджменту у туризмі, створення унікальних місцевих туристичних продуктів і їх пропозиції споживачам, організації сервісу та екскурсійно-логістичного супроводу туристів;

- проаналізовано стан та перспективи популяризації України в світі як країни, привабливої для туризму, окреслено напрями подальшої роботи в цій сфері, зокрема з огляду на перспективи створення робочих місць, забезпечення доходів на утримання об'єктів культурної спадщини, зміцнення почуття гідності у жителів громад тощо;

- доведено необхідність подальших досліджень у сфері логістики туризму з метою раціоналізації витрат і результативності роботи туристичної транспортно-логістичної системи, а також визначено коло обов'язків служби логістики туризму на підприємстві;

- запропоновано розробити цільову державну програму щодо розвитку інфраструктури туризму, яка б включала, зокрема, спорудження та модернізацію з метою енергозбереження об'єктів такої інфраструктури з використанням енергозберігаючих конструктивних матеріалів з деревини (наприклад, CLT і WWCB-панелей);

- обґрунтовано необхідність вдосконалення комунікацій між суб'єктами туристичного бізнесу з використанням сучасних інформаційних технологій і мережевих ресурсів, зокрема на рівні регіональних стратегій та програм, з метою підвищення якості туристичного продукту і розширення клієнтської бази, а також оцінки якості змін;

- запропоновано внести зміни до законодавства щодо посилення відповідальності туроператорів і турагентів за збитки, що можуть бути заподіяні туристу в разі виникнення обставин їхньої неплатоспроможності чи внаслідок порушення процесу про визнання їх банкрутом, які пов'язані з необхідністю покриття витрат туриста з його повернення в місце проживання (перебування) та відшкодування вартості ненаданих послуг, передбачених договором, шляхом встановлення вимог обов'язкової наявності у туроператора гарантованого фінансового забезпечення відповідальності у розмірі зобов'язань перед туристом щодо надання послуг до повного виконання договору на туристичне обслуговування;

- доведено необхідність запровадження у державній статистиці сучасного механізму збору і обробки статистичної інформації щодо туризму в системі сателітних рахунків згідно з міжнародними рекомендаціями;

- обґрунтовано необхідність розробки нової редакції Закону України «Про туризм» з метою приведення його у відповідність з законодавством ЄС та міжнародними стандартами в сфері сталого туризму, а також прийняття нормативно-правових актів стосовно безпеки у сфері туризму, розвитку спеціальних напрямів туризму (духовний, пригодницький тощо), удосконалення державної соціальної підтримки доступного туризму;

- запропоновано забезпечити збалансований та ефективний розвиток туристично-рекреаційної галузі у Карпатах з використанням доступних організаційно-правових та фінансових механізмів, в тому числі транскордонного співробітництва, моделей туристичних кластерів та державно-приватного партнерства;

- запропоновано підвищити роль об'єднань суб'єктів туристичного ринку як неприбуткових саморегулювальних організацій в розвитку сталого туризму в Україні, зокрема в частині поширення і розвитку системи добровільної стандартизації туристичної діяльності з урахуванням вимог конкурентного середовища і інтересів споживачів та здійснення загальної координації підприємницької діяльності у сфері туризму.

* * *

Викладені у цьому Звіті результати роботи Спілки економістів України черговий раз засвідчили непересічне значення нинішнього наукового, освітнього, дослідницького, прикладного і просвітницького потенціалу вітчизняної спільноти економістів, об'єднаних під егідою Спілки, та його ефективне використання для вирішення різноманітних питань розвитку національної економіки в умовах жорстких глобальних викликів, необхідності розвитку пріоритетних сфер господарства країни, виробничої і соціальної інфра-

структури, підвищення якості життя та належного забезпечення соціальних потреб громадян, підтвердили високий рівень організаторської роботи керівництва Спілки, насамперед Президента Спілки Оскольського В.В., Вченого секретаря Гуменюка В.В., членів Президії і Правління Спілки – керівників регіональних осередків і наукових секцій.

Вагомих фундаментальних і науково-прикладних здобутків досягнуто науковими секціями економічного прогнозування (Геєць В.М.), по вивченню продуктивних сил (Хвесик М.А.), аграрної політики (Саблук П.Т.), значний науково-практичний доробок, зорієнтований, насамперед, на практичне вирішення проблем регіонального розвитку, отримали секції регіональних досліджень (Кравців В.С.) та розвитку конкурентоспроможності економіки на основі кластерної моделі (Войнаренко М.П.), цікаві і змістовні результати науково-організаційного, освітнього і світоглядного забезпечення реформ у сфері середньої та вищої освіти одержані науковою секцією освіти і науки (Воротіна Л.І.), багатообіцяючими є напрацювання останнього XI Пленуму Правління Спілки в частині розвитку сфери туризму і рекреації в Україні, що, безперечно, стануть основою для налагодження ефективної роботи новоствореної у звітному році відповідної наукової секції (Федорченко В.К.).

Слід відзначити широкий спектр напрямів роботи і отриманих вагомих результатів обласними організаціями Спілки, зокрема, Житомирською, Луганською, Львівською, Одеською, Херсонською, Хмельницькою, Чернігівською та Київською міською організаціями, а також Закарпатською асоціацією економістів. Значних успіхів у пропаганді економічних знань, активізації дискурсу з найбільш актуальних проблем регіонального розвитку, сприяння розвитку реального сектора економіки та питань транскордонного співробітництва досягли Вінницька, Запорізька, Івано-Франківська,

Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська обласні організації СЕУ.

ЗАВДАННЯ НА 2018 РІК

Завдання СЕУ на 2018 рік спрямовані на здійснення статутної діяльності та забезпечення розвитку економічної думки і практики господарювання з урахуванням нинішніх глобальних викликів і важкого кризового стану економіки України.

Ряд завдань виходять із «Основних напрямів роботи Спілки економістів України на період до 2023 року», схвалених п'ятим З'їздом Спілки 1 листопада 2016 р. Серед них саме на 2017 – 2018 роки передбачено такі заходи, що перебувають в стадії опрацювання Президією, регіональними осередками та науковими секціями Спілки, а саме:

- вивчатиметься питання стосовно можливості ініціювання Спілкою проектів, що відповідають її цілям, які можуть фінансуватися коштом державного чи місцевих бюджетів, з метою підготовки обґрунтованих висновків і пропозицій на розгляд Правління СЕУ;

- вивчатиметься питання про можливість використання сайту Спілки в якості постійно діючого інтернет-майданчика для проведення наукових дискусій, семінарів, систематичного оприлюднення оглядів законодавства, експертних висновків щодо проектів нормативних актів, бібліографічних показників та рецензій актуальних економічних видань тощо;

- продовжуватиметься робота стосовно обґрунтування необхідності впровадження сучасних механізмів державного стратегічного планування і програмування на середньо- (до 5 років) та довгострокову (15-20 років) перспективу як основної умови передбачуваної економічної політики з метою підготовки відповідних пропозицій органам влади;

- посилюватиметься діяльність наукових секцій СЕУ, зокрема в частині впровадження напрацювань щодо реконструктивного розвитку національної економіки в умовах глобальних викликів і антикризових заходів відродження її реального сектора; дослідження проблем аграрної економіки, реформи земельних відносин і розвитку сільських територій; вирішення питань комплексного регіонального розвитку, впровадження виробничих і обслуговуючих кластерів у різних сферах господарства країни тощо;

- продовжуватиметься практика проведення щорічних науково-практичних конференцій з актуальних питань економічного і соціального розвитку, обмін результатами наукових і прикладних досліджень членів СЕУ, пропагування нових досягнень економічної науки, підвищення рівня освіченості та економічного мислення громадян, діяльність у частині видання матеріалів пленумів Правління СЕУ і науково-практичних конференцій, а також річних звітів про діяльність СЕУ й інших публікацій, що пропагують цілі і завдання Співки;

- планується запровадити на сайті Співки окрему сторінку для оперативних контактів з керівниками наукових секцій і регіональних осередків СЕУ, іншими членами Співки з питань поточної роботи та надання консультативної організаційно-правової та методичної допомоги у забезпеченні їх статутної діяльності.

* * *

Президія, Правління Спілки економістів України, керівники її наукових секцій та регіональних осередків, всі члени Спілки і надалі докладатимуть зусиль на актуалізації тематики наукових досліджень, посиленні їх прикладного спрямування та всіляко сприятимуть реалізації на практиці отриманих результатів досліджень, зокрема тих, які спрямовані на реконструктивне відновлення економіки України на новітній техніко-технологічній основі, вирішення нагальних проблем села і сільського розвитку, ініціювання і супровід регіональних проектів розвитку об'єднаних територіальних громад, запровадження мережових, кластерних та публічно-приватних структур розвитку конкурентоспроможності вітчизняних виробників, а також приділятимуть особливу увагу пропагуванню нового економічного мислення, передовсім серед молоді, підвищенню рівня обізнаності громадськості щодо причинно-наслідкових процесів в економіці і соціальній сфері країни, формуванню сучасного суспільства знань як передумови його розвитку на благо людини і у гармонії з довкіллям.

Звіт підготовлено в порядку широкого інформування громадськості про діяльність Спілки економістів України. Викладені в ньому результати наукових досліджень, теоретичних і прикладних розробок, інші відомості та статистичні дані підтверджені відповідними документами та матеріалами, що отримані Спілкою з офіційних відкритих джерел ін-

формації, від керівників регіональних осередків та наукових секцій, наукових та інших публікацій, а також із засобів масової інформації та інших джерел відповідно до чинного законодавства України.